

BUDAPEST XIII. KERÜLET INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

BUDAPEST XIII. KERÜLET INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

*Nyitottság és dinamizmus:
az értékőrzés és a megújulás stratégiája*

**Készítette:
Városkutatás Kft.**

Ekés András
Nagy Zsuzsanna
Somogyi Eszter
Szabó Julianna
Szemző Hanna

**Megbízó:
Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat**

Budapest, 2008. szeptember

1 Tartalomjegyzék

1	Tartalomjegyzék	3
2	Bevezetés, tervezési előzmények.....	6
3	Stratégiai célkitűzések.....	7
3.1	A kerület hosszú távú jövőképe és jövőbeni szerepe a főváros egészében.....	7
3.2	A kerület középtávú stratégiai céljai	11
3.2.1	Fenntartható városfejlesztés a funkciók harmóniájában	11
3.2.2	A kerület, mint az élhető, értékőrző és innovatív nagyvárosi környezet	11
3.2.3	Gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása	11
3.3	A kerület ágazati szintű jövőképe	12
3.3.1	A kerület közlekedésének jövőképe	12
3.3.2	Zöldfelületi és környezetvédelmi program	16
3.3.3	Lakásállomány és helyi lakáspolitiká	18
3.3.4	Oktatáspolitiká	19
3.3.5	A szociális ellátórendszer fejlesztési stratégiája	20
3.3.6	Az egészségügyi ellátás jövője.....	21
3.3.7	Közművelődés és sport.....	23
4	A városrészek fejlődési irányainak meghatározása, az ágazati fejlesztések lebontása városrészenként.....	26
4.1	Újlipótváros (A1)	29
4.2	Vizafogó (A2)	31
4.3	Váci út menti funkcióváltó területek (A3)	33
4.4	Kertváros (A4).....	36
4.4	Északi lakótelepi terület (A5).....	39
4.5	Keleti vegyes funkciójú városrész (A6).....	41
4.6	Középső-Angyalföld (A7)	43
4.7	Belső-Angyalföld (A8)	44
4.8	Margitsziget (A9).....	48
5	Akcióterületek bemutatása.....	50
5.1	Pozsonyi úti akcióterület (B1).....	53
5.2	Városközponti akcióterület (B2)	56
5.3	Vágány utca menti akcióterület (B3).....	59
5.4	Kassák Lajos utcai akcióterület (B4)	62
5.5	Duna parti beépítések akcióterülete (B5)	64
5.6	Rákospatak – Duna partok – Népsziget – Margit-sziget ökológiai folyosók akcióterülete (B6).....	66
6	Antiszegregációs terv	70

6.1	Helyzetelemzés.....	70
6.1.1	Leromlott lakóterületek városszerkezeti elhelyezkedése a kerületben és helyzetelemzésük.....	70
6.2	Antiszegregációs program	79
6.2.1	Lakhatással kapcsolatos programok	79
6.2.2	Oktatási programok.....	83
6.2.3	Foglalkoztatási és képzési programok.....	89
7	A fejlesztések partnerségi vonatkozásai	99
8	A stratégia megvalósíthatóságának eszköz- és intézményrendszere	100
8.1	Az IVS megvalósíthatóságának szervezeti rendszere	100
8.1.1	A szervezeti rendszer jövőbeni fejlesztésének lehetőségei	101
8.2	Ingatlangazdálkodási stratégia.....	104
8.3	Városmarketing.....	107
8.4	A monitoring rendszer és kommunikáció.....	107
8.5	Partnerség az IVS készítése során	111
8.6	Az IVS szerepe, haszna a kerület számára.....	111
9	Felhasznált források jegyzéke	112
10	Mellékletek.....	114
10.1	Budapest Városfejlesztési Koncepciójának kerületi kapcsolódási irányai.....	115
10.2	A Középtávú Városfejlesztési Program (Podmaniczky Program) 2006-os változatának XIII. kerületi vonatkozásai	126
10.3	Az általános iskolai közoktatás integráltsága	132
10.4	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	134

Megjegyzés: A stratégiához tartozó „Helyzetértékelés” külön kötetben került dokumentálásra!

Táblák jegyzéke

1. tábla: A KSH szegregációs térképe által megjelölt területek jellemzői.....	71
2. tábla: A Szabolcs utca – Dózsa György út – vasút – Bulcsú utca határolt tömbök 2001-es népszámlálási mutatói.....	76
3. tábla: A Kassák Lajos utcai rehabilitációs terület 2001-es népszámlálási mutatói.....	78
4 tábla: A lakásfenntartási támogatás (normatív és helyi) városrészek közötti megoszlása ..	81
5 tábla: Adósságkezelési támogatás városrészek közötti megoszlása	82
6. Tábla: A hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) és a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók aránya egyes kerületi általános iskolákban.....	85
7 Tábla: A kerületi önkormányzati fenntartású általános iskolák továbbtanulási mutatói a 2006/2007-es és 2007/2008-as tanév	87
8. tábla: Az önkormányzat 2007. év végi vagyonkimutatása.....	105
9. Tábla: A halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók iskolák szerinti adatai	132
10. Tábla: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény területi megoszlása.....	134

Ábrák jegyzéke

1. ábra: A kerület főbb funkciócsoportosulásai és fejlődési irányai	9
2. ábra: A kerület stratégiai célrendszere	10
3. ábra: A kerületet érintő főbb közösségi közlekedési és közúti fejlesztések	15
4. ábra: A XIII. kerület városrészeinek stratégiái.....	28
5. ábra: Akcióterületek elhelyezkedése a XIII. kerületben.....	51
6. ábra: Akcióterületek stratégiája	52
7. ábra: Az önkormányzati lakóépületek építési, felújítási és bontási adatai	74
8 ábra: A Városfejlesztési Irányító Testület (VIT) és a kerületi főbb szereplők tevékenységei a VIT-tel kapcsolatban.....	103

2 Bevezetés, tervezési előzmények

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS) célja, hogy megfogalmazza a kerület hosszú távú jövőképét és ahhoz igazítsa középtávú fejlesztési céljait. A jövőkép és a középtávú fejlesztési célok meghatározásának az alapját a kerület egészére vonatkozó aktuális helyzetkép adja, mely egyszerre vizsgálja a kerület gazdasági, társadalmi, környezeti és infrastrukturális jellemzőit, városrészenkénti helyzetértékelésből kiindulva pozicionálja az egyes térségeket és meghatározza a főbb fejlesztési potenciálokat. A helyzetértékelés külön kötetben kap helyet, meghatározza azokat az ágazati és területi, térbeli problémákat, amelyek kezelése meg kell, hogy jelenjen a fejlesztési stratégiában, figyelembe véve a fejlesztéseket befolyásoló kedvező lehetőségeket és korlátozó tényezőket.

Az integrált fejlesztési stratégia egy többszintű fejlesztési célrendszert állít fel, mely megjelöli az egyes városrészek fejlesztési irányait, az egyes ágazatok fő fejlesztési szükségleteit. E két, egymással összhangban lévő dimenzió járul hozzá a kerület közép- és hosszú távú céljainak eléréséhez. A stratégia vizsgálja az egyes városrészek fejlesztési irányvonalának egymásra való hatását, a kerületet Budapest szerves részeként kezeli, és tekintettel van a fővárosi szintű, a szomszédos kerületek fejlesztési elképzeléseire, és azoknak a kerületre való hatására.

Kiemelten fontos, hogy a stratégia széleskörű partnerségre épüljön, figyelembe vegye a fejlesztői kör, a civil szféra és a lakosság érdekeit, véleményét, összhangot teremtsen a fővárosi és a szomszédos kerületi önkormányzatok fejlesztési stratégiáival.

A stratégia kijelöli a kerületben azokat az akcióterületeket, melyekre az önkormányzati és egyéb fejlesztői beavatkozásokat koncentrálni kell az elkövetkező 7-8 évben. Annak érdekében, hogy megvalósítható fejlesztési célok szülessenek, a stratégiában prioritási sorrendet célszerű felállítani a fejlesztési elképzelések között, amit a beavatkozások pénzügyi forrásigényének meghatározása reálissá tehet.

Az integrált városfejlesztési stratégiát meghatározott időközönként felül kell vizsgálni annak érdekében, hogy azt a megváltozott, az adott időpontban aktuális körülményekhez lehessen igazítani.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia készítése nem jogszabályi kötelezettség, az uniós városrehabilitációs pályázatoknak képezi kötelező dokumentumát. A kerületi önkormányzat az IVS elkészítését önként vállalta azért, hogy felkészüljön a jövőbeni pályázati időszak feladataira, ezzel is elősegítve a kerület tudatos fejlesztését, szerves fejlődését.

3 Stratégiai célkitűzések

3.1 A kerület hosszú távú jövőképe és jövőbeni szerepe a főváros egészében

Budapest XIII. kerülete fővárosi léptékben az egyik legdinamikusabban fejlődő városrész, 1990 óta folyamatos mozgásban, átalakulásban van. Az ipari szerkezetváltás eredményeinek tudatos használata és a hatékony városfejlesztési tevékenységek összhangja együtt eredményezi a kerület hírnevét. E hírnév, elismertség nem egy statikus állapotot tükröz, amely az elmúlt másfél évtized eredményeit napjainkra érlelte be; dinamikus, jelenleg is változó, alakuló folyamatok összességét jelenti.

A kerületi stratégia mottója: **nyitottság és dinamizmus: az értékőrzés és a megújulás stratégiája.**

A dinamizmus a múlt adottságainak átalakítását és átörökítését jelenti napjainkon keresztül a jövő generációk számára. A fenntartható városfejlesztés a XIII. kerületben magában hordozza e kettősség folyamatos alkalmazását: átalakítás és átörökítés. Az előbbi folyamatok a főként ipari és egyéb barnamezős tevékenységek funkcióváltását jelentik, az átörökítés a kerületi értékek (építészeti, emberi és lakókörnyezeti értékek) tudatos megőrzését szolgálja a folyamatos megújítás jegyében. A kerületi értékek közül összvárosi szinten az a fogalmi kötődés a legjellemzőbb, amely a XIII. kerület, mint „tér” fogalmát Újlipótváros elismertségéből és az északi városrészek dinamikus átalakulásából együttesen vezeti le. Ez a kettős asszociáció kényes egyensúlyra utal: a túlzott átalakítás és a túlzott megőrzés is elbillentheti valamely nemkívánatos irányban a megítélést. Ez az egyensúly ma jól érzékelhető, a kerület majd minden pontján érezni a tudatos beavatkozásokat, miközben a tradicionális városrészek élhetősége is nő.

Hosszú távra kell az egyensúlyt megőrizni, mert az előretekintés adja meg a vezérfonalat, és a kerület értékeit is szem előtt kell tartani. Újlipótváros arculata hosszú távon biztosított, Belső-Angyalföld megújulása a meglévő épületek és az új beépítések érzékeny arányán alapul.

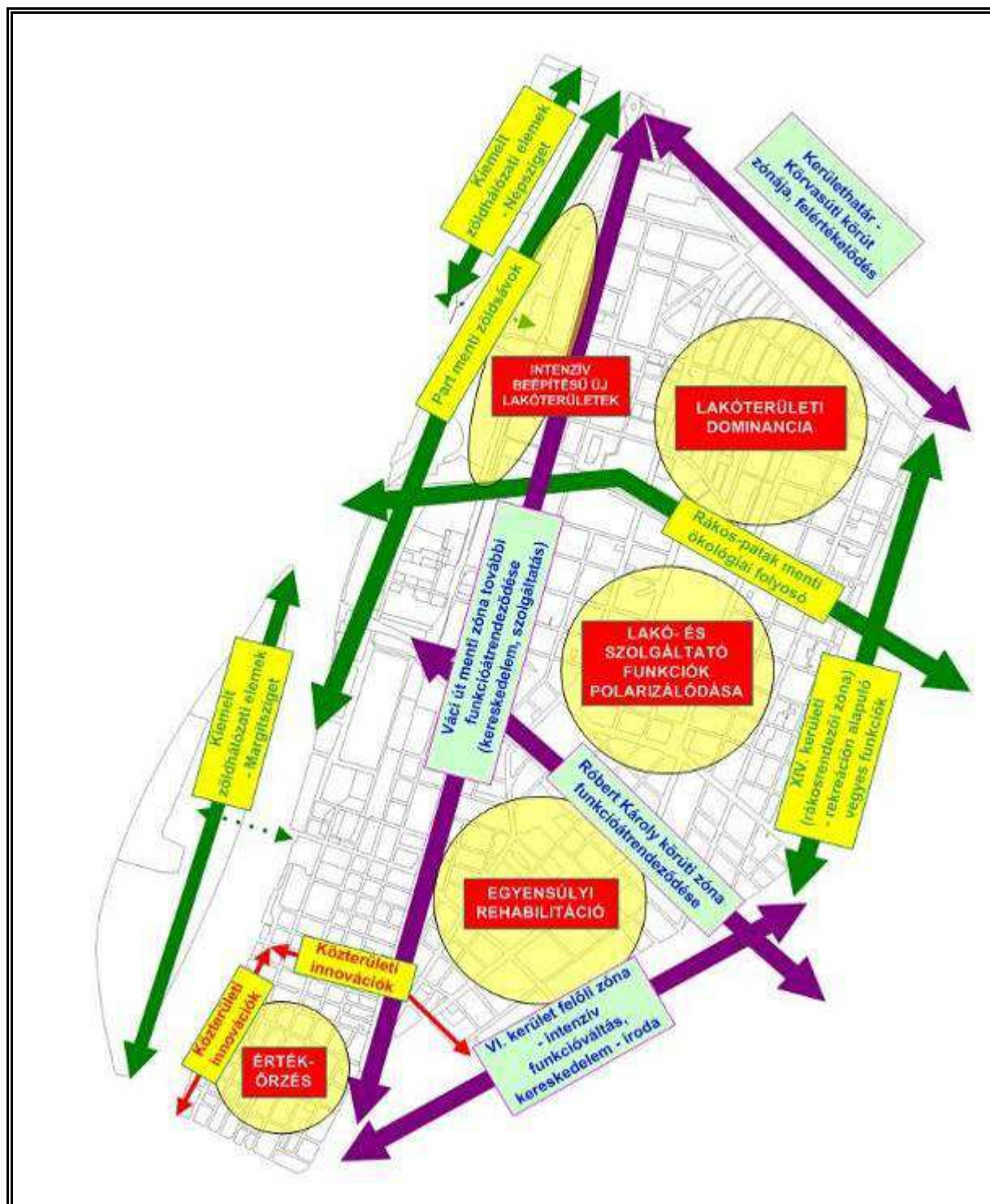
A helyi szintű fejlesztések a városrészi és kerületi szintű tényezőkön túl nagyban függenek a várostól. A városi szinten kiemelkedő dinamizmust hosszú távon meg kell őrizni, miközben figyelni kell arra, hogy 5-10-20 év múlva mire is lesz szükség összvárosi szinten lakó-, iroda-, szolgáltatói funkciók terén, és ebből milyen feladatokat tud, vagy akar vállalni a XIII. kerület.

Nőnek a közterületek és a közvetlen lakókörnyezet humanizálásának feladatai. A nyitottság és dinamizmus szinergiája erős hatással lesz a kerület fejlődésére, melyet a **humanizálással** lehet még támogatottabbá tenni.

A jelenlegi tendenciák figyelembevételével az alábbi jövőkép fogalmazható meg.

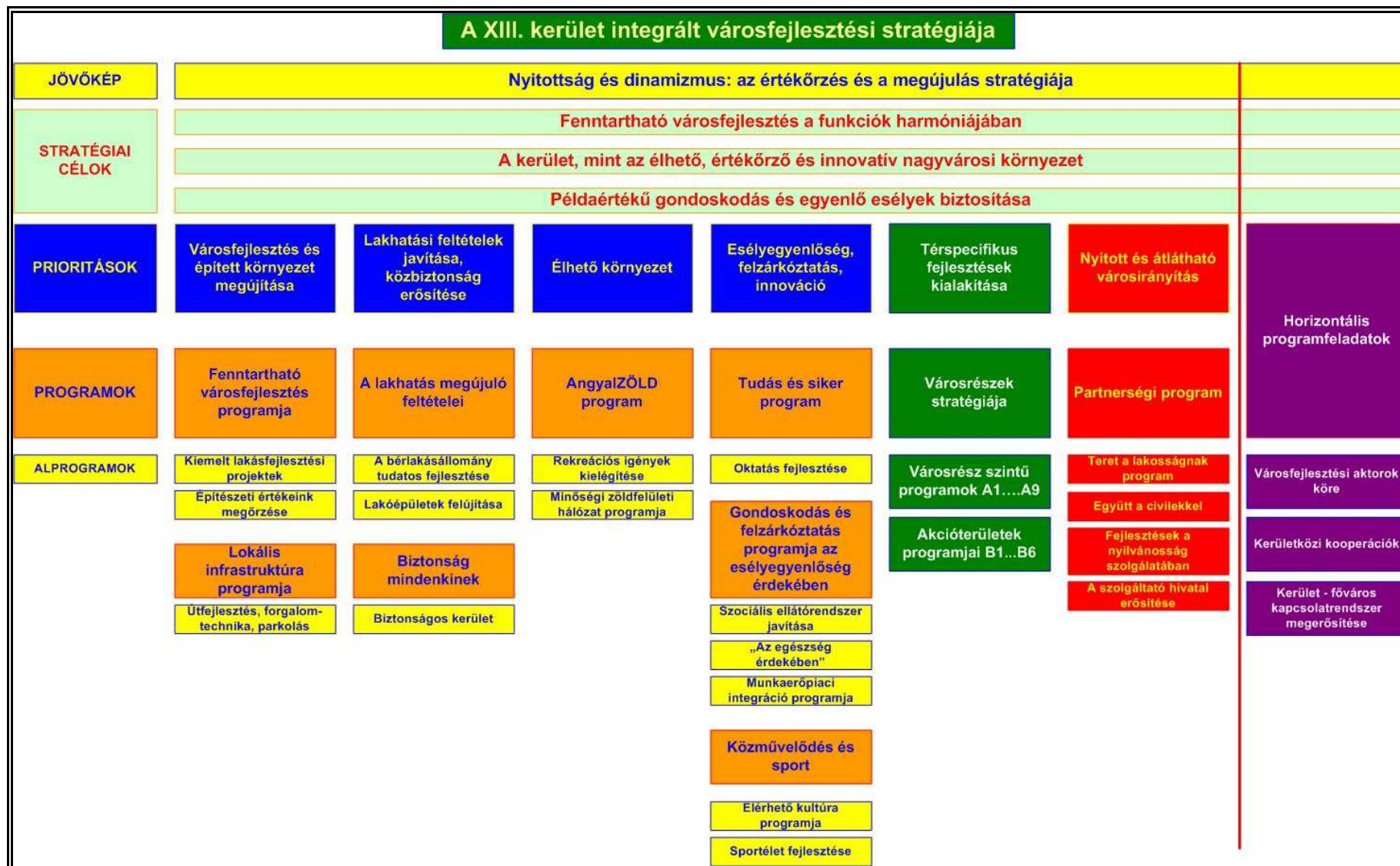
A part menti területek beépülése befejeződik a Rákospataktól az északi-összekötő vasúti hídig. Az összefüggő lakóövezeti sáv magas presztízsű terület lesz, különösen a Duna felőli oldalon. A rekreációs zónában épülő lakóterületek fő problémái, a kis lakásméret és a parkolási nehézségek közül az utóbbi orvosolható. Amint a terület elnyeri végleges beépítés struktúráját, a dinamika e sávban lassulni fog, és építési területekből beállt lakóterületek alakulnak, amelyek szerves kapcsolódása a városszövethez egyértelművé válik. A Váci úti sáv átalakulási dinamikája a part mentihez képest lassabb; itt jelentős átalakulás történt 1990 és napjaink között. Inkább funkcióátrendeződés lesz jellemző, és pontszerű beavatkozások történnek. Budapest központrendszerében kiemelkedő helyet foglal el a Váci út – Róbert Károly körút közlekedési csomópontjából kinövő, funkciógazdag és vizuálisan is értéket felmutató városközponti terület. A Váci úttól keletre a vegyes funkciójú területek

polarizálódása várható. A fő tengelyek közelében a szolgáltató (és kisipari, vagy akár iroda) funkciók erősödnek, a közbenső területekre a lakófunkció dominanciája és minőségi átalakulása lesz jellemzőbb. A kerület keleti sávja, a Nyugati pályaudvar környéke dinamikusabban változik, ahol a Körvasúti körút leendő területei, a Rákosrendező mint potenciális – rekreáción alapuló - városfejlesztési térség, mindennek előtt a Vágány utca menti területek megerősödése, funkcióváltása prognosztizálható. Ezen észak-déli és a kerülethatáron lévő kelet-nyugati fejlesztési sávok dinamikáját oldja a Duna zöld partjainak (és szigeteinek), a Rákos-patak kelet-nyugati sávjának és a rákosrendezői rekreációs zóna ökológiai szempontokat kielégítő zöldhálózat-rendszere.

1. ábra: A kerület főbb funkciócsoportosulásai és fejlődési irányai

A célrendszer a jövőképre és a stratégiai célokra alapozva határozza meg a prioritásokat, amelyek a kerület ágazati stratégiáin alapulnak, azokon túlmutatva, a fővárosi kontextusba helyezve javasolnak fejlesztési irányokat alprogramok és intézkedések formájában. Az ágazati és ágazatközi logika kiegészül partnerségi és horizontális programfeladatokkal.

2. ábra: A kerület stratégiai célrendszere

3.2 A kerület középtávú stratégiai céljai

A stratégiai célok a kerület jövőképe alapján kerültek megfogalmazásra. Olyan célrendszer kialakítása volt indokolt, amely összefogja az ágazati és területi szemléletet, a humán és a fizikai megközelítést, a dinamizáló és az értékőrző tevékenységeket. Három stratégiai célkitűzés mentén fogalmazható meg a kerület jövőképeinek középtávú lebontása:

- Fenntartható városfejlesztés a funkciók harmóniájában
- A kerület, mint az élhető, értékőrző és innovatív nagyvárosi környezet
- Példaértékű gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása

3.2.1 Fenntartható városfejlesztés a funkciók harmóniájában

A stratégiai cél alapja, hogy a városfejlesztés fenntarthatóságára helyezi a hangsúlyt. A fenntarthatóság társadalmi, ökológiai, közlekedési kritériumainak kíván megfelelni a kerület változatos funkcióinak harmóniájában. A születendő és átalakuló városrészek, a hagyományos beépítésű területek magukon hordozzák a jelen és jövő generációk számára értékes élhetőségi paramétereket. A fenntarthatóság kritériuma, hogy ne csak lokális, városrészi, vagy kerületi szinten legyen értelmezhető, hanem a város egészéből adódó kerületi szerepkörre is érvényes legyen. Kiemelten fontos a kerületi funkciók érvényesülése az összvárosi munkamegosztásban.

3.2.2 A kerület, mint az élhető, értékőrző és innovatív nagyvárosi környezet

Az itt élő emberek kerülethez való kötődése, a városrész presztízse, elismertsége, lakókörnyezeti paramétereinek megbecsülése, városon belüli közkedveltsége mutatja az élhetőség alapját. A lakókörnyezet minősége az új arculatú területek formálásában, a már beállt városrészek tekintetében is az egyik legfontosabb paraméter. A megújulás és az értékőrzés érzékeny egyensúlyát kell továbbra is biztosítani. A nagyvárosi környezet a kerületben kiemelkedő ökológiai folyosókat, zöldfelületeket, rekreációs zónákat tár a lakói és használói elé (pl. Népsziget, Rákospatak, Duna-part). E területek átgondolt zöldfelületi és környezeti stratégia mentén történő megújítása, összekapcsolásuk adhatja meg az intenzív lakókörnyezeti hangsúlyok és a barnamezőből irodai és szolgáltató szektorra váló Váci út térségének ellenpontját, átszellőzött, zöldhálózattal.

3.2.3 Gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása

A városfejlesztés értékeket kíván teremteni, melyek nem merülnek ki a fizikai megvalósításban, a területek megújításában, új arculatú városrészek kialakításában, legalább ilyen jelentőségű az itt lakók, vagy a kerületet használók mindennapjainak kiszolgálása. A humán közszolgáltatások erősítése, az oktatás-nevelés-képzés vertikumának bővítése, a kulturális paletta színesítése, az innovatív programok befogadása része, meghatározó eleme a XIII. kerület fejlődésének. A régi lakók helyben maradásukkal, az újak beköltözésükkel becsülik meg a kerületet, az önkormányzat példaértékű gondoskodással, a nyitott, magas színvonalú szolgáltatásokkal, a mindenki

számára elérhető és akadálymentes működéssel járul hozzá az életminőség javításához.

3.3 A kerület ágazati szintű jövőképe

Jelen fejezetben azon ágazatok, szakterületek jövőképe szerepel, amelyek a kerületi fejlesztések szempontjából relevánsak, és megfogalmazható a jövőkép az adott témakörben. Az ágazati stratégiákat átszövő, a mozgáskorlátozottak, idősek és kisgyerekesek érdekeit figyelembevevő kiemelt **horizontális szempont** az akadálymentesség.

3.3.1 A kerület közlekedésének jövőképe

A helyi közlekedési feladatok megoldása jelentős részben a kerülettől független fővárosi fejlesztések megvalósításától függ.

Főhálózati elemek fejlesztése

Közösségi közlekedésben

Közösségi közlekedés terén a kerület területe megfelelően feltárt. Rövidtávon kiemelt fontosságú **az új beépítésű Duna-parti területek feltárása közösségi közlekedéssel**, a beruházói oldal részvételével.

A térség kiszolgálása során cél, hogy magas szintű közösségi közlekedési szolgáltatások jöjjenek létre, amelyek e kiemelt presztízsű lakókörnyezet lakossága számára **az egyéni közlekedéshez képest megfelelő alternatívát tudnak nyújtani**. Olyan kiszolgálásra van szükség, amely metrókapcsolatot biztosít, feltárja a területet teljes hosszában a Dagály utca vonalától Újpest-Városkapu magasságáig, és járatsűrűsége csúcsidőben legalább 7-8, azon kívül 10 perc.

Rövidtávon a térség feltárása történhet autóbusszal, ekkor érdemes logikus kapcsolatot keresni már meglévő járatokkal (pl. 105-ös buszok egy részének továbbvezetése a Gyöngyösi utcától, a 133-as buszok északi meghosszabbítása és jelentős besűrűítése). Környezeti szempontból megoldást jelentene a 75-ös trolibusz északi meghosszabbítása Vizafogón (Esztergomi út és Visegrádi utca külső részének feltáratlanságán is javítva), majd elvezetése a Cserhalom utca vonalán keresztül Újpest-Városkapuig.

Hosszabb távon kidolgozandók a 2-es villamos északi meghosszabbításának változatai. A Jászai Mari tértől a Pozsonyi úton, vagy a Felső rakparton, majd tovább Újlipótváros – Vizafogón, az Árpád hídi felhajtó környékének funkciósűrűsödéseinek érintésével az Esztergomi úton, majd a Cserhalom utcában az új beépítésű területekig történő vonalvezetés révén közvetlen kötőtpályás belvárosi kapcsolat jönne létre, magas színvonalú ellátást nyújtva.

Középtávon indokolt a Szegedi úti átkötés megépítése Zugló felé, átvezetve a közút mellett a **3-as villamost** (vagy annak egy elágazó járatát), **összekötve a 14-essel**. A vonalvezetés a Béke tértől a villamos számára több változat kidolgozását igényli. Előnyöket rejt a Szegedi úti átkötésről érkező villamos Újpest felé fordítása, és a leendő Aquincumi híd irányában történő továbbvezetés is. A térség közösségi közlekedésére a jelenleg folyó Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Terve felülvizsgálat adhat érdemi javaslatokat.

Közúthálózat

A közúthálózat három fő hiányosságát fővárosi szinten lehet rendezni közép- és hosszú távon; indokoltságuk rövidtávon tenné szükségessé megvalósításukat. A hiányzó két haránt irányú kapcsolat kiemelten fontos főhálózati elem a Körvasúti körút és az Aquincumi híd, a Szegedi úti felüljáró vonatkozásában. Mindkettő több kerületet érintő, így összvárosi fontosságú.

A harmadik fő hiányosság a rakparti út. Az északi meghosszabbítás környezetbe illesztett nyomvonalvezetéssel indokolt, mert a Népfürdő utca forgalmi terhelése ezzel csökken. Ez utóbbi jelentősen csökkenteni fogja a Vizafogó lakótelep zajterhelését és mivel a rakparti út fedett formában valósul meg, biztosítja a lakótelep és a Duna part közvetlen kapcsolatát. A fejlesztés előkészítése során figyelembe kell venni az M0-ás északi hídja és kapcsolódó úthálózata következtében átrendeződő forgalmi helyzetet. Lényeges településszerkezeti elem lesz hosszútávon a Vágány utca kiépítése a Ferdinánd híd és a Róbert Károly körút között.

Vízi közlekedés

A kerület vízparti fekvése és az új fejlesztések dunai közelsége miatt indokolt a célforgalmú személyhajózás fejlesztése. Előkészítésének összvárosi és agglomerációs szinten kell történnie, feltárva a hajózás (útvonal- és járműoldali) lehetőségeit, kiemelten kezelve a város új, vízparti beépítéseket tartalmazó területeit. Indokolt a turisztikai és rekreációs potenciállal rendelkező Margit-sziget és a Népsziget intenzívebb kiszolgálása vízi úton különösen a tavaszi, nyári és kora őszi időszakban. A vízi közlekedés fejlesztése érdekében külön szabályozást kell készíteni az úszóműves kikötők elhelyezésére.

Parkolás és kerékpáros közlekedés

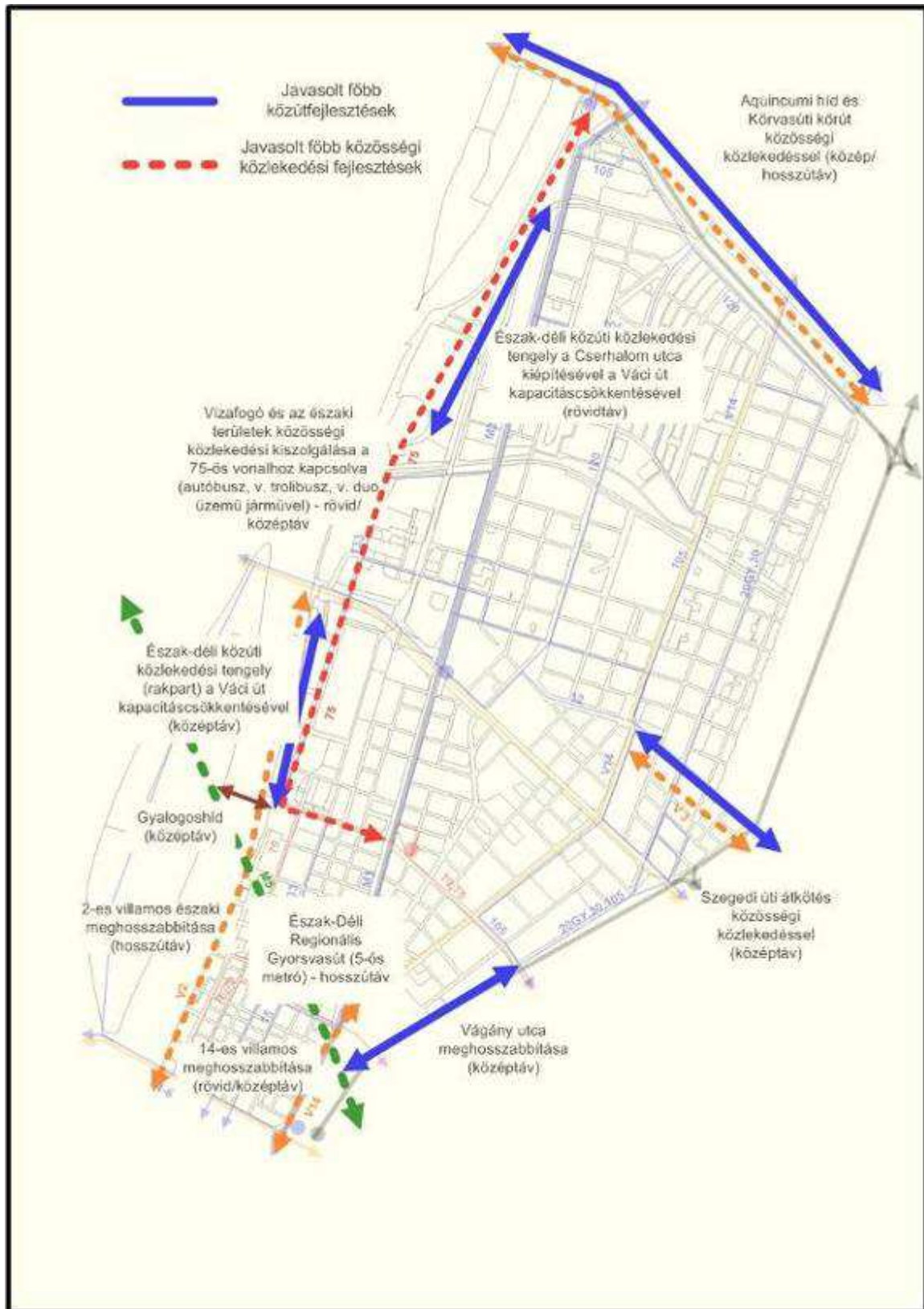
A kerület több területén jelentős gondot okoz a parkolás, igaz ez a sűrűn beépített újlipótvárosi részen, az újonnan létesült lakóterületen és a lakótelepeken is. A parkolási problémák megoldására többféle eszköz alkalmazása szükséges. Ki kell jelölni a (közcéllú) parkolóházak és mélygarázsok létesítésére alkalmas helyeket, ki kell terjeszteni a fizető parkoló rendszert újabb területekre, ösztönözni kell az újonnan épült lakóépületek lakóit, hogy a házban létesült parkolóhelyeket használják, tehát vásárolják meg a mélygarázsokat az utcai parkolás használata helyett (erre ismét indokolt lehet egy finanszírozási-jogi megoldás kidolgozása). Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében több közterületi mozgássérült parkolóhelyre, és azok rendeltetésszerű használatára lenne szükség.

A közúthálózat modernizálásánál, fejlesztésénél is fokozott figyelmet kell fordítani a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeinek biztosítására, a kijelölt gyalogátkelőhelyek számának növelésével, biztonságuk fokozásával. A kerékpárút hálózat fejlesztése során az új elemek létrehozása mellett a kerületben található fővárosi főhálózati elemek megújítására, folytonossá tételére, a problémás nyomvonalvezetések (pl. Váci úti kerékpárút) korrekciójára kell törekedni. A jelenleg folyamatban lévő Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Terve felülvizsgálata, a készülő „Kerékpáros Budapest” koncepció kell megadják az elkövetkező évek összvárosi szinten is életképes kerékpáros közlekedésének alapjait és finanszírozási modelljét, figyelembe véve a kerületi adottságokat és igényeket is.

Fontos feladat a **kerékpártároló hálózat** fejlesztése. Ennek érdekében fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a helyi intézményeknél és az új építésű épületeknél biztonságosan és komfortosan valósulhasson meg a kerékpártárolás. Ezzel nagy mértékben ösztönözhető a kerékpáros-közlekedés további terjedése, amely a Duna-parti sétányokkal együtt az egészségmegőrzést is szolgálja és az életminőséget javítja.

Lokális elemek fejlesztése az önkormányzat 2007-2010-es programjában:

- *A gyalogosközlekedés biztonsága és akadálymentessége érdekében évente 1000 m² gyalogátkelőhely és parkolási burkolatjel felújítását végezzük el, parkolást gátló oszlopokat helyezünk ki.*
- *Megvizsgáljuk további lakó- és pihenőövezetek kijelölésének lehetőségét, annak érdekében, hogy a környezeti terhelés csökkenjen.*
- *Forgalomtechnikai intézkedésekkel (pl. utcák egyirányúvá tételével) javítjuk kerületünkben a közlekedés feltételeit.*
- *Megvizsgáljuk újabb sétálóutcák/forgalomcsillapított övezet kialakításának lehetőségét az Újlipótvárosban.*
- *A Fővárosi Önkormányzatnál kezdeményezzük az új lakóterületek tömegközlekedésbe kapcsolását, szorgalmazzuk a környezetkímélő közösségi járművek alkalmazását, a vízi közlekedés fejlesztését.*
- *A Fővárosi Önkormányzatnál kezdeményezzük, hogy a város kezelésében lévő kerületi utak közül a Váci út, a Béke u., a Gyöngyösi u., a Hollán E. u., a Fáy u., a Hegedűs Gy. u., a Gogol u., a Pozsonyi út megújításra kerüljön.*
- *Pályázatot írunk ki a térszint alatti parkolók, garázsok építésének lehetőségére, vizsgáljuk a parkolási övezet területének kiterjesztését.*
- *A XIII. kerület kerékpárutakkal jól ellátott infrastruktúráját bővíteni tervezzük.*
- *A kerület forgalomtechnikai sajátosságait szem előtt tartva csatlakozunk az egységes fővárosi parkolási rendszerhez.*
- *Az ingatlanfejlesztőkkel kötendő településrendezési szerződésekben rögzítjük a közúthálózat fejlesztésének elemeit.*

3. ábra: A kerületet érintő főbb közösségi közlekedési és közúti fejlesztések

3.3.2 Zöldfelületi és környezetvédelmi program

Népességmegtartó szempontból kiemelkedő feladat az optimalizált zöldfelületi ellátottság megteremtése és folyamatos biztosítása. Kerületi közép- és hosszú távú cél **a zöldfelületek minőségi és mennyiségi fejlesztése**, amely képes a fokozódó rekreációs igények kielégítésére is.

Budapest XIII. kerület Önkormányzata a 2007–2010 közti időszakra vonatkozó elképzeléseiben az élhető kerület feltételeit bővíti a zöldterületek arányának növelésével, a közterületek és zöldfelületek minőségének javításával. A minőségi elemeket iparművészeti alkotások további kihelyezése, újabb vízfelületek kialakítása, a **közterületek agora jellege és a parkgondnoki rendszer bővítése** jelentik. Mindennek megvalósítása a társadalmi partnerség kialakításával érhető el, melyet az önkormányzat a kerületi civil szervezetek minél szélesebb körű bevonásával, a környezettudatosság elvének érvényesítésével biztosít.

A kerület zöldfelületeinek összetétele, minősége, a kétszintű önkormányzatiságból adódó zöldfelületi kezelés rendje, a növényállomány határozza meg a kezelések feladatait és lehetőségeit.

A zöldfelületi rendszer bővítése érdekében a rosszul ellátott területek (legkritikusabb a Fáy utca mentén és Újlipótváros déli területén) fejlesztése a legsürgetőbb. Az ingatlanfejlesztési terveket vizsgálva kirajzolódik, hogy a Lehel tér és a Dózsa György út közti területek is igényelnek zöldfelületi fejlesztést.

A Környezetgazdálkodási Nkft. által kidolgozott, és az önkormányzat által jóváhagyott zöldfelületi stratégia legfontosabb elemei a következők:

1. Közpark és közkert fejlesztési program

Kerületi közparkok fejlesztése, felújítása

Lakótelep fejlesztési program bővítése, integrált megvalósítása

Térségi jelentőségű zöldfelületek megújításában való együttműködés kialakítása Fővárossal és szomszédos kerületekkel (Margit-sziget, Népsziget, Rákospatak) és ingatlanfejlesztések során új zöldfelületek létrehozása (városközpont; Szabolcs, Kassák utcai és Szegedi úti rehabilitációk során)

Új közparkok, játszóterek létesítése,

Tematikus játszóterek rendszerének kialakítása, szabványosítás

Szökőkút program

2. Zöldfolyosó- és fasorfejlesztési program

Közhasználatú folytonos folyóparti zöldsétány kialakítása a Duna parton

Rákospatak rehabilitációja, bekapcsolása a zöldfolyosó rendszerbe

Zöldsétányok rendszerének kialakítása (Csanády, Révész – Csángó, Meder-Babér-Mosoly-Dolmány utcák mentén, melyek keresztirányban csatlakoznak a Kassák-Röppentyű-Göncöl, illetve Tatai úti zöldsétány-zöldsáv tengelyekhez.)

Kerületi fasor felújítási program

3. Intézményi udvar program

Felújítás és fejlesztés

Nyitott intézményudvarok rendszerének kialakítása

Fenntartás

4. Településkörnyezeti, környezetgazdálkodási program

Zöldterületek javuló fenntartása
Lakótelepi zöldfelületi minőség és köztisztaság javítása
Vonalas zöldfelületi elemek fenntartása, hiánypótlás
Köztisztaság javítása
Egységes közterületi arculat kialakítása

5. Partnerségi és kommunikációs program

Zöld-portál kialakítása az önkormányzati honlapon
Közterületi védnökségi együttműködések
Partnerség a közparkok felújítása, fenntartása során
Partnerség az ingatlanfejlesztőkkel

6. Szabályozói program

Szabályozók zöldfelületbarát alakítása
A gazdasági szereplők motiválása
A zöldfelületi, közterületi tervezés színvonalának javítása

A kerületi önkormányzatnak a **környezetvédelem** terén korlátozott cselekvési tere van, mivel a környezet minőségét meghatározó tényezők befolyásolása fővárosi és országos illetékesség. Vonatkozik ez a légszennyezettségre, a zajterhelésre, a kerületet érintő vízfolyások és talaj minőségére, a hulladékgazdálkodás problémáira. Az önkormányzat környezetvédelmi programja több típusú feladatot határoz meg, a saját hatáskörben (tulajdonosként, hatóságként és jogalkotóként), felmerülő feladatokat és azokat, melyekben az önkormányzat együtt tud működni más szervezetekkel (pl. Fővárosi Önkormányzattal) a környezet állapotának javítása érdekében.

Az egyik legfontosabb beavatkozási terület a **levegőszennyezettség és zajterhelés**, mely nagymértékben a főutak menti közlekedési forgalomból adódik. A kerület mozgástere itt az egyes fővárosi főhálózati elemek megvalósulását támogató tevékenységben jelenik meg. Ezen elemek bizonyos helyeken forgalomnövekedést, máshol forgalomcsökkenést jelentenek (pl. rakparti út megépülésével Népfürdő utca tehermentesítése). A levegőszennyezettség és zajterhelés csökkentésének irányába hat a forgalomcsillapított zónák kijelölése, a korszerű technológiákat alkalmazó útfelújítások, a lakóterületeket érintő üzemi, ipari zajforrások felülvizsgálata (pl. Révész utcai hőerőmű), a légi forgalom zajhatásainak csökkentése és az építési munkák megfelelő ellenőrzése. A légszennyezettség csökkentése szempontjából fontos a fűtési rendszerek korszerűsítése (ezt az önkormányzat is támogatja), az allergiát okozó gyomnövények megfelelő irtása.

A **felszíni vízvédelem** szempontjából kiemelt feladat a dunai öblök állapotának felmérése és a vízszennyeződések megszüntetése. A **talajszennyeződés csökkentése** érdekében a talajszennyeződések feltárása, az illegális hulladéklerakók megszüntetése, a telepengedélyek felülvizsgálata a feladat. A hulladékgazdálkodás terén a **szelektív hulladékgyűjtés** további kiterjesztése szükséges.

A környezetvédelem hatékonyabbá tételéhez elengedhetetlen a **lakosság, a civil szervezetek intenzív bevonása** a veszélyek, szennyeződések észlelésébe, a környezetvédelmi stratégiai alakításába és konkrét akciók megvalósításába.

3.3.3 Lakásállomány és helyi lakáspolitikai

Az önkormányzat lakáspolitikájának célja, hogy hozzájáruljon a korszerű lakásállomány és a vonzó lakókörnyezet kialakításához. A cél elérésének fő eszközei a lakásfejlesztések ösztönzése és az önkormányzati tulajdonú lakásállomány tervszerű fejlesztése.

A **vállalkozói lakásfejlesztések** tekintetében a kerület az egyik legfrekvenciáltabb beruházási területté vált az elmúlt tíz évben. Ennek eredményeképpen az önkormányzat feladata a megfelelő fejlesztési területek előkészítése és a városrendezési szabályozás kialakítása révén a beépítések kívánatos módjának, mértékének meghatározása. A fejlesztési területek kialakításánál figyelembe kell venni a beruházásoknak a környezetre, közlekedési helyzetre, közszolgáltatásokra való hatását, és azt, hogy milyen új igényeket generálhatnak. Az új fejlesztések egy része önkormányzati ingatlanokon (többségében jelenleg is lakófunkciójú ingatlanokon) valósulhat meg. Az önkormányzat a 10 éves lakóház-felújítási programja keretében felmérte teljes ingatlanállományát, elkészítette a 2007-2010-es időszakra a rossz minőségű bérházak szanálási ütemtervét. A kijelölt rehabilitációs akcióterületeken (például Szabolcs utca környéke) koncentrált beavatkozásokat végez, melyek célja a leromlott terület megújítása annak piaci felértékelésén és az új lakásépítések vonzásán keresztül.

A nem önkormányzati tulajdonú ingatlanon történő lakásfejlesztések esetében az önkormányzat a szabályozási tervek folyamatos felülvizsgálatával és új szabályozási tervek kidolgozásával teremti meg a fejlesztések lehetőségét.

Az önkormányzati lakásállomány folyamatos korszerűsítése a 10 éves felújítási programra támaszkodik, mely meghatározza a jellemzően kevés lakást tartalmazó szanálendő épületeket, a lakóépület- és lakásfelújításokat, az újonnan építendő bérlakásokat. A beruházásokhoz cselekvési ütemterv készült, 3-4 éves távlatlalt. A jövőben biztosított, hogy megfelelő minőségű és nagyságú bérlakásállomány álljon az önkormányzat rendelkezésére.

Az önkormányzat középtávon a már kidolgozott programok által meghatározott feladatokat kell elvégezze a vállalkozói és önkormányzati lakásberuházások terén. E programok rendszeres felülvizsgálata indokolt, és – amennyiben szükséges – át kell dolgozni azokat a megváltozott körülmények és lehetőségek függvényében.

A korszerű lakásállomány kialakításának fontos eleme a meglévő lakóépületek felújítása. A **társasház-felújítási és a panelprogrammal kapcsolatos helyi támogatás** pénzügyi keretét folyamatosan a felmerülő igényekhez kell igazítani annak érdekében, hogy minél több régebbi lakóépület megújulhasson. Az iparosított technológiával épült épületek közül csökken azoknak a piaci értéke, melyek tulajdonosai nem korszerűsítik a fűtési rendszert, nem végeznek szigetelési munkákat (pl. homlokzat-felújítás, ablakcsere). Hosszabb távon jelentősen romolhat azoknak a lakótelepeknek a presztízse, ahol nem történnek felújítások. A korszerűsítések során lényeges szempont az akadálymentesítés, melyet a lehetőségek szerint külön támogatni kell.

Az önkormányzat az **építészeti értékek megőrzése** érdekében vissza nem térítendő támogatás formájában a költségek 30%-ának erejéig támogatja a jogszabállyal védett épületek karakteres részeinek (pl. homlokzat, kapuzat, kerítés) felújítását, restaurálását. A támogatási rendszert a Fővárosi Önkormányzattal együttműködve működteti.

Ahhoz, hogy fejlesztési és bérlakás-politikája hosszú távon is hatékony legyen, az önkormányzatnak két területen fel kell mérnie a jelenlegi programok hatását:

- Meg kell vizsgálni, hogy a szanálásoknak lehet-e **térbeli szegregációs hatása**, vagyis hogy nem eredményezi-e a hátrányos helyzetű lakosság bizonyos területeken való koncentrálódását, s ehhez a bérlőelhelyezés allokációja is felméréndő.

3.3.4 Oktatáspolitiká

A jövőbeni fejlesztések elsődleges célja, hogy hosszú távon a kerületben a törvényi előírásokat betartva az oktatási rendszer a közmegelegedést szolgálva működjön, ahol hangsúlyosan kap szerepet a **megfelelés a helyi társadalom elvárásainak, az esélyegyenlőség megteremtése, a tehetséggondozás és az élethosszig tartó tanulás eszméje**.

Az iskolarendszer modernizálásánál elsődleges cél, hogy az sikeresen készítse fel a gyerekeket a jövő társadalmi kihívásaira. Ezért különösen nagy hangsúlyt kíván az önkormányzat fektetni a **nyelvi és az informatikai oktatásra, a kompetencia alapú oktatás terjesztésére**. A demográfiai tendenciák mellett, várhatóan az **iskoláskorú gyermekek száma nem fog nőni a kerületben**, egyes területeken valószínűleg csökkenés is prognosztizálható.

A fenti megfontolások alapján az önkormányzat a következő **középtávú célokat és feladatokat** jelöli ki az oktatáspolitiká területén:

- *A meglévő struktúrában működő, azonban a környezeti változásokhoz, a partneri elvárásokhoz igazodóan önmagát folyamatosan megújítani képes, **korszerű, hatékony és folyamatosan javuló eredményeket elérő nevelési-oktatási intézményhálózat** működtetése.*

Ez a nevelés-oktatás minőségének folyamatos fejlesztését, az anyanyelvi és matematika oktatás fejlesztésével az alapkészségek javítását, az idegennyelv-oktatás hatékonyságának fejlesztésével a nyelvtudás szintjének emelését jelenti. Magába foglalja a nevelési munka fejlesztését, a tehetséggondozás feltételeinek biztosítását, az Információs, Kommunikációs Technológiák (ICT) terjedésének elősegítését, a kerületi pedagógus-továbbképzési rendszer kialakítását, a pedagógusok humán területen történő átképzésének támogatását, a humán erőforrás fejlesztést általában és ezzel összefüggésben a kerületi pedagógus társadalom anyagi és erkölcsi megbecsülését.

A célkitűzés tartalmazza az óvoda, iskola egészségügy színvonalának további emelését. Az egészséges életmódra nevelés egyre fontosabb feladatává válik az oktatató/nevelő intézményeknek, ezért az önkormányzat stratégiai céljai között kiemelt helyen szerepel az egészséges testi nevelés feltételeinek biztosítása (testedzés, táplálkozás, életmód), a diáksport működési feltételeinek javítása, az úszás és speciális torna megszervezése. Az egészségmegőrző szűrőprogram kiterjesztése középiskolai szintre, és az óvodai tornaszobák, játszóudvarok fejlesztése van a célok közt.

A célkitűzéshez tartozik a szülői tájékoztatás erősítése, a pálya- és intézményválasztási tanácsadás kerületi szintű megszervezése és az intézmények tájékoztatási kiadványaival kapcsolatos tartalmi követelmények fenntartói meghatározása.

- *Az oktatási infrastruktúra korszerűsítése, fejlesztése*

Az önkormányzat hangsúlyt fektet az intézményhálózat felújítására bizonyítja ezt a tízéves intézmény-felújítási program. A fejlesztés - a felújítási terv végrehajtásán kívül - az eszközállomány modernizálását jelenti, külön hangsúlyt fektetve az informatikára, interaktív táblák, projektorok felszerelésére a tantermekbe. Az eszközfejlesztés során hangsúlyos feladat a pályázati források igénybevétele, elsősorban az NFT II. TIOP pályázati lehetőségeinek kihasználása.

- *A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók többi gyermekkel történő együttnevelése, a **befogadó oktatási rendszer feltételeinek megteremtése és folyamatos fejlesztése.***

Ez jelenti az együttnevelést megvalósító óvoda- és iskolafejlesztési program kialakítását és elterjesztését, az együttnevelés helyi intézményi programjának beillesztését az intézmények nevelési, pedagógiai programjába és a megvalósításához szükséges tárgyi feltételek megteremtését, a képzések és továbbképzések felvételét az intézmények középtávú továbbképzési programjába és éves beiskolázási tervébe.

Jelenti a prevenciót a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű gyermekek gondozása és felzárkóztatása érdekében Bővül a szociális ellátórendszer és a nevelési-oktatási intézmények közötti együttműködés. Erősödik a hátránykompenzáció és a célirányos gyermekvédelem, hangsúlyt kap az egész napos nevelés (napközbeni ellátás) színvonalas biztosítására.

- ***Az egész életen át tartó tanulást** megalapozó és lehetővé tevő intézményi programok elterjesztésének támogatása*

A gazdasági, társadalmi változások, a munkaerőpiac változásai és a szakképzés átalakulása szükségessé teszik a felnőttoktatás és képzés rendszerének átgondolását. Fontos, hogy már gyermekkorban kialakuljon az élethosszig tartó tanulásra való igény. Ennek érdekében az önkormányzat kiemelt feladatként kezeli a kompetencia alapú oktatási programcsomagok, hatékony tanulásszervezési eljárások, módszerek és a környezettudatos szemlélet minél szélesebb körű elterjesztését a kerület nevelési-oktatási intézményeiben.

- *Korszerű, hatékony és **eredményes pedagógiai szakszolgálat és pedagógiai szakmai szolgáltatások** biztosítása valamennyi tanulónak és nevelési-oktatási intézménynek*

Középtávon cél egy egységes pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény kialakítása. Továbbá cél a pedagógiai szakmai szolgáltatási hálózat kialakítása, mely elősegíti a különböző pedagógiai programok intézményi alkalmazását, a legjobb gyakorlatok megismertetését és elterjesztését.

3.3.5 A szociális ellátórendszer fejlesztési stratégiája

A kerület a problémák szerint differenciált, kiterjedt szociális ellátórendszert épített ki, és létrehozta a minőségi és hatékony szolgáltatásokat nyújtó intézményrendszerét. A **helyi szociális ellátás fő célja a gondoskodás és szociális biztonság nyújtása az arra rászorulóknak.** Ennek érdekében az önkormányzat kidolgozta a **szociális ellátások**

fejlesztésének stratégiáját, ehhez kapcsolódóan **cselekvési programját**, melynek teljesülését rendszeresen vizsgálja, és meghatározza a továbbfejlesztési irányokat.

Az önkormányzat célja, hogy csökkentse a szegénységet, a munkanélküliséget, a lakhatási problémákat, a hátrányos szociális helyzetből adódó családi és egyéni gondokat, **a társadalmi kirekesztődés ellen minél hatékonyabban fellépjen és növelje a lakosság életminőségét**. A szociális ellátórendszer jelentősen hozzájárul az esélyegyenlőtlenségek mérsékléséhez a helyi társadalmon belül. A szociális ellátásban tovább kell növelni az **aktív szociálpolitikai eszközök, a személyre szabott és a lakókörnyezetben történő szolgáltatások súlyát**.

A **foglalkoztathatóság javítása** terén a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűekre indokolt kiemelt hangsúlyt fektetni, mivel őket a legnehezebb be- és visszavezetni a munka világába. Számukra fokozott jelentősége van a célzott programoknak (közhasznú és közmunka, szociális foglalkoztatás), melyek hatékonyságát teljes körű szociális szolgáltatásokkal való kiegészítés növeli. Fontos cél az alacsony képzettségűek és a nem versenyképes szakmával rendelkezők minél szélesebb körű bekapcsolása a képzési programokba, melyek növelik munkaerő-piaci elhelyezkedésük esélyét. Bővíteni kell a nők, romák, fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek munkaerő-piaci részvételét, foglalkoztathatóságuk lehetőségeit. Az önkormányzat ennek érdekében fejleszti a gyermekjóléti és szociális szolgáltatásait, a nők munkába állását segítő fokozatosan bővíti a bölcsődei férőhelyek számát, a védett és rehabilitációs foglalkoztatási lehetőségeket.

A **lakhatási biztonság megteremtését** célozza a lakásfenntartási támogatások rendszere és az adósságkezelési támogatások, melyek úgy lettek kialakítva, hogy a szociális gondokkal küzdő családok széles köre segítséghez jusson. Az ellátások hatékonyságának növelése érdekében a családok együttműködési készségét javítani kell. Az a tapasztalat, hogy az időbeni beavatkozások az esetek legnagyobb többségében sikerrel járnak. A kooperáció lehetőségek szerinti javítása a célcsoportok felé történő kommunikáció erősítésével az ágazatközi, a hátrányos helyzetűekkel foglalkozó civil szervezetekkel való szorosabb együttműködés révén érhető el.

A **gyermekvédelem** területén a veszélyeztetett gyermekek elérésén és a gyermekeknek, családjaiknak a meglévő szolgáltatásokba való bekapcsolásán van a hangsúly.

Az időskorúak, fogyatékkal élők és tartósan egészségkárosodottak hatékonyabb segítése érdekében a házi segítségnyújtást és a gondozottak számára az internet elérhetőséget kívánja továbbfejlesztetni az önkormányzat.

3.3.6 Az egészségügyi ellátás jövője

Az önkormányzat egészségügyi stratégiájának célja, hogy **folyamatosan javítsa az egészségügyi ellátás feltételeit és fejlessze a prevenciók tevékenységet**. A XIII. kerületi szakellátásnak középtávon két komolyabb kihívásra kell felkészülnie: az előregedésre és a lakosságszám növekedésére. Az előregedés következményeként átalakulhat a szakrendelések iránti igény, számtalan, az egészségügyi ellátással is összefüggő szociális probléma is felmerül, melyek kezelése előfeltételezi a szociális szektorral való szoros együttműködést.

Más típusú, és jelen pillanatban kevésbé meghatározható feladat elé állítja az egészségügyi szolgáltató szektort a következő évtizedben az a társadalmi mozgás, amit a kerületben folyó építkezések következtében nagy tömegben beköltöző, vélhetően jobb módú réteg megjelenése jelent. Nincs még kellő tapasztalat arra, hogy milyen kihívásokat jelent, ha egy városrésznyi terület kerül beépítésre, mint ahogy ez jelenleg a Marina Part esetében történik. A befektetési célú lakásvásárlás, a szabad orvosválasztás és a nagyobb fluktuáció megnehezíti az egészségügy tervezhetőségét.

2007-2010 között az önkormányzat a **szűrővizsgálatok és az egészséges életmódra nevelés** programját hirdette meg. Ezen belül a koncepcionális súlypontok a következők:

1. **Egészséges életmódra nevelés (primer prevenció) erősítése:** Ez a védőnői szolgálat tevékenységén keresztül csecsemőkorban megkezdődik, és folytatódik a kisgyermek- és iskoláskorban. Kisgyermekkorban kiegészül a szűrési tevékenységgel is. A programon belül a 2007-2010-es időszakban az önkormányzat vállalja a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KET) prevenciós tevékenységének további támogatását, az egészséges életmód népszerűsítését különféle rendezvények és kiadványok útján.
2. **A korai diagnosztika elősegítése (szekunder prevenció):** A szűrési program elősegítése érdekében az Egészségügyi Szolgálat ösztönzi, hogy a háziorvosok vegyenek részt az alapellátás szintjén a szűrési programokban. Évente 4-5000 gyermek és fiatal egészségügyi szűrésének megszervezését, a csontritkulás és a mammográfiai szűrés folytatását, a prosztatata- és az agyi keringést vizsgáló szűrés feltételeinek biztosítását tűzte ki célul.
3. **A járóbeteg-ellátás fejlesztése:** Elsődleges cél a magas színvonalú szakrendelések nyújtása. A kapacitások jobb kihasználása miatt fontos egyes párhuzamosságok megszüntetése. Folyamatossá teszik a betegelégedettség-mérést az orvosi rendelőkben, csökkentik a várakozási időt (beteghívó és előjegyzési rendszer fejlesztése).
4. **Ingatlanfejlesztések:** A Váci út 60-62 háziorvosi rendelő és a Tátra utcai gyerekrendelő felújítása, vagy kialakítása másutt, az elmúlt évtizedben már felújított ingatlanok karbantartása.
5. **Informatikai fejlesztések:** Elengedhetetlen, hogy könnyen kezelhető informatikai kapcsolat legyen a WIFI rendszer fejlesztése révén a szakrendelők és a háziorvosi rendelők között, IP-alapú rendszer kialakításával a Szegedi úti és a Visegrádi utcai rendelőintézetben.

A felújított Szegedi úti szakorvosi rendelő

Figyelemmel a demográfiára, az egészségügyi rendszer országos szinten történő átalakításából adódó bizonytalanságokra, az **Egészségügyi Szolgálat NKft. középtávú üzleti stratégiája** célul tűzi ki a bevételek és kiadások egyensúlyának megőrzését, az eszközpark és az infrastruktúra fejlesztését.

3.3.7 Közművelődés és sport

Közművelődés

A **színes, színvonalas kulturális** program végrehajtása során az önkormányzat a 2007-2010-es időszakban, majd ezt követően a differenciált kulturális igényeket továbbra is sokszínű, értékes művelődési, szórakozási alkalmak biztosításával kívánja kielégíteni. Célja, hogy egyre többen vegyék igénybe szolgáltatásait, ismerkedjenek meg a kulturális értékekkel. Javítani kívánja kulturális alapszolgáltatásai minőségét, bővíti elérhetőségét, a közösségi tereket és a kulturális infrastruktúrát.

A feladat, hogy:

- erősítse a spontán kialakuló, és a kerület kulturális életét fellendítő trendeket, a kerületi kulturális alközpontok kialakulását (agora funkció erősítése)
- továbbfejlessze és korszerűsítse közművelődési színtereit.

Közép- és hosszútávon feladatának tekinti az önkormányzat a helyi kultúra sokszínűségének megőrzését, annak a környezetnek a fenntartását, amely elősegíti a kulturális vállalkozások prosperálását és segíti a kulturális alközpontok továbbberősödését (pl. Pozsonyi út és környéke, vagy a József Attila színház illetve az Angyalföldi József Attila Művelődési Központ környéke). Hangsúlyos feladatának tekinti az önkormányzat, hogy ösztönözze és segítse a kisebbségi kultúra ápolását és a helytörténeti feldolgozások megszületését. Az önkormányzat épít a kerületben rejlő szellemi tőkére, és bevonja a kerületben élő művészeket, írókat, költőket és könyvkiadókat a kerület kulturális életébe, a közoktatási és közművelődési intézmények munkájába.

A fentiek megvalósítása érdekében az önkormányzat vállalja

- a nem önkormányzati fenntartású szervezetekkel, intézményekkel való együttműködést,
- a tulajdonát képző közművelődési létesítményeket felújítja és kezdeményezi az újlipótvárosi közművelődési funkciók erősítését közösségi ház létrehozásával,
- a lakóparkokat építő beruházóknál képzőművészeti alkotások, további csobogók, iparművészeti alkotások elhelyezését kezdeményezi,
- a környezetkultúra fejlesztése érdekében versenyek hirdetését, környezetvédő csoportok, iskolai szakkörök támogatását.

A közművelődési feladatokat végrehajtó gazdasági szervezet bővíti a lakossági közművelődési kínálatot, kiállításokat rendez a kerületi kortárs képző-, ipar- és építőművészek alkotásainak megismertetésére, segíti a befogadó színházi és az amatőr színházi tevékenységet, hangversenysorozatot rendez. Segíti a civil szervezetek, társaságok és szakmai körök tevékenységét, szorgalmazza a mozgáskultúrát fejlesztő, az egészség-megőrzést, a rehabilitációt szolgáló programok megvalósulását.

Sport

A 2007 és 2010 közötti időszakra az önkormányzat sportstratégiájának legfontosabb pillérei a következők:

1. Diáksport és diáksport versenyrendszer támogatása
2. Nevelési intézményekben a sportolási lehetőségek biztosítása és az intézményi diáksport szervezetek, sportcsoportok támogatása
3. A saját fenntartású oktatási intézményekben a sportolás és az egészségmegőrzés feltételeinek biztosítása (tornatermek és sportudvarok felújításának folytatása)
4. Szabadidősport lehetőségeinek megteremtése (szabadidősport események, természetbarát mozgalom támogatása) differenciáltan az egyes korosztályok szerint (gyerekek, fiatalok, felnőttek, idősek).
5. Önkormányzati tulajdonú létesítmények felújítása és karbantartása
6. Utánpótlás-nevelés támogatása (kiemelkedő jelentőségű egyesületekkel kétoldalú együttműködési megállapodás megkötése)
7. Fogyatékos sportolók esélyegyenlőségének folyamatos biztosítása
8. Sport népszerűsítése

Jelentős rekreációs szerepe van, hogy a kerület gazdagon ellátott fürdőkkel, és uszodákkal (ideértve a kerületi tanuszodákat is), melyek közül több fővárosi jelentőségű (Hajós Alfréd uszoda, Palatinusz strand, Dagály fürdő, Hélia szálló).

A kerületet kedvező adottságai a vízi sport fejlesztésére ösztönzik.

3.3.8 Bűnmegelőzés

Az önkormányzat bűnmegelőzési stratégiájának célja a lakosság biztonságának növelése, a bűnmegelőzés integrálása az önkormányzati politikába és a partnerség megteremtése a bűnmegelőzés szereplői között. Az alábbi kiemelt feladatok adódnak:

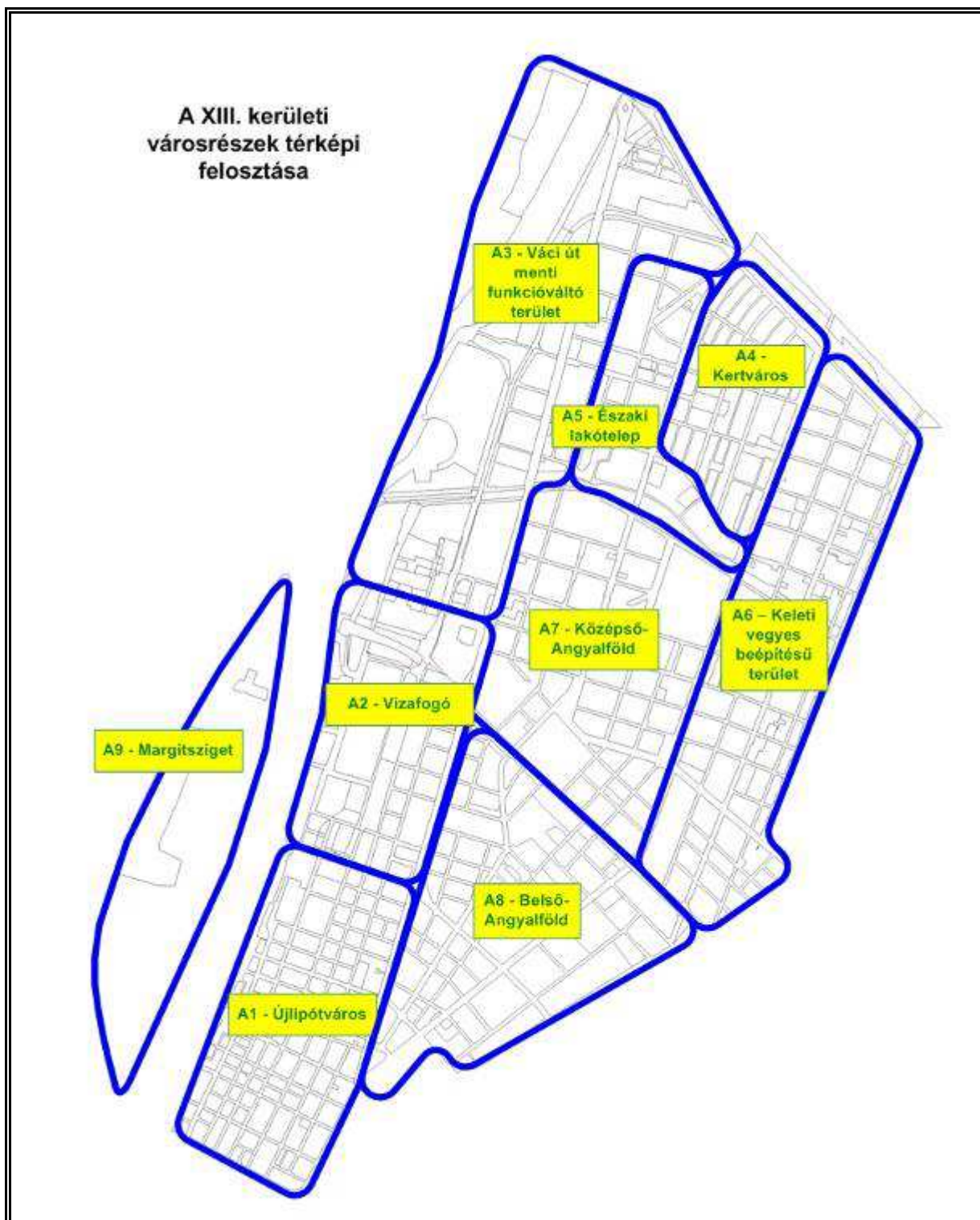
1. Az egyes ágazati stratégiák, cselekvési tervek kidolgozásánál érvényesíteni kell a bűnmegelőzés szempontjait. Különösen igaz ez, ha veszélyeztetett csoportokról van szó: ifjúságvédelem, idősgondozás, társadalmi kirekesztettség csökkentése. Fontos, hogy olyan konkrét programok szülessenek, melyek csökkentik a veszélyeztetett csoportok áldozattá, elkövetővé válásának esélyét. Ebben kiemelkedő szerepe van az oktatás-, kulturális, szociális és foglalkoztatáspolitikának.
2. A közúti közlekedés biztonságának növelése érdekében forgalomtechnikai változások bevezetése.
3. A közterületi fejlesztéseknél (mind az önkormányzati, mind a magánforrásokból megvalósulóknál) a közbiztonsági szempontok figyelembevétele, térfigyelő kamerák elhelyezése.
4. A bűnmegelőzésben érintett szervezetek közötti hatékony, rendszeres együttműködés biztosítása.
5. Megfelelő folyamatos tájékoztatás a lakosság és az érintettek felé, kétoldalú kommunikáció kialakítása. A kerületi bűnözési térkép karbantartása.

4 A városrészek fejlődési irányainak meghatározása, az ágazati fejlesztések lebontása városrészenként

Az egyes városrészek megújítása összességében biztosítja a kerület kiegyensúlyozott, harmonikus fejlesztését. Pontos célrendszer kialakítása szükséges minden városrészre, igazodva a stratégiai célokban megfogalmazott irányokhoz.

Az egyes városrészeinek fejlődési és fejlesztési dinamikája eltérő. A kerületi fejlődés dinamizmusa összvárosi szinten jelentős. Annak érdekében, hogy ez a lendület ne törjön meg a lakás- és irodapiaci szegmensben, a rekreációs területek terén, az önkormányzat szolgáltatói szemléletében szükséges a kerületi karakterek lokális súlyának figyelembevétele, a városrészek eltérő jellegének megőrzése. A karakteres területek mozaikossága adja az élhető városszerkezet alapját. Ha a funkciók egymásmellettsége megfelelő, a lakó-, a rekreációs, a szolgáltató, a kereskedelmi funkciók elkülönülnek a kisipari tevékenységektől, akkor komplexen kielégíthetők a kerület iránti elvárások majd minden célcsoport számára. A munkahelyi és lakóterületek ésszerű polarizálódása a piaci folyamatokon az önkormányzat tudatos beavatkozásain keresztül tud érvényesülni. A polarizálódás városrészi szinten kell történjen. Az önkormányzat tudatossága a piaci szereplők felé a határozott stratégiai elképzeléseket, a lakosság felé a piaci és közösségi folyamatok eredményeként létrejövő élhető városrészek kialakítását mutassa.

Az egyes városrészek lehatárolása a következő fejezetekben kizárólag jelen dokumentum logikájának kifejtésére szolgál, településtörténeti, statisztikai előzményei nincsenek!

A XIII. kerület integrált városfejlesztési stratégiája (térspecifikus stratégia)

Nyitottság és dinamizmus: az értékőrzés és a megújulás stratégiája
Fenntartható városfejlesztés a funkciók harmóniájában
A kerület, mint az élhető, értékőrző és innovatív nagyvárosi környezet
Példaértékű gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása

Városrészek stratégiája

Újlipótváros (A1)	Élhető lakókörnyezet kialakítása minőségi közterületek és a zöldfelületi rendszer megújításával, az építészeti örökség megőrzésével
Vízafogó (A2)	Lakóterületi arculat és a lakótelepi épületállomány megújítása, harmóniában a szomszédos városközponttal
Váci út menti funkcióváltó területek (A3)	Élhető városrész kialakítása a jövő nemzedékek életkörülményeinek és a rekreáció összvárosi igényeinek figyelembe vételével; A Váci úti térség átalakult karaktereinek minőségi továbbformálása
Kertváros (A4)	Kertvárosi arculat megőrzése az épületállomány állapotának javításával
Északi lakótelepi terület (A5)	A lakótelepi épületállomány korszerűsítése és a közterületi rendszer fejlesztése
Keleti vegyes beépítésű terület (A6)	A lakófunkció erősítése és a gazdasági funkciók területi átrendezése
Középső- Angyalföld (A7)	A lakó és az egyéb (ipari, szolgáltató, iroda) funkciójú fejlesztések térbeli polarizálása
Belső- Angyalföld (A8)	Kiegyensúlyozott rehabilitáció a szolidaritás értékeinek figyelembe vételével
Margitsziget (A9)	Rekreációs funkciók megtartása és a zöldfelületi rendszer fejlesztése a további beépítések elkerülésével

4. ábra: A XIII. kerület városrészeinek stratégiái

4.1 Újlipótváros (A1)

A városrész stratégiai célja: élhető lakókörnyezet kialakítása minőségi közterületek és a zöldfelületi rendszer megújításával, az építészeti örökség megőrzésével

A kerületi önkormányzat Újlipótvárossal kapcsolatos legfontosabb feladatának a városrész „reneszánszának” támogatását tartja: olyan szellemben kívánja fejleszteni, az ottani beruházásokat koordinálni, hogy az elősegítse a helyi identitás erősödését, egy magas presztízsű belvárosi terület kialakulását.

Agora funkció erősítése: forgalomcsillapított utcák kialakítása

Az Európa Terv XIII., amely a kerület 2005-ben elfogadott középtávú fejlesztési koncepciója a 2007-2013 közötti időszakra Újlipótváros esetében a **belvárosi jelleg megőrzését és további erősítését** tűzte ki célul. Teszi ezt elsősorban a terület fizikai jellemzői miatt: a sűrű városias beépítés, a viszonylag jó minőségű épületek, a kevés zöldfelület és az a tény, hogy a Nagykörút a városrész egyik határoló útja mind ezt segítik elő. Kiemelt feladatként kezeli a városrészben az agora funkciók további kiépülését, lehetőség szerint minél több utcában a forgalomcsillapítás bevezetését - és az **élénk kulturális élet** támogatását. Ezek hosszú távon hozzájárulnak ahhoz, hogy az Újlipótvárosra oly jellemző **kiskereskedelem életképes** maradjon a plázák és hipermarketek versenyében, erősítve a terület belvárosi hangulatát.

A stratégia első lépéseként a kerület önkormányzata a **Hollán Ernő utca körüti végénél** zöld, virágos, közúti forgalomtól elzárt terület létrehozását tervezi, ahol nő az ott lakók komfortérzete és emelkedik a környező lakások értéke. Hasonló szellemben kíván az önkormányzat a **Ditrői Mór utca** területén sétáló utcát kialakítani. Hosszabb távon a városrész egyik legfontosabb kereskedelmi utcájának, a **Pozsonyi útnak** a csillapított forgalmú utcává alakítását tervezi. A Pozsonyi úti terület fejlesztése érdekében az utat és közvetlen környékét akcióterületté nyilvánítja a kerület. (A Pozsonyi út részletes fejlesztési tervét az akcióterületeket tárgyaló rész a B1-es pontja tartalmazza.)

Közterületi fejlesztések: zöldfelületi fejlesztések, köztisztaság javítása és a parkolási probléma enyhítése

Középtávon az önkormányzat a terület fejlesztése és ingatlanpiaci pozíciójának megtartása érdekében a legnagyobb problémákat - zöldterületek hiánya, parkolási nehézségek, szemetes utca, kutyapiszok - orvosolni igyekszik. A közterületek kezelésén túl az önkormányzat a fejlődés elősegítése érdekében „katalizátor” szerepet kíván felvállalni. A **parkolási problémák kezelése** érdekében a kerület a Dráva utcáig kiterjesztette a fizető övezet határát. Az állandó parkolóhely-hiány megoldásához a kerület vezetése a magántőke bevonását tervezi, a parkolás kérdése hosszabb távon

megnyugtató módon mélygarázsok, parkolóházak építésével oldható meg a történeti városrészben.

Az elmúlt évek során a fasorprogram keretében több utca lett zöldebb az Újlipótvárosban, a nagyon sűrű beépítés és a kevés növényzet miatt - a városrész egyetlen nagy, összefüggő zöldterülete a Szent István park – a terület nagy részén megfelelő arányban ma is hiányzik a zöld növényzet. Kiemelten fontos a **fasorprogram folytatása, elsősorban a Duna felé vezető utcák** zöldítése és a házak belső udvarainak rendezése. Nagyobb lélegzetű feladat a jövőben a Victor Hugo utcai park fejlesztése, amelyik jelenlegi állapotában elmarad attól a színvonaltól, amit a közelében lévő Szent István park képvisel. 2007-2010 közötti időszakban összesen 50 muskátliis oszlop kihelyezését tervezi a kerület, ezzel is csökkentve a zöldfelületek hiányát.

A közterületi program fontos része a **köztisztaság javítása**, melynek része további szemetesládák kihelyezése és a kulturált kutyatartási szokások ösztönzése (Gondos Gazdi program folytatása).

Társasházak megújításának ösztönzése

Újlipótváros területén növekvő gondot okoz a nem megfelelő szinten karbantartott, elöregedett épületállomány. Az elmúlt évtizedben számos épület újult meg, ezek sok esetben területileg koncentráltan a Szent István park közeli utcákban találhatóak, és esetenként a homlokzat felújítására korlátozódtak. A társasházak megújítása ösztönzésének a **pénzügyi támogatás** (kamatmentes hitel és értékvédelmi támogatás) mellett egyik fontos eleme lehet a **technikai segítségnyújtás** a társasházi, a közös képviseleti feladatok kezelésére. Jogszabállyal védett épületekről, fővárosi szinten is magas presztízsű városrészeiről van szó, ahol a tulajdonosok nagyobb önerővel és hitelképességgel rendelkeznek, mint a kerület más részein.

Újlipótvárosi közösségi funkciók erősítése – közösségi ház

Újlipótváros területén hiányoznak a közművelődést és rekreációt biztosító, nagyobb befogadóképességű közösségi célú intézmények. A József Attila Művelődési Központ a kerület északi felén található, Újlipótvárosból nehezebben érhető el. Erős lakossági igény mutatkozik a közösségi funkciók fejlesztésére, ezért önkormányzati szándék fogalmazódott meg egy **újlipótvárosi közösségi ház (tér) létrehozására**. Erre alkalmas ingatlant a városrész északi oldalán lévő iskolák környékén jelölt ki az önkormányzat. A terület beépítésére építészeti pályázatot, a kialakítandó funkciókra ötletpályázatot hirdetett a képviselő-testület.

4.2 Viza fogó (A2)

A városrész stratégiai célja: a lakóterületi arculat és a lakótelepi épületállomány megújítása, harmóniában a szomszédos városközponttal.

A Viza fogó lakótelep rehabilitációjának elősegítése

A Viza fogó városrész fejlesztésének egyik kulcsa a lakótelep presztízsének megtartása. A hetvenes és nyolcvanas években két ütemben elkészült lakótelep fővárosi szinten a jobb lakótelepek közé tartozik, olyan kiemelt utcákkal, mint a Duna mellett közvetlenül futó Népfürdő utca. Mint a nagy lakótelepek legtöbbje, ez is nagyon jó intézményi ellátottsággal rendelkezik, és az átalakuló demográfiai struktúra itt is nehézségeket okoz az intézményrendszer fenntartásában. Kiemelten fontos lépés volt, hogy a kerület a bölcsődei kapacitás bővítése során a lakótelep egyik bölcsődéjének adta az új helyek felét. A Viza fogó lakótelep státuszát erősíti, hogy az 1987-ben elkészült második üteme miatt nem csupán 10 emeletes, hanem jobb műszaki adottságokkal, jobb hírnévvel rendelkező 4 emeletes házak is találhatóak a területen.

Mindezzel együtt a kerületi önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a lakótelep jelen státuszának megtartását és növelését. A feladat azért fontos, mert a lakótelepi épületek energiatakarékos célú felújítása növeli a lakótelep ingatlanpiaci pozícióját és megfizethetőbbé teszi a lakások fenntartását.

A lakótelep megújulásának első pillére, hogy az önkormányzat kamatmentes kölcsönrel támogatja azokat a társasházakat, amelyek részt kívánnak venni a panel programban. Az állami támogatás segítségével felújított, és ennek következtében növekvő energiahatékonysággal működő épületek piaci értéke nő, az esetlegesen megvalósuló homlokzati felújítások következtében szebbek is lesznek. A Viza fogó lakótelepen eddig nem valósult meg ilyen komplex épület-felújítás.

Ez elvezet a lakótelep rehabilitáció második sarkalatos kérdéséhez, a lakóközösségekkel való együttműködéshez. Az önkormányzat számára elengedhetetlen, hogy a lakóközösségeket informálja a rendelkezésükre álló lehetőségekről, a megnyíló támogatási forrásokról, a lehetőségekhez mérten segítse és bátorítsa őket a pályázati kidolgozás és megvalósítás szakaszában. Ez lehetséges a helyi médián keresztül – Hírnök újság és TV13 – a közös képviselőkkel való kapcsolattartással. Ezen keresztül intenzívebben tudja az önkormányzat segíteni a lakóházak életét és a megújulásukat, több tanácsal tudja őket ellátni, és a jobb tájékoztatás segítségével könnyebben rábeszélhetőek a lakóközösségek a felújítás vállalására.

A Vízafogó lakótelep presztízsének megőrzéséhez elengedhetetlen a zöld területek ápolása, a játszóterek felújítása, a közösségi területek színvonalának megőrzése. Erre eddig is nagy hangsúlyt fektetett az önkormányzat. Középtávon kiemelten kívánja kezelni a lakótelepi közterület problémakörét. A 2007-2010 közötti időszak zöldterület-fejlesztési koncepciója kimondja, hogy a kerület komplex fejlesztés keretében nagy hangsúlyt kíván fektetni a lakótelepekre, és 2010-ig az összes kerületi játszótér meg fog felelni az európai uniós szabványoknak.

A közlekedési eredetű szennyezések minimalizálása

Vízafogó területét számos főközlekedési út határolja, vagy metszi, ennek következtében jelentős a közlekedési eredetű környezetterhelés. Hiába a Duna menti rekreációs sáv, ha nem járható végig, vonzereje minimálisra csökken a közeli főutak közlekedése okozta szennyezések (zaj, rezgés, NO₂, NO_x kibocsátás) miatt. A területen cél, hogy forgalomtechnikai és egyéb közlekedési innovációk, a rakparti út megépítése és összvárosi szintű beavatkozások (pl. behajtási díj potenciális bevezetése) révén Vízafogó átmenő forgalma, s az ebből eredő környezetterhelés csökkenjen. Ösztönzendő nagy alapterületű gépkocsi tárolók (parkolók) létesítése a jelenlegi felszíni parkolás helyett térszint alatt, vagy tetőkerttel lefedett módon

Vízafogó és a tervezett városközpont kapcsolata

Vízafogó területének felértékelését jelentősen elősegíti az Árpád hídi városközpont fejlesztése, az épületállomány megújítása és a funkciók bővülése. A területen ma jó néhány „marker”, azaz jellegzetes pont található, cél kell, legyen e budapesti szintű egyedi épületek arculatának minőségi erősítése a jövőben.

A városközpont amellet, hogy összvárosi szempontból fontos funkciót tölt be, a Vízafogó városrész természetes központjául is szolgál, javítva a lakóterület kereskedelmi-szolgáltatási színvonalát. A közösségi közlekedés csomópontjában megépítendő épületek ezért a mögötte elterülő lakóövezetek felől is jól megközelíthetők legyenek. A városképileg kiérlelt tájba illeszkedő – extravagáns, magas építészeti értéket képviselő épületek funkcionálisan kapcsolódjanak a lakóövezethez.

Vízafogó és a Duna kapcsolata

A Duna-part a Vízafogó terület kiemelt értékét jelenti, és közelsége pozitívan befolyásolja a lakásárakat, a fejlesztéseket. Jelenleg a Duna közelsége nincs a területen megfelelően kihasználva. Nemcsak a már fentebb említett közlekedési terhelés nehezíti a rekreációs sáv kihasználását, de az építkezések, a Duna-part elhanyagolt állapota egyaránt hozzájárultak ahhoz, hogy a Duna mentén fekvő területek és a Vízafogó városrész kapcsolata minimális. A fejlesztések végrehajtásánál – különös tekintettel a folyamatban lévő és tervezés alatt álló építkezésekre – kiemelt szempont kell legyen a rekreációs sávnak a megőrzése, kerületen túlmutató hálózatba kötése, a városrészszel való kapcsolatának erősítése.

4.3 Váci út menti funkcióváltó területek (A3)

A városrész stratégiai céljai:

Élhető városrész kialakítása a jövő nemzedékek életkörülményeinek és a rekreáció összvárosi igényeinek figyelembevételével;

A Váci úti térség átalakult karakterének minőségi továbbformálása

Az ingatlanfejlesztési dinamizmus páratlan lehetőségeket ad a kerület számára a Rákospatak feletti Duna-parti arculat megformálásában. Ha a parti sáv a Margit híd vonalától gyalogosan folytonossá tehető, a közterületi és zöldfelületi ellátottság egyfajta ökológiai folyosóvá válik, akkor közel megduplázható a főváros vízparti közterületeinek a hossza.

Emberléptékű ingatlanfejlesztések az új északi belvárosban

A kerület fővárosi szinten páratlan lehetőséggel rendelkezik az alulhasznosított Duna-partokat illetően: a meglévő, beépített fővárosi partszakaszok megduplázását jelentheti, ha megvalósul a Duna menti lakóterületek elfogadható mértékű beépítése jelentős, közösségi zöldfelületek kialakításával. Az ingatlangazdálkodás építészeti értékteremtéssel kell párosuljon, a ma még jobbára kopár Duna-partok arculata évszázados léptékű időszakra meghatározóvá válik. Az új lakosok ezrei befogadására épülő lakóegyüttesek az elkövetkező évtizedekben éppoly markáns elemei lesznek a fővárosnak (egy leendő északi belváros formájában), mint száz évvel ezelőtt a belvárosi felsőrakpart házai az építésük időszakában, ezért az építészeti minőség és a teljes zóna arculata nagyon meghatározó. A tervek szerint új térszerkezeti elemként jelennek meg ezek az épületek, új, természet közeli életmódot kínálnak a beruházók azoknak a jómódú vásárlóknak a szokásait alapul véve, akik ezeken a helyeken fognak letelepedni. Az újpesti és a FOKA-öböl jacht-kikötővé alakításával Budapesten egy eddig kevésbé elterjedt életstílus fog kibontakozni a közeljövőben. A Duna-part itt sem zárulhat be a város lakossága előtt, egybefüggő közterületként kell megnyíljon, erősítve a Duna-partok (zöldpartok) és a folyó kapcsolatát.

A part menti ingatlanok arculata egy folytonos városias egységnek tekintendő, amely funkciójában, a XIII. kerületben jobbára a lakójellegével dominál, de karakterével – a Duna felől nézve is – a város szerves részévé válik, vizuálisan is pozitív élményt nyújtva.

A meglévő beépítéseket a parti oldalon zöldfelületekkel, zöldsávokkal szükséges oldani, a parttól távolabbi részeken ajánlott a beépítési intenzitás korlátozása. Elkerülendő olyan beépítés létrehozása, amelyek a part menti luxusarculat mögött zsúfolt belső tereket hoznak létre, zöldfelületi és parkolási konfliktusokat generálva.

Új irodaház az Árpád híd pesti felhajtójának északi oldalán

Az új, parti lakóingatlan-fejlesztések során a közterületi fejlesztések a teljes, Duna menti szakasz élhetőségét biztosítják. A tervezés, az önkormányzat és a fejlesztők közti egyeztetések során olyan megoldások fogadhatók el, amelyek mindenki számára hozzáférhető közterületeket biztosítanak a Duna és a lakóterület között. A születendő északi belváros térszerkezeti elrendezése akkor lehet sikeres, ha a parti területek funkciógazdag, zöldfelületekkel bőven ellátott gyalogos övezetekké válnak, amelyek vonzáskörzete nem kizárólag az új ingatlanok lakóira, hanem a kerület és a főváros távolabbi lakóterületeire is kiterjed – melyet a közösségi közlekedés színvonala elősegít. A közterületi fejlesztések akkor életképesek, ha a mögöttes ingatlanok építészeti, esztétikai, funkcionális (pl. kereskedelem, szórakozás) szempontoknak eleget tesznek, azaz, vonzóvá teszik az új parti területeket közterületi és rekreációs funkciók érdekében.

A Váci út menti kereskedelmi és szolgáltatási funkciók erősítése, karakterizálása, alternatív területek

A térségben jelentős kereskedelmi és szolgáltató funkciók további bővítése, az „autó klaszter” jelleg minőségi fejlesztése, a banki és egyéb pénzügyi szolgáltatók vonzása, a szórakoztató és bevásárlóközpontok korlátozott fejlesztése fogadható el az érvényes városrendezési szabályzat feltételeinek megfelelően.

A Váci út fejlődésének, átstrukturálásának első szakasza a közeljövőben lezárul. A Reno Udvar és a volt hőerőmű átépítése, a még ipari jelleggel üzemelő, vagy a már funkcióváltáson átesett üres, vagy használt üzemek fejlesztése, a terciér szektor felé való eltolódásuk korlátozott mennyiségű területet kínál a Váci út mentén. Újabb fejlesztői igények megjelenése esetén a párhuzamos útvonalak vonzhatnak kereskedelmi és szolgáltató-jellegű beruházásokat, ezért is szerepel a terület keleti lehatárolásaként a Váci út helyett a Madarász Viktor utca – jelezve a tömb mélységben való átformálás igényét.

Képzési zóna a Váci út mentén

A Váci út térsége ideális zóna a tudásvárosi funkció megalapozására. A szakképző intézmények fővárosi önkormányzati fejlesztésével, a képzőhelyek közti együttműködés erősítésével (pl. térségi integrált szakképző központok létrehozásával – TISZK) kialakítható egy erős szakképzési tudásbázis a térségben. A kerület jelentősen megerősítheti közigazgatási területének tudásipari klaszterét. A Váci úti oktatási-képzési klaszter távlati funkciói további vizsgálatokat igényelnek.

A terület fejlesztésével párhuzamosan szükséges az újonnan keletkező közlekedési igények optimális kiszolgálása, a kapacitások növelése helyett leginkább kapacitás-áthelyezéssel. A part menti területek közlekedési javaslatai két fő típusra oszthatók: a part menti beruházásokhoz kötődő fejlesztések és a térségben megvalósítandó egyéb közlekedési fejlesztések.

Duna Plaza – az első bevásárló- és szórakoztató központok egyike Budapesten

Középtávon kívánatos a Váci út belvárosba irányuló kapacitásainak csökkentése a rakparti út kiépítésével, haránt irányú új útvonalak megépítésével.

Népsziget

A Népsziget területe jelentős rekreációs potenciállal rendelkezik, amely Budapest határain belül páratlan üdülő- és pihenőterületek megteremtését jelentheti középtávon. Javasolt a GANZ területének funkcióváltása, szállodák és üdülők kiépítése az árvízvédtett területen, fokozva a terület rekreációs adottságait. A déli, szigetcsúcs felőli oldalon törekedni kell a hagyományos pihenőfunkciók felélesztésére, összefüggő zöldfelületek létrehozására. Meg kell teremteni az új lakóterületekhez tartozó pihenősziget funkciót, mint Újlipótvárossal szemben a Margitsziget. Fontos, hogy a Népsziget megújítása komplex fejlesztési program (környezetvédelmi, infrastruktúra-, turisztikai, barnamezős fejlesztések) keretében valósuljon meg.

A Népsziget rekreációs felértékelődése a pesti, parti területek átalakulását követheti. A sziget közúti megközelíthetőségét a XIII. kerület felől önállóan célszerű megoldani (amennyiben a szigeten az ipari területek funkcióváltása megtörténik). A közúti behajtás alternatívájaként javasolható, hogy a sziget és a part között kerékpáros-gyalogoshíddal, vagy átkelő járattal biztosítsák a sziget megközelíthetőségét.

4.4 Kertváros (A4)

A városrész stratégiai célja:

Hagyományos lakóterületi arculat megőrzése az épületállomány állapotának javításával

A kertvárosi beépítés karaktereinek megőrzését elő kell segíteni, a besűrűsödés kerülendő. Fontos, hogy a területre jellemző karakter hosszútávon megmaradjon, és továbbra is értéként szolgáljon.

A lakótelepi beépítés kedvező zöldfelületi aránya megtartandó, az épületállomány műszaki állapota javítandó. A városrész karakterét erősítő József Attila Művelődési Központ közelmúltbeli megújítása e csendes városrészt különös kulturális hangulattal tölti meg, amely érték következetesen fenntartandó a jövőben is. Javasolt, hogy a városrész nyugati határán, a Göncöl utcában a nagyfeszültségű távvezeték kiváltásra kerüljön, vizuális értelemben nem kívánatos a városszövet e területén. Az önkormányzat feladata a térségben az érintettek bevonásával megújuló szabályozás révén a beépítési sűrűség egészséges mértékének megtartása, a kertváros épületállomány-megújíthatóságának pontos műszaki és arculati meghatározása.

A Kertváros területének jövőképét a lakóterület életminőségének megtartása kell hogy meghatározza, a folyamatos átalakulás, a várható nagyobb beruházások (pl. a Körvasútsori körút) megvalósulása során.

A zöldkarakter megőrzése

A lakóterület vonzó karakterének megőrzése érdekében fokozottan figyelembe kell venni az eredeti beépítés vonzó elemeinek megtartását. A legfontosabb ilyen elem a zöldkarakter megőrzése. Ennek összetevői a közösségi zöldfelületek arányának megtartása, színvonalának emelése, a magán zöldfelületek védelme.

A Kertváros belső közösségi zöldfelületeinek megújulása az Angyalföldi József Attila Művelődési Központ átalakulásához kapcsolódva megkezdődött. Az önkormányzat célja, hogy a közterületi parkmegújítások elsősorban a többszintes épületeket kiszolgáló parkrészekben tovább folytatódjék. A városrész identitásának megőrzése érdekében fontos, az értékes növényállomány és az eredeti, ma már történeti közterületi elemek legalább részleges megőrzése. A parkfelújítások során figyelembe kell venni a beköltöző új réteg igényeit (játszóterek), az idős lakosság szükségleteit (pihenőterek). A közvetlenül a többszintes épületekhez kapcsolódó parkrészek tervezésénél megfontolandó korlátozott használatú kertek kialakítása, amely növelhetné a lakások értékét, puffer zónát alakíthatna ki a lakások és a közlekedés felületei között. Az előregedő faállomány miatt a városrész karakter-megőrzésében különleges jelentőséggel bír a sorfaállomány folyamatos ellenőrzése és pótlása.

A kertvárosias részek zöld karakterének megőrzésében elsődleges fontosságú a magán kertek jellemzőinek kívánatos alakulása. A sorházak és családi házak ma jellemző átépülésével csökken a telkek be nem épített területe. A kerti használat átalakulásával növekednek a burkolt felületek (teraszok, kerti utak, stb.). Különösen az előkertek zöld

kialakítását veszélyezteti a parkolás megoldatlansága és az építészeti keretek alkalmatlansága. A hasznofunkciók eltűnése és a pihenőfunkciók előtérbe kerülése a kertek növényanyagára is jelentős hatással van. Mindezek miatt a terület építési szabályozásában és az építéshatósági munkában szigorúan kell figyelemmel kísérni a zöldfelületi arány alakulását, a kertészeti kialakítás minőségét. A minőség megőrzésében hatékony lehet a megengedett, ajánlott, honos, várostűrő növényfajták listájának elkészítése, a közterületek mintaterületként való beültetése.

Építészeti identitás megőrzése

A Kertváros a fővárosi munkáslakás-építés egyik jelentős emléke, amely beépítésében, középületeiben és a lakóépületek minőségében is példaértékű volt, korának építészeti jellemzőit máig őrzi. Angyalföld számára sajátos eszmei értéket jelenthet, hogy a telep a kerület ipari-munkásmúltjának pozitív jellemzőit jeleníti meg. Mindezek miatt az építészeti értékvédelem tudatosítása az ott lakók körében erősítendő.

A magánépületek átalakításánál a jelenleg érvényben lévő szabályozás felülvizsgálata szükséges, annak érdekében, hogy a kertvárosi karakter megőrzése a mai életforma igényeinek való megfelelés mellett teljesüljön. Az átalakult házsorokon érzékelhető, hogy az eredeti, pályázatnyertes épülettípusok pár éven belül végleg eltűnnek. Az átalakulás nem indokolhatja az utcakaraktereknek, az eredeti beépítés maradandó pozitívumának elvesztését. Az építési szabályzatban fokozott védelemben kell részesíteni az utcai zóldsávokat és fasorokat, az előkertek zöld jellegét. Ajánlati tervként célszerű a színvonalas építészeti részletképzéseket a nyilvánosságnak bemutatni.

A közintézmények és közterek építészetét a Kertvárosban a kor sajátos szerkesztési módja határozta meg, ennek megfelelő mai újraértelmezése kulcsfontosságú az építészeti identitás megőrzésében. A közintézmények és közparkok megújításánál kívánatos nyílt tervezési pályázat kiírása, amelynek egyik fő szempontja a városépítészeti karakternek megfelelő formálás kell legyen. A társasházak minőségi felújítása, a homlokzati elemek megőrzése fontos szempont, amelyet a társasházi megújítások önkormányzati támogatási programja biztosíthat.

A szolgáltatási spektrum modernizálása

A családi-, sorházas részek látványos átalakulásával lakosságcsere van folyamatban, amely a lakónépesség lassú növekedését és az ellátási igények változását vonja maga után. A gyermekintézmények, szociális, oktatási és kulturális szolgáltatások alakításánál, a közterületek megújításánál hosszú távon egyszerre kell figyelembe venni a Kertváros mára nyugdíjas korú eredeti lakosságát és a beköltöző kisgyermekes családokat.

A városrész karakterét nagyban erősítő József Attila Művelődési Központ és környezete közelmúltbéli sikeres megújítása e csendes városrészt erőteljes kulturális hangulattal tölti meg, amely érték fenntartandó a jövőben.

A Körvasúti körút városszerkezeti hatásainak menedzselése

A Körvasúti körút megépítése az újpesti oldalon várhatóan sokoldalú hatást gyakorol a Kertváros életére. Az önkormányzat feladata a közeljövőben, hogy ezeket a városszerkezeti hatásokat elemezze, az építésszabályozás, az infrastrukturális és intézményfejlesztés keretében a várható negatív környezetvédelmi hatásokat tompítsa, előkészületeket tegyen a pozitív hatások várospolitikai kihasználására. A Körvasúti körút kiépítése oldani tudja a Kertváros elszigeteltségét északi irányban, új közúti és tömegközlekedési kapcsolatokat kínálva. A körút menti sáv ingatlanpiaci felértékelődése várhatóan a funkciók és az épületállomány átalakulását vonja maga után, melyre településrendezési szabályok készítenők.

4.4 Északi lakótelepi terület (A5)

A városrész stratégiai célja: A lakótelepi épületállomány korszerűsítése és a közterületi rendszer fejlesztése

Az északi lakótelepi terület jövőjének kulcsa a lakótelepek sikeres revitalizációjában rejlik. A legfontosabb kérdés, hogy a lakótelepi lakásállomány – elsősorban a paneles technológiával épült nagy lakótelepek – stabilan megtalálják-e egy szegmenst a fővárosi ingatlanpiacon.

A fővárosi lakótelepek ingatlanpiaci értéke és a státusza között jelentős a szórás. Vannak igazán elit lakótelepek – mint a Pók utcai vagy a Gazdagréti – de vannak igen komoly problémákkal küzdők – mint a Havanna vagy a Békásmegyeri lakótelep. A XIII. kerület lakótelepi állományára is jellemző a státuszbeli különbségek, de kisebb mértékben, mint a főváros egészében. A kerület „elit” lakótelepe a Kárpát utcai lakótelep, a Vízafogó lakótelep Népfürdő utcai szakasza is igen jónak számít. Az Északi lakótelepi terület lakótelepei ezekhez képest alacsonyabb státuszúak.

A XIII. kerületben érvényesül az a fővárosi trend, hogy az ötvenes, hatvanas években épült, alacsony épületekből álló, nagy zöld felülettel rendelkező, némiképp családias kisugárzású lakótelepek ingatlanpiaci szempontból jelenleg kelendőbbek, mint a paneles technológiával épült, elsősorban magasházakat, távhővel fűtött lakásokat tartalmazó nagy lakótelepek. A tendenciának megfelelően ezért az Északi lakótelepi részen belül Fiastyúk utcai telep jobb ingatlanpiaci pozícióval rendelkezik, mint a paneles Gyöngyösi úti lakótelep. A terület megújulásához fontos az önkormányzati segítség, mely a tízemeletes házaknál válik elengedhetetlenné. A jó városszerkezeti elhelyezkedés, a kötőtpályás tömegközlekedési eszközök közelsége – elsősorban a hármas metróé – és a Váci út közelsége következtében meglévő jó kereskedelmi ellátottság sem tud segíteni a lakótelep kedvezőtlen piaci helyzetén.

A társasházak megújulásának támogatása

A lakótelepek megújulásának egyik kulcskérdése a társasházak megújulása. Ehhez segít hozzá az iparosított technológiával épült lakóépületek energiatakarékos felújításának állami támogatása. Jelenleg két beruházás is folyik ebből a támogatási keretből a területen: a Babér utcában (35-41. sz.) és a Tomori közben (2-4. sz.) egyaránt nem látványos, ám energiahatékonysági szempontból kulcsfontosságú beruházásokat hajtanak végre.

Az önkormányzat kamatmentes kölcsönt nyújt az állami panelprogramhoz kapcsolódva a társasházak részére. Ezt folytatni kívánja az önkormányzat, bízva abban, hogy az állami támogatás népszerűbbé válásával – a támogatási összeg felső határának 2008-ban bekövetkezett emelése után – egyre több iparosított technológiával épült társasház kap kedvet a beruházások kivitelezéséhez. Az állami támogatás, kombinálva a kamatmentes önkormányzati kölcsönrel és a lakástakarék-pénztárak nyújtotta megtakarítás és hitel lehetőségével, ötéves futamidő esetén kisebb jövedelmű családoknak is lehetővé teheti a beruházás végrehajtását. Ez azonnal realizálható megtakarításokkal járhat, és növeli a lakás értékét az ingatlanpiacon.

Közterületi program a lakótelepek fellendüléséért

Az épületek megújulása önmagában még nem elégséges a lakótelepek megújulásához. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten igyekszik a lakótelepi közterületeket is megújítani. Folytatni kívánja az északi lakótelepeken és egész kerületben a Gondos

Gazdi programot, további speciális szemetesládák kihelyezésével megkönnyítve a kutyatulajdonosoknak a köztisztaság megőrzését. A közterület-megújítás elengedhetetlen része a zöldterületek megújítása. A kerület zöldprogramjának hangsúlyos része a lakótelepi zöldterületek karbantartása és fejlesztése. Lehetőségeihez mérten az önkormányzat célja, hogy az északi lakótelepi területek esetében is minél több jusson a zöldterületek és rekreációs területek karbantartására.

Rákos-patak menti sáv

A patak északi oldalán húzódó jelentős parkfelület kiemelkedő életminőséget kínál a szomszédos lakótelepnek. A Rákos-patak revitalizációja – az érintett agglomerációs településekkel együttműködve - a Főváros feladata, mely a kerület szempontjából is meghatározó jelentőségű. A Rákos-patak menti közterületek - megfelelő megújítással, amelyben a zöldfelületi elemek mellett rekreációs, közösségi intézmények is helyet kaphatnak - új központi térségévé válhatnak a szomszédos Kertvárosnak. Ez az új térszerkezeti orientáció a Körvasútsori körút kiépítésével fontos kiegyensúlyozó szerepet tölthet be. Ehhez szükséges, hogy a patakparti zöldfelületek – melyek fővárosi fenntartásúak – állapota javuljon. Indokolt a Rákos-patak zöldsávjának és kapcsolódó területek rekreációs szerepének kiépítése és kivezetése a Duna vonaláig, a frekvenciáltabb szakaszokon gyalogos sétánnyal, kerékpárúttal, virágágyásokkal, padokkal. A Rákos-patak partjának revitalizációjával kapcsolatban az önkormányzatnak közvetlen feladata nincsen, a kerület számára is megfelelő megvalósítás érdekében szükséges partnerség kiépítése a fővárossal - különösen uniós pályázat esetén.

4.5 Keleti vegyes funkciójú városrész (A6)

A városrész stratégiai célja: A lakófunkció erősítése és a gazdasági funkciók területi átrendezése

A Lehel úttól keletre eső városrész ma dinamikus fejlődést mutat, amelyben elsősorban a belső tömbök telkeinek intenzív városias jellegű átépülése látványos. A közeljövő kerületfejlesztési stratégiájának a területet érintő három legfontosabb kérdése, hogy milyen módon tartható fenn a lakókörnyezet élhetősége az ingatlanpiaci fejlesztések után, milyen módon mozgítható elő a peremek felé eső tömbök bekapcsolódása a kerület térszerkezeti fejlődésbe, illetve hogy milyen mértékben és módon őrizhető meg a kerület jellemző hagyományaként a lakóhelyek és munkahelyek kisléptékű keveredése.

A környezeti minőség fenntartása

A keleti vegyes funkciójú városrész átalakulása ma a piaci társasházépítéssel valósul meg. Az építkezéseket az érvényben lévő szabályozási terv irányítja, amely kisvárosias, zárt sorú beépítést ír elő. Az előírások nyomán egy láthatóan kellemes sűrűségű urbánus lakóterület van kialakulóban a tömbök közepén zöld kertekkel. Az építkezések a lakónépesség növekedését, ezen keresztül több olyan probléma kiélesedését okozzák, amelyet a szabályozás részben képes kezelni. Elsősorban az utcahálózatot terheli a forgalom és a közterületi parkolás növekedése, amely fenyegeti a közterületi zöldsávok, fasorok létét. Ennek megelőzésére a területen a közterületek átfogó – a parkolási rendelettel és a zöldfelület-fejlesztési programmal integrált – tervezése és közösségi fejlesztése indokolt, szoros együttműködésben az érdekelt magánfejlesztőkkel. A városrész vegyes funkciója a szabályozási előírások keretein belül nem megoldható feladat. A szabályozási előírások mellett szükséges a kerületi önkormányzat proaktív várospolitikája, amely a területet ellátó önkormányzati intézmények megújításával és bővítésével, a hiányzó szolgáltatásokat támogató helyiséggazdálkodással segíti a születő vegyes funkciójú városrészt.

A határoló tömbök átalakulásának támogatása

A vegyes terület településfejlesztési szempontból leg súlyosabb kérdései a határoló tömbök átalakulása. Ezek a folyamatok nem annyira a helyi szabályozás vagy a gazdasági fejlődési általános dinamikájának, hanem a városi szintű, szomszéd kerületi fejlesztési politikának függvénye. A Tatai út menti és a Kámfor utcai tömbök telephelyei a Körvasútsori körút, a Rákosrendező fejlesztésével várhatóan új funkciót vesznek fel. Ha a Rákosrendező rehabilitációja a fővárosi érdekek és koncepciók mentén a lakó és irodai fejlesztések mellett a rekreációs, zöldterületi funkciók megjelenését is előmozdítja (a Városliget északi meghosszabbításával), a tárgyalt lakóterület további felértékelődésével lehet számolni. Potenciálisan átalakuló terület a Szegedi utat szegélyező tömbök csoportja, amely a Szegedi úti felüljáró megvalósulásával kerülhet kerületközponti jelleget erősítő városszerkezeti helyzetbe. Nem belátható a Lehel utcát szegélyező volt kórház-tömb sorsa, amely nemcsak a kerületi, fővárosi, de az országos szakpolitika alakulásának is függvénye.

A kerületi önkormányzat felelőssége a határoló tömbök átalakulásában a közeljövőben a kapcsolatok keresése az állami és fővárosi szereplők felé, a területek tervezésében, az egyeztetésekben a kerületi érdekek képviselője. Ezek az érdekek a terület átjárhatóságához, vegyes funkciójához, a városi szintű közösségi funkciók (pl. rekreáció,

sport, zöldfelületek, stb.) megjelenéséhez kapcsolódnak. A megnövekedő lakónépesség miatt újragondolandó a terület tömegközlekedési feltárása. A középtávú átalakulást szem előtt tartva kerületi szinten is meg kell akadályozni a logisztikai, a környezetet terhelő ipari funkciók megtelepedését, fejlesztését. Ki kell dolgozni a Szegedi út új városi szerepkörének megfelelő arculat kialakítását biztosító szabályozást. Cél, hogy a kerületi adminisztratív központi jelleghez (amelyet az egészségügyi központi szerep ma is kiegészít) társuljon egy valós központi funkció. Ez akkor jön létre, ha a Szegedi úti átkötés Zugló felé megvalósul az egyéni, a közösségi közlekedés számára, és a Béke tér környezete – forgalma jelentősen megnő – központibb szerephez jut a maihoz képest. Tárgyalást kell kezdeményezni a kórházi tömb használatáról a tulajdonossal. A kerületközpontot és a Lehel utat érintő helyzete, nagysága miatt javasolt hasznosítási és építészeti pályázat kiírása.

Új beépítés a Rákospatak mentén

A munkahelyi tradíciók integrálása az új lakónegyedbe

A keleti lakóterületen belül a vegyes funkciók fenntartása nemcsak a lakosság ellátása miatt fontos, de a munkahelyek megfelelő aránya csökkentheti az új lakóterületek által indukált, a kerület sugárirányú útjait terhelő forgalmat is. A helyi kereskedelem és szolgáltatás munkahelyein kívül támogatandó az irodai munkahelyek megtelepedése is, olyan léptékben, amely nem borítja fel a hagyományos kisvárosias beépítés kereteit és a terület hagyományos telekstruktúráját. Kívánatos mindannak a kisipari tevékenységnek megőrzése, amelynek fennmaradása nem jár sem közvetlen, sem a vonzott forgalmon keresztül terheléssel a szomszédos lakófunkcióra. Az építési szabályozás (munkahelyi övezet fenntartása) és a kerület helyiséggazdálkodásának koordinációjával elérhető, hogy ez a terület a fiatal népesség befogadása mellett inkubációs területté váljék az új – elsősorban nagy hozzáadott értéket termelő, innovatív - gazdasági tevékenységek, kisvállalkozások számára.

4.6 Középső-Angyalföld (A7)

A városrész stratégiai célja: A lakó- és az egyéb (ipari, szolgáltató, iroda) funkciójú fejlesztések térbeli polarizálása

Középső-Angyalföldön a többfunkciójú, többpólusú fejlesztési stratégiát érdemes követni, a városrész adottságainak megfelelően. A stratégia célja magas presztízsű, sokszínű városrész létrehozása a kerület közepén, amely a Béke téri és az Árpád hídi központokkal szervesen fejlődik.

Minőségi lakóterületek létrehozása

A lakóterületi fejlesztések súlypontja a városrész délebbi területei. A minőségi lakóterületek kialakítása két elemből áll; az építésszerűleg karakteres új épületek létrehozásából, a megmaradó épületek felújításából. Hangsúlyt kell fektetni a színvonalas, megfelelő mennyiségű zöldfelülettel ellátott közterületek kialakítására is. Az új fejlesztésekre a Szegedi út és Róbert Károly körút által határolt sávban van lehetőség, foltszerűen megvalósíthatók fejlesztések a Szegedi úti lakóteleptől északra fekvő területeken is – ez elsősorban nem lakófunkciójú fejlesztések célterülete. A megmaradó épületek esetén, azok felújítását kell ösztönözni, elősegíteni annak érdekében, hogy megfelelő módon illeszkedjenek a megújuló környezetbe, és javítsák az ott lakók lakhatási körülményeit. Külön feladatelemként adódik a Szegedi úti lakótelep épületei panelprogramba való bekapcsolódásának segítése, az ehhez szükséges önkormányzati forrás biztosítása.

Kereskedelmi és irodafejlesztések

A nem-lakócélú fejlesztések fővárosi szinten is jelentős két fő tengelye a Váci út és a Róbert Károly körút. A Róbert Károly körút nemrégiben kapott új fejlesztési lendületet, aminek további fejlődését kell elősegíteni, ügyelve, hogy minőségi nagyobb léptékű fejlesztések jöjjenek létre. A két főút vonal fejlődésének további lökést fog adni a tervezett városközpont észak-keleti és dél-nyugati térszögének kialakítása.

A városrész belső területein a fejlesztések egyik jelentős tengelyévé vált a városrész feltáró újaként funkcionáló Röppentyű utca. A már megvalósult lakó- és szolgáltatói célú fejlesztések további beruházásokat generálhatnak, melynek területigényét tulajdonszerkezet jellemzői miatt (magántulajdonú) a piac maga fogja megoldani a terület felértékelődésével párhuzamosan.

Sport és rekreációs célú fejlesztések

A Rákospatak menti Vasas és Láng sportpályák nagyterjedésű fejlesztési területet jelentenek a városrészben. A fejlesztések célja a sportfunkció megtartása, a megváltozott sportolási igényeknek megfelelően. A Láng sportkomplexum (csarnok, műfüves és tenispálya) egy részének felújítása megtörtént, és az önkormányzat további jelentős fejlesztést tervez. A Vasas pálya Béke utca felé eső része értékesítésre került, ahol vegyes intézményi célú fejlesztések fognak létesülni, a Fáy utca Hajdú utca felőli részen fog megépülni az új Vasas sportkomplexum.

A Rákospatak partján megvalósítandó rekreációs célú zöldfolyosó kialakítása érdekében az önkormányzat elkészítette a szabályozási tervet.

4.7 Belső-Angyalföld (A8)

A városrész stratégiai célja: Kiegyensúlyozott rehabilitáció a szolidaritás értékeinek figyelembevételével

A Belső-Angyalföld fejlesztési stratégiája a fizikailag és a társadalmilag leromlott lakóterületek megújítására, a szegregáció oldására, a főútvonalak további fejlesztésére kell koncentrálnon. Az önkormányzat a leromlott területeket, a Szabolcs utca és a Kassák Lajos utca környékét rehabilitációs területként határozta le, a beavatkozásokra rehabilitációs stratégiát készített és elkülönített pénzkeretet hozott létre az önkormányzati beavatkozások finanszírozására. A hagyományos városias beépítésű területeken történő beavatkozásokon túl szükség van a városrészben található lakótelepi épületek felújításának támogatására.

Szabolcs utcai rehabilitációs terület - fizikai beavatkozások stratégiája

A kerületi önkormányzat 2001-ben hagyta jóvá a terület rehabilitációs tervét és azóta jelentős eredmények mutathatók fel a terület megújításának tekintetében. A rehabilitációs stratégia a rosszminőségű önkormányzati tulajdonú lakóépületek, a beékelődött telephelyek felszámolásán és helyükön önkormányzati bérlakásépítés, az értékesített ingatlanokon magánfejlesztések megvalósításán alapul. Az eddigi beavatkozások ezt a stratégiát követték és a jövőbeni lépéseket is ennek szellemében tervezte meg az önkormányzat. Az elmúlt hét év beavatkozásai a Lehel utca felőli tömbökre koncentráltak, ahol 9 épület került szanálásra, két épület felújításra és három új önkormányzati bérház épült összesen 229 lakással, egy közel nyolcvanlakásos társasház magánereőből.

A rehabilitáció jelenlegi és további ütemében a vágányok menti tömbök nyernek prioritást, a beavatkozások az átellenben lévő tömbökben is továbbfolytatódnak (Szabolcs utca 22. és 24. szanálása). A vágány menti tömbök fejlesztésének a VI. kerülethez tartozó, környező vasúti területek egy részének fejlesztési területté (Westend-2, volt kormányzati negyed területe) való átalakítása adja meg a reális esélyt. A tervezett megaprojektek a Szabolcs utca és a tervezett Vágány utca közötti sávot is jelentősen felértékelik. Erre a felértékelődésre alapozva az önkormányzat a vágányok menti két tömbben lévő összes lakóépület szanálását tűzte ki célul, azok rossz minősége és állapota miatt, amit magánfejlesztői források bevonásával képes megvalósítani a feladat magas költségigénye miatt. A kormányzati negyed megművelésével a rehabilitáció üteme megtorpant, jelenleg a magánfejlesztőket a kiváráss jellemzi. A kormányzati negyed területére továbbra is jelentős a fejlesztői érdeklődés, ezért ez a megtorpanás időlegesnek mondható. A Westend-2-höz kiépítendő a Vágány utca a Ferdinánd-híd és a Dózsa György út között, ami megfelelő közlekedési kapcsolatot fog biztosítani az eddig zárványként működő tömbökhöz.

Az önkormányzat feladata itt a szanálási terv kidolgozása és az önkormányzati lakásban lakók elhelyezése. A szanálásokat nehezíti, hogy az épületek többsége társasház, melyek sok alacsony komfortfokozatú lakással rendelkeznek, s ezek között magas az önkormányzati tulajdon aránya.

Az önkormányzat szabályozási terv és a fejlesztések koordinálása révén (a már máshol alkalmazott kétlépcsős pályázat) befolyásolhatja, hogy milyen funkciók, milyen beépítési sűrűséggel kerüljenek kialakításra az igen jelentős nagyságú akcióterületen.

A rehabilitáció közterületi fejlesztésének része a Lőportár utca meghosszabbítása a Szabolcs és Vágány utcák között, a Lőportár köz kialakítása, a tömb fellazítása, gyalogossétány kialakítása. A közterületi megújulásban fontos szempont a minőségi zöldfelületek létrehozása is.

Kassák Lajos utcai rehabilitációs terület - fizikai beavatkozások stratégiája

A Kassák Lajos utcai rehabilitációs terület a közelmúltban került kijelölésre és készült el rá a beavatkozási koncepció és az annak megfelelő szabályozási terv. Az önkormányzat kezdeményezésére folyamatban van a terület fővárosi rehabilitációs akcióterületté való nyilvánítása. A koncepcióban az önkormányzat a terület piaci felértékelésére irányuló rehabilitációs stratégiát jelölt ki továbbra is megőrizve a terület domináns lakófunkcióját. Az önkormányzati beavatkozásoknak három feladatra kell koncentrálniuk: az önkormányzati ingatlanok rehabilitációja, a magánfejlesztések elősegítése és a közterület megújítása.

Az önkormányzati ingatlanoknál a rossz minőségű lakóépületek bontása, a jobb minőségű épületek felújítása a cél. A Kassák-Huba utca sarkán három ingatlant szanált az önkormányzat és helyükön vállalkozói lakásépítés történik. Szanálandó a Csángó utca - Rózsafa utca sarkán lévő két ingatlan. Felújításra a rehabilitációs terület határán lévő Csángó u. 3 szám alatti lakóépület kerül.

A lakóépület-fejlesztések másik súlypontja az ún. Malomházak területe. Voltak törekvések a Malomházak védetté nyilvánítására, de az épületek rossz műszaki állapota, a nagyarányú korszerűtlen lakásállomány miatt az önkormányzat a társasházi tulajdonú Malomházak egy részét bontaná, és a helyére önkormányzati lakásfejlesztést jelölt ki, megtartva az eredeti lazább beépítést és a sok zöldfelületet. Az önkormányzat feladata a fejlesztés megvalósíthatóságának, műszaki és szociológiai előkészítése.

A közterület-felújítás centrumát a Kassák Lajos utca jelenti, azon belül is a Kassák-Rózsafa utca találkozásánál lévő kiteresedés, amit valódi, élhető kisvárosi térré kíván az önkormányzat alakítani. A program részét képezi a Kassák utca teljes felújítása, az értékes fasor megőrzésével, a parkolófelületek visszaszorításával.

Az önkormányzat a beavatkozásoktól azt várja, hogy a területen lévő társasházak felújítási tevékenységét is ösztönözni fogja. A területen magas az alacsonystátuszú lakosság aránya; ösztönző támogatás nélkül ez várhatóan nem fog megtörténni. Az önkormányzatnak ki kell jelölnie azokat a társasházi épületeket, melyek építészeti értéket képviselnek és hozzájárulnak a negyed hangulatának megőrzéséhez. Elsősorban ezeknek az épületeknek a felújítása indokolt. Ilyen felújítandó épületek lehetnek a megújított közterület mentén, különösen a Kassák Lajos utca - Rózsafa utca sarkán létrejövő térnél. A rehabilitáció finanszírozását segíthetik a helyi és a fővárosi pályázatokon elnyert források. A fővárosi rehabilitációs akcióterületek szempontjából kedvezően változott a Fővárosi Rehabilitációs Keret szabályozása, miszerint a kerületi befizetésekből az akcióterületen a társasházak felújítására is lehet támogatást igényelni. Ezt a lehetőséget az önkormányzatnak ki kell használni és minél több társasház megújítását elősegíteni.

A rehabilitáció társadalmi, szociális programja

Mivel mindkét rehabilitációs területen magas az alacsonyabb státuszú lakosság aránya ezért a rehabilitáció során nem elég a szegregálódó területek fizikai megújítása, vonzóbbá tétele, a beavatkozások szociális dimenzióira is hangsúlyt kell fektetni. A rehabilitációs beavatkozások az eredeti lakosság jelentős mobilizációjával járnak együtt,

ez különösen igaz a Szabolcs utcai területre, ahol az új fejlesztési lehetőségek megjelenésével teljes lakosságcsere zajlik. A Kassák Lajos utcai akcióterületen nem látszik a jövőbeni lakosságmozgás mértéke, mely függ attól, hogy a fejlesztői érdeklődés a terület iránt mennyire növekszik, és hogy az önkormányzat ezzel kapcsolatban milyen stratégiát alakít ki.

Az önkormányzat a gyakorlatban régóta alkalmazott és bevált mobilizációs programmal rendelkezik a lakosság el- és átköltöztetésére, amelynek lényege, hogy a szanált épületekből az ott élőket jobb lakáskörülmények közé helyezik (a komfortnélküli lakásban lakók is komfortos lakásba kerüljenek). További lényeges elem, hogy a térben szétszórta helyezték el a lakosságot, vagyis, hogy elkerüljék újabb szegregátumok kialakulását.

A mobilizációs programnak része kell legyen egyéb szociális szempont is, hiszen az alacsony státuszú, hátrányos helyzetű háztartások jobb lakáskörülmények közé kerülnek, de nem szűnnek meg szociális problémáik. A háztartásokat, amennyiben indokolt, képessé kell tenni arra, hogy a magasabb színvonalú lakásaikat képesek legyenek fenntartani, így lakhatásuk hosszabb távon biztosítva legyen. Olyan programokat kell kidolgozni, melyek csökkentik hátrányos helyzetüket, a társadalmi kirekesztődésüket, és hozzájárulnak tényleges társadalmi integrációjukhoz.

A rehabilitációs programokban indokolt egy külön szociális program kidolgozása. A programnak lényegi elemei az aktívkorúak foglalkoztatási és képzési rendszere, a gyerekek számára kiegészítő oktatási programok és a személyre szabott aktív segítségnyújtás. A foglalkoztatási programok esetében nem elég a közhasznú és közcélú programok folytatása és bővítése, olyan programokat kell kialakítani, melyek minél nagyobb arányban teszik lehetővé a munkaerőpiacra való integrációt és így a háztartások jövedelemszintjének emelkedését és a segélyektől való függésének csökkenését. A kiegészítő oktatási programok célja, hogy segítse, ösztönözze a hátrányos helyzetű gyerekek iskolai teljesítményének javulását. Ilyen program lehet a tanodaprogram, az iskolán kívül megfelelő szabadidős foglalkozások biztosítása. Fontos a halmozottan hátrányos helyzetű, társadalmi kirekesztődés által sújtott háztartásoknak a személyre szabott aktív segítség nyújtása, ami felkészíti a háztartásokat a különféle programokban való részvételre és az integrált környezetbe való beilleszkedésre, az akcióterületen való maradás, az onnan való elköltözés esetén is. A személyre szabott programokba célszerű a civil szervezeteket bevonni. A tapasztalatok sora bizonyítja, hogy e kísérő szociális munka nélkül a hátrányos helyzetű háztartások nem képesek hosszú távon megőrizni az új környezetben való lakhatásukat.

A Szabolcs utcai akcióterületen a fejlesztési lehetőségek miatt a lakosság nagy része kicserélődik, a fő feladat a háztartások felkészítése az integrált lakókörnyezetbe való költözésre. Ezzel szemben a Kassák Lajos utcai akcióterületen, ahol a szegregáció nem olyan előrehaladott, mint a Szabolcs utcai részen, arra kell törekedni, hogy az eredeti lakosság, köztük is a hátrányos helyzetű lakosság nagyobb arányban maradjanak a területen. A vegyesebb társadalmi összetétel kedvezőbb feltételeket jelent a hátrányos helyzetű lakosok integrálására, így a rehabilitációs program eredményeiből ezen háztartások is helyben részesülhetnek.

A két akcióterületet összekötő terület fejlesztése

Annak érdekében, hogy Belső-Angyalföld ne izolált területi fejlesztések valósuljanak meg, hanem a városrész szerves kiegyensúlyozott fejlődése biztosítva legyen, az

önkormányzat megvizsgálta a két akcióterületet összekötő terület (Bulcsú – Kassák – Lőportár u. – Angyalföldi út – Dózsa Gy. út – Lehel u.) fejlesztési lehetőségeit. A területre nem készített rehabilitációs programot, mivel úgy ítélte meg, hogy önkormányzati ingatlanok híján nincs lehetősége jelentősebb beavatkozásokra. Tervet készített a szükséges közterületi felújításokra, és - ahol indokolt volt - új szabályozási tervet készített. A Dózsa Gy. út – Tüzér u. – Taksony u. – Kassák utca által határolt tömbben a jelenlegi ipari funkciók felszámolását és új lakó-, irodafunkciók kialakítását tette lehetővé, munkahelyi övezetből, intézményi övezetbe sorolva a tömböt. A közterület-felújítások tekintetében legfontosabb a Kassák park megújítása (mely a zöldterülettel gyéren ellátott városrészben kiemelkedő fontossággal bír) és a Kassák utca déli részén lévő fasor fejlesztése. A Kassák Lajos utcában a Klapka és Bulcsú utcai részen pályázati forrásból kerékpárút valósul meg, az Euro Velo kerékpárosút-hálózat részeként.

Az önkormányzatnak ezen a területen nagyobb hangsúlyt kell fektetnie a társasházak felújításának segítésére. Ma már nem valósítható meg rehabilitációs program a társasházak bevonása nélkül. Miután a korábbi fővárosi pályázati feltételeknek e terület nem felelt meg, a társasházak nem igényelhetek magasabb mértékű fővárosi támogatást. A terület magasabb társadalmi státusza miatt itt nagyobb esély van a társasházak megújulására, ha a rendelkezésre álló kerületi és fővárosi támogatások ide irányíthatók.

Szabolcs utca menti kórházövezet fejlesztése

A Szabolcs utca Dózsa György úttól északra eső része fontos fejlesztési területként jelenhet meg a jövőben. Az önkormányzat szabályozással és partnerségi kapcsolatok kialakításával jelentős hatást gyakorolhat arra, milyen funkciók telepedjenek meg a területen. A fejlesztés stratégiájának elsődleges szempontja a zöldövezetbe ágyazott intézményi besorolás és az ezzel összhangban lévő fejlesztések engedélyezése. A közösségi partnerség keretében a kerületi önkormányzaton kívül a honvédségnek, a MÁV-nak és a Magyar Államot képviselő Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-nek az együttműködése szükséges. A MÁV (és az MNV) részvétele annak érdekében is szükséges, hogy a Vágány utcai, XIV. kerületi vasúti területen a XIII. kerület érdekeivel összhangban lévő fejlesztések valósuljanak meg.

4.8 Margitsziget (A9)

A városrész stratégiai célja: Rekreációs funkciók megtartása és a zöldfelületi rendszer fejlesztése a további beépítések elkerülésével

A Margitsziget fejlesztése szempontjából kulcsfontosságú, hogy KSZT készül a területére, amelynek készítésében a kerületi és a Fővárosi Önkormányzat együttműködnek. A KSZT elkészítése – amennyiben sikerül kivédeni a beépítési intenzitás növelésére irányuló befektetői nyomást - meg fogja könnyíteni hosszabb távon a Margitsziget védelmét. A XIII. kerület legfontosabb célja, hogy a sziget hosszú távon maradjon a fővárosi és kerületi lakosok egyik kitüntetett rekreációs területe, melynek igényes fenntartását az érdekeltek közös akaratát érvényesítő szervezet biztosíthatná.

A Margitszigettel kapcsolatos kerületi stratégia középtávon a következő programokat tartja a legfontosabbnak:

Zöldterületek védelme

A Margitsziget fejlesztésével kapcsolatban több elképzelés is él. A Fővárosi Önkormányzat, még formálódó elképzelése szerint fokozni kívánja a sziget zöld területének és épület állományának védettséget. Ennek módját az jelentené, ha egy már létező fővárosi közgyűlési határozat értelmében a Margitsziget a világörökség részévé válna, amely egyszerre biztosít védelmet a terület számára és növeli a turisztikai vonzerejét. A cím megszerzése hosszú távú cél lehet, azt egy meglehetősen hosszadalmas folyamat előzi meg.

Kerület és a Margitsziget kapcsolatának erősítése

A XIII. kerület a Margitsziget fejlesztésénél azt tartja szem előtt, hogy a kerület lakosai kiemelkedő arányban használják azt sportolásra és pihenésre. Ennek értelmében két fontos célkitűzése a zöldövezet védelmének biztosítása, valamint a kerület és a Margitsziget kapcsolatának erősítése. Előbbi biztosítása érdekében fontosnak tartja, hogy a sziget autómentes övezet maradjon, így látja biztosítottnak a rekreációs funkciók megmaradását. Utóbbi célt a kerület hosszú távon megvalósítandó terve szolgálja, amelynek értelmében az önkormányzat gyalogos- és kerékpáros-híddal szeretné a Dráva utca magasságában megkönnyíteni az átjutást a Margitszigetre.

Szabadtéri Színpad és más épületek rekonstrukciója

A XIII. kerület támogatja, hogy a Margitsziget épületállománya – mint a Casino, a Szabadtéri Színpad – megújuljon, és a sziget a rekreációs vonzereje mellett növelje a kulturális vonzerejét. Egyetért a Szabadtéri Színpad fejlesztésével, azzal a kikötéssel, hogy az nem vezet az autósforgalom megnyitásához és a sziget zöldterületeinek csökkenéséhez.

A Szabadtéri Színpad – karakterét megőrző - rekonstrukciójában látja a XIII. kerület annak lehetőségét, hogy a Margitsziget növelje szerepét a fővárosi kulturális életben. A jelenleg is működő szórakozóhelyek mellett – amelyek egy része a pesti belvárosban elterjedt romkocsmák szabadtéri változatai – a Szabadtéri Színpad igényes felújítása lehetővé tenné új kulturális attrakció létrehozását a szigeten. A Szabadtéri Színpad most is a Budapesti Nyári Fesztivál egyik színhelye, egy esetleges rekonstrukció után szerepe fontosabbá válna. A jelenlegi elképzelések értelmében a színpad rekonstrukciója egyszerre valósulna meg egy étterem kiépítésével, olyan komplexum létrehozását jelentené, amelyik magába foglalja a Víztornyot is. Emellett – a vízi közlekedés

szerepének helyreállítását megcélózva - a közelében lévő kikötő és az onnan elvezető lépcsősor teljes felújítását is jelentené.

A Szabadtéri Színpad felújítása a Fővárosi Önkormányzat kompetenciája, a XIII. kerület, mint építési szakhatóság játszik benne szerepet.

Dózsa teniszstadion rekonstrukciója

A XIII. kerület támogatja, hogy a fővárosi tulajdonban lévő volt Dózsa teniszstadion megújuljon, ezzel további sportolási lehetőséget teremtve a Margitszigetre látogatóknak. A pályák több éve használaton kívül állnak, a centrális pálya lelátó szerkezete életveszélyes, az árvíz következtében egyes területeken az épület megsüllyedt, a használaton kívüliség okán hajléktalanok lakják. A jelenlegi elgondolások értelmében a kilenc tenispályát magába foglaló sportközpont rekonstrukciója 2009-ben megindulhat.

Parkolási lehetőség bővítése

Az Árpád híd felől gépkocsival is megközelíthető a Margitsziget. Jelen állapotában kevés a rendelkezésre álló parkolóhely. Parkolási célra is hasznosítható az Árpád híd lejárójánál a híd alépítményében lévő terület. A XIII. kerület kezdeményezi, hogy ezt a területet a Margitsziget látogatói középtávon, mint parkolót használhassák.

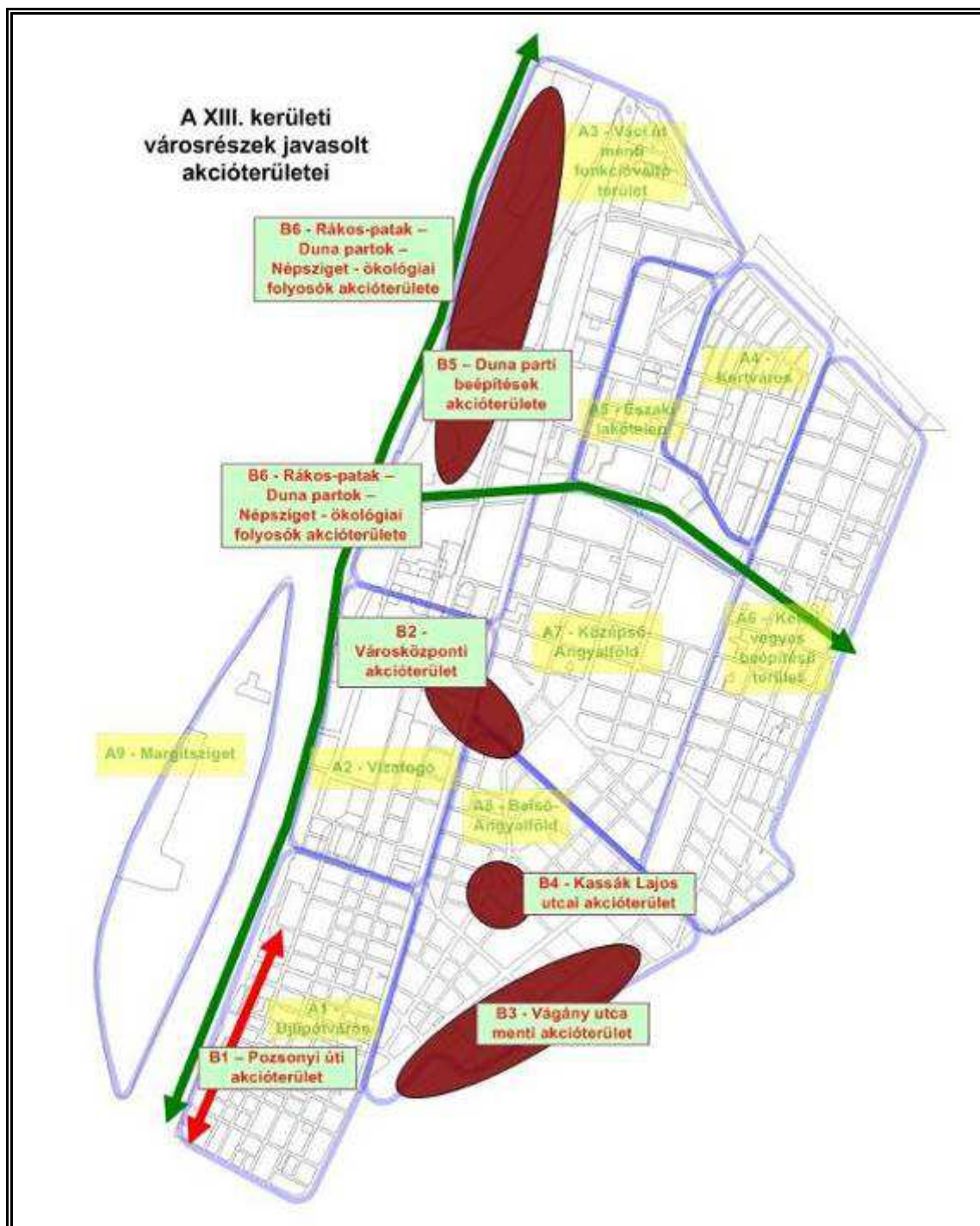
A Margitsziget megközelítésének megkönnyítése

A Margitsziget autómentes övezetként való megőrzése előfeltételezi, hogy a sziget tömegközlekedési megközelíthetősége jó. Jelen pillanatban a gyakran járó négyes/hatos villamossal és a ritkábban közlekedő 26-os autóbusszal lehet a szigetre menni. A gyors és hatékony megközelítési mód a Margit hídra korlátozódik, a XIII. kerület lakosainak nem egyértelműen jó a hozzáférésük a Margitszigethez. A kerület támogatja középtávon a margitszigeti hajójáratok sűrítését. A majdan megépülő észak-déli regionális gyorsvasút (V. metró) esetében meggondolandónak tartja a kerületi önkormányzat a sziget megközelítését szolgáló állomás létesítését a sziget terhelésének erősödése miatt. Jobb megoldás, ha a Dráva utca vonalában kerékpáros-gyalogoshíd vezetne a szigetre. A sziget terhelésének további csökkentése érdekében szükséges a gépkocsi-behajtások mainál szigorúbb korlátozása, alternatív üzemanyagú buszok közlekedtetése.

5 Akcióterületek bemutatása

A kerület fejlesztési stratégiája nem kizárólag az egyes városrészekre fogalmaz meg jövőképet, kiemel fókuszterületeket, amelyek nyomvonalas létesítményhez köthetők, térszerkezetileg összefüggő területet alkotnak. E térségek az *akcióterületek*, amelyek jellemzői, hogy fejlesztési dinamikájuk az átlagosnál erősebb, a terület, a nyomvonalalapú „zóna” több figyelmet igényel a kerület jövője szempontjából.

Az akcióterületeknél bemutatásra kerülnek a legfontosabb cselekvési feladatok, a megvalósítás időtávja. A beavatkozások során nagy szerepet kap a később, a szervezeti részeknél ismertetett **Városfejlesztési Irányító Testület**, amely elsődleges feladata, hogy koordinálja a kerület területén végbemenő fejlesztéseket és összefogja az egyes beruházások kapcsán érintett szereplőket, főként az akcióterületeken.

5. ábra: Akcióterületek elhelyezkedése a XIII. kerületben

Az integrált városfejlesztési stratégia kialakítása során hat olyan terület került lehatárolásra, amely kiemelt figyelmet érdemel a jelen fejlesztési folyamatok, vagy a kerület jövőbeni arculatának meghatározásakor. E területek az alábbiak:

- Pozsonyi úti akcióterület (B1)
- Városmegyei akcióterület (B2)
- Vágány utca menti akcióterület (B3)
- Kassák Lajos utcai akcióterület (B4)
- Duna parti beépítések akcióterülete (B5)
- Rákospatak – Duna partok – Népsziget - ökológiai folyosók akcióterülete (B6)

6. ábra: Akcióterületek stratégiája

5.1 Pozsonyi úti akcióterület (B1)

Az akcióterület stratégiai célja: Forgalomcsillapított belvárosi övezet kialakítása.

Újlipótváros „lelke”, a városrészt definiáló egyik legfontosabb része a Szent István park, az előtte futó Pozsonyi út. A park és környéke a harmincas évek városrendezési koncepciójának terméke: ez a korszak máig a legmeghatározóbb építészeti szempontból az egész városrészre nézve. Az elmúlt évek alatt, ahogy a városrész egyre felkapottabbá vált, átalakult a park – a Fővárosi Önkormányzat felújította és átalakította – a Pozsonyi út. A **Pozsonyi út vonalán pezsgő lett a nagyvárosi élet**, számos kávézó és étterem nyílt, sok bolt – könyvkereskedés, antikvitás, képerkeztetés - amelyek együttesen hozzájárultak a terület újraéledéséhez. A Pozsonyi út lett a városrész „főutcája”.

Párhuzamosan a kereskedelmi átalakulással, átalakult a terület ingatlanpiaci helyzete is. Újlipótváros területére jellemző, hogy az átlagosnál magasabb ütemben nőttek az ingatlanárak, ez különösen szembeötlő, ha a Pozsonyi úton vagy ahhoz közel eső ingatlanokat, ha Dunára vagy a parkra néző kilátással rendelkező lakásokat vizsgálunk.

A Pozsonyi úti akcióterülettel az önkormányzat célja, hogy

- valódi főutcát adjon az Újlipótvárosnak a Jászai Mari tér és a Szent István park között,
- megerősítse a terület már létező kulturális és kereskedelmi vonzerejét,
- klasszikus városi agorát hozzon létre,
- segítse a környék vonzerejének további növekedését, hogy az a pesti belváros meghosszabbításává váljon.

Az akcióterületi program megvalósításához **legfontosabb a kijelölt terület csillapított forgalmú utcává** alakítása. Hasonló kezdeményezés a Hollán Ernő utca körüli végénél egy olyan zöld, virágos, közúti forgalomtól elzárt terület létrehozása, ahol nő az ott lakók komfortérzete és emelkedik a környező lakások értéke.

A Pozsonyi út forgalomcsillapítása a Victor Hugo utcától (Szent István parktól) a Jászai Mari térig ajánlott. A forgalom csökkentéséhez az első lépés megtörtént, amikor a Pozsonyi út egy ponton történt lezárásával a Margit hídra a rakpart felől lehet felhajtani, így az úton az erős átmenő forgalom csökkent.

A végrehajtandó forgalomcsillapítás keretén belül az utat **elsősorban a közösségi közlekedésnek tartanak fenn**, miközben **a lakossági parkolás egy része fenntartandó, a gyalogosfelület növelendő**. Ehhez a térségben nagykapacitású mélygarázsokra van szükség. Cél, hogy az élénk kiskereskedelem és vendéglátás területei gépkocsival is elérhetők legyenek, a felszíni parkolás megmaradjon. Mindeközben az átmenő forgalom további korlátozására van szükség. A **kerékpáros-közlekedést** elősegítendő fontos az út mentén kerékpártárolók elhelyezése, a Pozsonyi út összekötése a Duna menti kerékpárúttal. Felmerül egy újlipótvárosi útvonal építése is, amelyik a Nyugati pályaudvarhoz futna ki, becsatlakozva a Bajcsy-Zsilinszky úti kerékpárúthoz. Ez részben elősegítené az alternatív közlekedés e formájának további térnyerését és Újlipótváros, valamint a belvárosi kerületek közötti kapcsolatot.

A Pozsonyi út átalakításának feltétele, hogy az akcióterület fizikai szempontból is megújuljon. Itt elsősorban kezdeményező, támogató feladatai lesznek a kerületnek,

mivel az **út fővárosi tulajdonban és kezelésben van**. Az útfelújítás már olyan szellemben valósuljon meg, ami megfelel a Pozsonyi út főutcává alakítási programjának. A Margit híd közel kétéves lezárásából adódó forgalomcsökkenés erre jó lehetőséget nyújt. A Pozsonyi út új szerepét progresszív elemeket tartalmazó kertépítészeti terv, design alapozza meg, melynek kidolgozása az érintettek bevonásával célszerű.

Mivel a Pozsonyi út területén elégséges a fa, **a zöldesítés a környező mellékutcákban** fontos. Az akcióterv kialakításának keretében a kerület növelni kívánja a „muskátlis oszlopok” kitelepítését. (2010-ig Újlipótváros területén 50 db „muskátlis oszlop” kihelyezését vállalja az önkormányzat.) A terület rendjének megőrzéséhez kiemelt fontosságúnak tartja a kerület a már létező együttműködés megőrzését és erősítését a rendőrséggel, a tűzoltósággal, a közterület-felügyelettel és a polgárőrséggel.

A Pozsonyi úton az **agora funkciók erősítéséhez** további kulturális programok szervezése javasolt. Az önkormányzat a csillapított forgalmú útvonalon engedélyezheti, hogy magas színvonalú kulturális programok valósulhassanak meg, amelyek nem zavarják az ott lakók életét. Az önkormányzat a nagy népszerűségnek örvendő nyári esti koncertsorozatot továbbra is megszervezi a Szent István parkban.

Pozsonyi úti akcióterület (B1) cselekvési program			
Helyszín	Feladat típusa	Időtáv	Szereplők
Pozsonyi út a Victor Hugo utcától a Jászai Mari térig	Forgalom csillapítása	A Margit híd egy lezárásával időben	Budapest Főváros Önkormányzata Budapest XIII. Kerületi Önkormányzat
Pozsonyi út a Victor Hugo utca és a Jászai Mari tér között	Az utcaburkolat és – amilyen mértékben szükséges – a közművek megújítása	2010-ig	Budapest Főváros Önkormányzata Fővárosi közmű vállalatok Budapest XIII. Kerületi Önkormányzat
Pozsonyi út területe Egy, az Újlipótvárost átszelő, a Nyugati pályaudvart és a Duna partot összekötő kerékpárút	Kerékpáros közlekedés elősegítése: 1. Kerékpártárolók elhelyezése, összeköttetés megteremtése a Duna parti bicikli úttal 2. Újlipótvárosi kerékpárút megépítése	A kerékpártárolók elhelyezése 2009-2010-ben. A kerékpárút kiépítése 2012-ig.	Budapest Főváros Önkormányzata Budapest XIII. Kerületi Önkormányzat
Pozsonyi út területe	Kulturális események szervezése a Pozsonyi úton	A forgalomcsillapítást követően	Budapest XIII. Kerületi Önkormányzat Helyi civil és kulturális egyesületek A Pozsonyi úton boltot üzemeltető vállalkozók
Pozsonyi út mellékutcai	A közterületek zölddebbé tétele	folyamatos	Budapest XIII. Kerületi Önkormányzat Helyi lakosság

5.2 Városközponti akcióterület (B2)

Az akcióterület stratégiai céljai: Európai szintű multifunkcionális városközpont létrehozása

A városközponti terület az Esztergomi út - Árboc utca - Déryné köz - Angyalföldi út - Teve utca - Petneházy utca - Váci út – Róbert K. krt. által határolt. A térséget magába foglalják a korábbiakban bemutatott más kerületszemperek is, központi funkciója miatt külön kiemelendő. **A XIII. kerületben e térség tekinthető fővárosi szintű városközpontnak, fejlődési és átalakulási dinamikájával, közlekedési csomópont jellegével, az ott lévő, kerületi szint feletti funkciókkal.** A városközpont a két fő közlekedési tengely, a Váci út és a Róbert Károly körút találkozásának környezetét jelenti, közvetlen kapcsolatban az Árpád híd felhajtók menti területtel.

A Róbert Károly körút és a Váci út találkozásánál fekvő központi terület úgy tekinthető kerületközpontnak, hogy a kerületen túlmutató funkciókat tartalmaz, a közösségi, a magánfejlesztői oldalról nézve. A csomópontra épült funkcióbővülés a Váci út menti térségnél bemutatott tényezőknek köszönheti fejlődését. A metró megépítése, az ezzel egy időben zajló Árpád híd kiszélesítése és a hídfők átépítése, a Róbert Károly körút bővítése kiemelt fővárosi csomópontot teremtett a térségben. E csomóponti jelleg párosult egy ritka és alacsony beépítésű térszerkezettel, amely alól a kilencvenes évek végéig a Nyugdíjfolyósító székháza volt kivétel. A terület alulhasznosított volt, keveredtek a lakó-, a kulturális (József Attila Színház), az intézményi funkciók, miközben a terület egészen a közlekedés dominált.

A város e térségét érintette, presztízsét emelte az évek óta húzódnak és máig nem lezárt „magasház vita”.. Itt „nőtt ki a földből” a rendőrpalota (ORFK, BRFK székház), egyedi stílusával.

Az Árpád híd pesti oldalának új arculata

A Váci út – Róbert Károly körút csomópontja Budapest egyik legjobb közösségi közlekedésű területe. Az észak-déli metró és az 1-es villamos jelenti a fő kapcsolatot, jelentős forgalmat bonyolít az észak-budai és a Pilis-völgyi agglomerációból érkező volánbuszok fogadására létesült buszpályaudvar. (E funkció fokozatosan kiszorul a felértékelődő területhasznosítás és a Volánbusz Zrt. városon belüli útvonal-rövidítései, a buszvégállomás Újpest-Városkapu metrómegállóhoz költözése miatt.) A területről

közvetlen autóbusz összeköttetés van a Margitszigetre (26-os), a Római úti lakótelepre (106-os), az Örs Vezér terére (32-es), Angyalföldön át Újpest-Központba (120-as) és Vízafogón át a Lehel térre (133-as).

A parkolás a környéken fizetős, a kiváló közösségi közlekedési kapcsolatok miatt előszeretettel használták az autósok P+R-ként a területet. A környék nagyszámú közintézménye (OEP, Államkincstár, Nyugdíjfolyósító, ORFK, BFRK) miatt jelentős kliensparkolási igény keletkezik.

A Szikra Nyomda bontása a még üzemelő Volánbusz pályaudvarral

Az akcióterületként való meghatározás – lehatárolás célja, hogy e fővárosi léptékben is jelentős funkciókat hordozó, teljes egészében a XIII. kerülethez tartozó terület egységes egészként legyen kezelhető a Teve utca vonalától a Népfürdő utcáig. Cél, hogy e **közlekedésre alapozott, jó elérhetőségű terület funkciógazdagsága** ne egy átláthatatlan kavalkádot és folyamatos közlekedési káoszt eredményezzen, **letisztult harmónia legyen az egyes térrészek között és az egyes térrészekben belül.**

Az **alulhasznosított területek átalakítása** (pl. Sconto kitelepítése, Szikra Lapnyomda felszámolása) indokolt, e terület presztízse az elmúlt évtizedben sokat emelkedett. Támogatható a Volánbusz pályaudvar megszüntetése abban az esetben, ha a használók az új közlekedési rendszerben nem kényszerülnek kényelmetlenebb, hosszabb utazásra, több átszállásra.

A területnek egyszerre kell a nagyintenzitású, meglévő elemeket adottságként kezelni, elfogadni a közlekedési dominanciát a maga korlátaival, és figyelembe venni az egyéb funkciókat, mint a lakó-, vagy a kulturális funkció. Lényeges adottság a laza beépítésből adódó átszellőzöttség, amelynek figyelembevétele szintén fontos. **Olyan forgalomtechnikai megoldások támogathatóak, amelyek a terület közlekedési krízisét oldják.**

Cél a terület élhetőségének fokozása, ahol a közterületek rendezettsége és a szintek elválasztottságának megszüntetése, átjárhatósága révén (aluljáró-utcaszint-felüljáró) önmagától lesz vonzó környezet gyalogosközlekedésre is.

Jelentősen növelendő a közhasználatú felületek, terek mértéke – terepszint felett s alatt.

A terület a pesti városrész egyik kapuja, amely távolról és több irányból is jól látható (pl. budai hegyek felől), **vizuálisan is értéket kell megjelenítenie az építészeti minőség**

előtérbe helyezésével és a funkciók esztétikus megosztásával. Ennek szellemében a kerületi önkormányzat ehelyütt továbbra is elkötelezett a „magasház” megvalósításának kérdésében.

Meggondolandó a terület térként való elnevezése, amely sokat segítené a Váci út – Róbert Károly körút csomópont és Árpád híd, metróállomás nevű terület eszmei felértékelésében.

Városház központi akcióterület (B2) cselekvési program			
Helyszín	Feladat típusa	Időtáv	Szereplők
Sconto és buszpályaudvar területe	Építészeti pályázat lebonyolítását követő cselekvési program kialakítása, KSZT kidolgozása	Rövidtáv	Budapest Főváros Önkormányzata Budapest XIII. Kerületi Önkormányzat Területen érintett magánszereplők
Szakra Nyomda területe	Funkció-meghatározás és beépítési terv készítése	Rövidtáv	Budapest XIII. Kerületi Önkormányzat Területen érintett magánszereplők
Csomóponti terület	Hosszútávon is fenntartható, korszerű városi tér kialakítása a funkciók áthelyezésével. A jelenleg Váci út – Róbert Károly körúti csomópont térként való elnevezése, kezelése.	Középtáv	Budapest Főváros Önkormányzata Budapest XIII. Kerületi Önkormányzat Területen érintett magánszereplők Magyar Állam és területi intézményei (OEP, Kincstár)

5.3 Vágány utca menti akcióterület (B3)

Az akcióterület stratégiai céljai: A terület megújítása sokszínűségének megőrzésével

(szegregált lakóterület felszámolása a szociális szempontok érvényesítésével, az intézményterületek fejlesztése és a közlekedési krízis oldása)

A kerület jellegzetessége, hogy határának északi és keleti oldalát vasúti területek alkotják, melyek a szomszédos Zugló és Terézváros közigazgatási területén találhatóak. Városi közegben a kerülethatárok elméleti válaszvonalak, a valós folyamatok és azok hatásai túlmutatnak rajtuk. A szabályozás és a városműködés - a fővárosi szintet és a városrészeket tekintve - kerületcentrikus, ezért különösen fontos, hogy **megfelelő partnerség alakuljon ki az egyes, horizontálisan megegyező szinten lévő szereplők között.**

Különösen indokolt a partnerség kialakítása és megerősítése olyan kérdésekben, amelyek túlmutatnak a kerületi szinten, **összvárosi jelentőséggel bírnak.** Ilyen például a Terézvároshoz tartozó **vasúti zóna jövőjének kérdése** a Podmaniczky utca és a Váci út (Vágány utca) térségére alapozva. A XIII. kerületet a konkrét beavatkozások, beruházások érintik, a beruházások közvetlen és közvetett hatásai a forgalmi, a környezeti, a kiskereskedelmi tényezőket tekintve. A **Vágány utca kialakítása** egy régóta indokolt és hiányzó kapcsolati elem megvalósítását jelenti, a belváros irányú forgalmat kanalizálja. Egyszerre csökkenti és növeli a forgalmi igényeket: csökkenti, mert közvetlen alternatívát kínál a Vágány utca folytatólagos megépítésével, a Dózsa György út és a Lehel utca tehermentesítésével, ugyanakkor, mint fő közlekedési tengely, fokozza a mobilitási igényeket szabad kapacitásaival.

Az akcióterület megfogalmazásában és értelmezésében a Vágány utca, mint közlekedési tengely kialakítása és a szomszédos, VI. kerületi beépítések megvalósulása fontos katalizátor lehet a kerület fejlődésében, a Szabolcs utca és Lehel utca menti területek nagyobb léptékű megújulási folyamataiban.

A Vágány utca menti akcióterületnek másik súlypontja a **Szabolcs utca déli részén elhelyezkedő, 2001-ben kialakított rehabilitációs terület.** A beavatkozások eddig a Szabolcs utca - Lehel utca menti tömböket érintette (lásd 4.8 és 6.8 fejezetek). A rehabilitáció hangsúlya a jövőben a kiépítendő Vágány utca menti területekre helyeződhet át, ahol **fejlesztői források bevonásával** történik az erősen szegregált területek felszámolása és új fejlesztések kialakítása. A fejlesztői programokat a területről elköltöző hátrányos helyzetűek aktív segítségét és új lakókörnyezetükbe való beilleszkedését célzó **szociális programoknak** kell kísérnie.

Vágány utca menti akcióterület (B3) cselekvési program			
Szabolcs utca északi területe			
Helyszín	Feladat típusa	Időtáv	Szereplők
Vágány utca új nyomvonala a Dózsa György út és a Lehel tér között	Közút kiépítése, figyelembe véve a potenciális közösségi közlekedési igényeket és az előnyben részesítési lehetőségeket	2009-2012	Budapest Főváros Önkormányzata Budapest VI. kerület Önkormányzata Budapest XIII. kerület Önkormányzata Területen érintett magánszereplők (WestEnd 2)
Korábbi egészségügyi és honvédségi, zöldbe ágyazott területek a Lehel utca – Szabolcs utca és a Szabolcs utca – vasút között (Terézvárosi fejlesztéseket ellensúlyozó, alapvetően rekreációs jellegű területhasználat, mint akcióterületi súlypont)	Zöldkörnyezeti karakter megőrzése, az intézményi funkciók újratelepítése főként egészségügyi, rekreációs vonalon	2009-2015	Magyar Állam és az őt képviselő Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási Zrt. Budapest Főváros Önkormányzata Budapest XIII. kerület Önkormányzata Potenciális (magán) fejlesztők
Szabolcs utca déli területe			
Helyszín	Feladat típusa	Időtáv	Szereplők
Szabolcs utca Lehel út által határolt területen: Önkormányzati tulajdonú Szabolcs u. 22. és 24.	Önkormányzati épületek szanálása befektetői pályázat révén	2010-ig	Budapest XIII. Kerületi Önkormányzat, illetve AUV Vagyongazdálkodási Zrt. magánfejlesztők
Szabolcs utca 27.	Fővárossal közös telek megosztása, önkormányzati bérház szanálása	Vágány utca építésének függvényében	Budapest Főváros Önkormányzata Budapest XIII. kerület Önkormányzata, AUV Vagyongazdálkodási Zrt.
Szabolcs utca és Vágányok közötti részen lévő társasházak	Társasházak szanálása, rehabilitációja magánfejlesztői források bevonása révén	Volt kormányzati negyed területéhez kapcsolódó fejlesztések és a WestEnd 2. fejlesztés függvénye	Magánfejlesztők Budapest XIII. kerület Önkormányzata, AUV Vagyongazdálkodási Zrt.
Déli Szabolcs utcai akcióterület	Közterületek felújítása, Lőportár utca meghosszabbítása leendő Vágány utca felé magánfejlesztői források bevonásának segítségével	Ütemezés kialakítása szükséges a magánfejlesztések megvalósulásával párhuzamosan	Budapest XIII. kerület Önkormányzata Magánfejlesztők

Déli Szabolcs utcai akcióterület	Területen élő hátrányos helyzetűe- ket célzó szociális és beilleszkedési programok kialakítása	Folyamatos	Budapest XIII. kerület Önkormányzata (helyi szociális szféra) Civil szervezetek
-------------------------------------	--	------------	---

5.4 Kassák Lajos utcai akcióterület (B4)

Az akcióterület stratégiai céljai: Egyensúlyi rehabilitáció, a piaci felértékelődés és a közösségi kontroll összhangja

A Kassák Lajos utcai akcióterületen történő közösségi beavatkozásoknak kettős célt kell követniük, meg kell teremtsék a **terület piaci felértékelődésének** alapját, meg kell őrizni a terület **kisvárosi karakterét** és hozzá kell járulniuk, hogy a területen élő jelenlegi lakosság is bizonyos mértékben a környéken maradhasson. **Vegyes társadalmi szerkezet létrehozása** a cél, és olyan támogató környezet kialakítása, mely elősegíti a hátrányos helyzetű családok-egyének helybeli integrációját, miközben új minőségi beruházások valósulnak meg a területen és a megmaradó épületek is felújításra kerülnek.

A piaci felértékelés terén az önkormányzat a saját tulajdonú ingatlanjaival kapcsolatos beavatkozásokon (szanálás és felújítás) keresztül tud közvetlenül hozzájárulni a jobb piaci pozíció eléréséhez. Az akcióterületi ingatlanállomány jelentős része társasház,, ezeknek egy része a terület felértékelődésével párhuzamosan fejlesztői érdeklődés célpontjává válhat. Az önkormányzat stratégiájában a **Malomházak ingatlanának fejlesztése** áll a középpontban, a magánfejlesztők bekapcsolásával kívánják az elavult épületegyüttes részbeni szanálását elérni. A szanálásokat kísérő költöztetések az önkormányzat koordinálásával történjenek annak érdekében, hogy **az eredeti lakosság érdekei megfelelő módon legyenek biztosítva**. A vegyes társadalmi szerkezet elérése érdekében ki kell jelölni, tulajdoni formától függetlenül, a **megmaradó épületeket és azok lakóközösségének segítséget kell nyújtani**, hogy bekapcsolódhassanak a terület megújításának folyamatába. Az akcióterület piaci felértékelődésének egyik kulcseleme a **közterületi rehabilitáció**, középpontjában a Kassák Lajos utca felújításával, új minőségi közterületek létrehozásával.

Kassák Lajos utcai akcióterület (B4) cselekvési program			
Helyszín	Feladat típusa	Időtáv	Szereplők
Kassák Lajos utcai akcióterület	Fővárosi rehabilitációs akcióterületté való nyilvánítása	Folyamatban	Budapest Főváros Önkormányzata Budapest XIII. kerület Önkormányzata
Kassák Lajos utca	A Kassák Lajos utcai közterületek felújítása Agora a Rózsafa u.-nál	2013-ig	Budapest Főváros Önkormányzata Budapest XIII. kerület Önkormányzata
Csángó utca 10, 12	Az önkormányzati tulajdonú lakóépületek szanálása és az ingatlanok értékesítése	2010-ig	Budapest XIII. kerület Önkormányzata, AUV Vagyonkezelő Zrt.
Malomházak	Társasházi tulajdonú Malomházak lépcsős szanálásának előkészítése magánfejlesztők bevonásával	2009-től folyamatosan	Budapest XIII. kerület Önkormányzata Potenciális magánfejlesztők
Akcióterületen lévő társasházak	Társasházak felújításának ösztönzése és támogatása	Folyamatosan	Budapest XIII. kerület Önkormányzata
Kassák Lajos utcai akcióterület	Területen élő hátrányos helyzetűeket célzó szociális és beilleszkedési programok kialakítása	Folyamatosan	Budapest XIII. kerület Önkormányzata (helyi szociális szféra) Civilszervezetek

5.5 Duna parti beépítések akcióterülete (B5)

Az akcióterület stratégiai céljai: Új északi belváros a funkciógazdag közterületekkel

Az akcióterület kijelölésének célja, hogy a városi szinten is egyedülálló, a kerület legintenzívebben átalakuló területe, kialakuló új lakózónája a fejlesztők és az önkormányzat(ok) együttes jelenlétében egységesen stratégiát, a területen túlmutató figyelmet kapjon. A megépülő 5-7000 lakás és a beköltöző 9-10000 lakos kisvárosként lesz jelen Budapest vérkeringésében, melynek nyüzsgő, funkciógazdag metropolisz arculata lesz.

A már korábban ismertett közlekedési igények hosszú távú rendezésén túl meg kell határozni azokat a közösségi és közszolgáltatási feladatokat, intézményi igényeket, amelyek e nagyvárosi kisváros mindennapjaiban helyhez kötöten szükségesek. Mindezen felül a zöldfelületi és vizuális – arculati szempontok messzemenően érvényesüljenek – új életminőséget kínálva.

Az önkormányzat kiemelt feladata, hogy a térség hosszú távú fenntarthatóságát szem előtt tartva a fejlesztői érdekeket kontrollálni tudja. E kontroll révén a magánfejlesztők közösségi hozzájárulásait kell, hogy ösztönözze, kiegészítve a Fővárosi Önkormányzat elvárásaival, partnerségben, a beépíthetőség paramétereit kell hatékonyan érvényesíteni - elkerülendő újabb lakótelepek létrehozását.

A3 – Marina csendélet

Duna parti beépítések akcióterülete (B5) cselekvési program			
Helyszín	Feladat típusa	Időtáv	Szereplők
Cserhalom utca vonala	Feltáró út létesítése az átmenő forgalom kizárásával és a közösségi közlekedés rendezése	Rövidtáv	Budapest Főváros Önkormányzata Budapest XIII. kerület Önkormányzata Területen érintett magánszereplők
Parti sáv	Összefüggő zöldfelületi és funkciógazdag közterületi rendszer kialakítása	Rövid- és középtáv	Budapest XIII. kerület Önkormányzata Területen érintett magánszereplők
Új beépítésű lakóterületek	A lakófunkció minőségi kínálatának erősítése a lakás-alapterületek növelésével, a fenntartható lakhatóság érdekében	Közép és hosszútáv	Budapest XIII. kerület Önkormányzata Területen érintett magánszereplők

5.6 Rákospatak – Duna partok – Népsziget – Margit-sziget ökológiai folyosók akcióterülete (B6)

Az akcióterület stratégiai céljai: A város tüdeje: rekreációs célú zöldhálózati rendszer a kerület ökológiai tengelyei mentén

A XIII. kerület a főváros azon része, ahol a látványt és a fejlődési potenciált meghatározza az élővíz. A B6 akcióterületét a Duna bal parti, a Rákospatak jobb és bal parti sávjainak együttese adja. E területhez, az elemzés során érdemes hozzákapcsolni a szorosan illeszkedő, kerülethatáron kívül eső vasúti (MÁV) területeket:

Észak felől – IV. kerület:

- Újpest vasútállomástól keleti irányban húzódó vasúti területek az Angyalföldi pályaudvarig, beleértve az egykori vízfogói vontatóvágány elágazását.
- Angyalföld pályaudvar területe az átmenő vágányokon kívül (újpesti oldal)

Kelet felől – XIV. kerület:

- Vasúti delta területe a Füstí Vasúttörténeti parkon kívül, Rákospark északi végpontjával
- Rákospark keleti (zuglói) és nyugati (közigazgatásilag szintén zuglói, de a Tatai utca menti) oldala a szobi, ferencvárosi és esztergomi átmenő vágányokon és a használatban lévő rendezővágányokon túl
- Róbert Károly körúti felüljáró alatti vasúti delta területe

Dél-kelet felől :

- Vágány utca menti vasúti területek a Nyugati pályaudvar használaton kívüli tárolóvágányaival
- Vágány utca keleti oldalán lévő, iparvágánnyal ellátott honvédségi területek
- Szabolcs utcától nyugat felé eső, a Dózsa György úttól délre lévő vasúti területek

Ha az előbb felsorolt egységet egészében tekintjük, akkor máris egy egyedülálló településszerkezettel rendelkező térség képe rajzolódik ki.

A **Rákospatak revitalizációja** újból napirendre került, az előzetes megvalósíthatósági tanulmány 2007 őszére elkészült. A megbízó Budapest Főváros Önkormányzata volt. A projekt két cél köré összpontosult:

1. kisvízfolyás vízjárásának kiegyenlítettebbé tétele vízviasszatartással, természetközeli állapotának visszaállítása. Ennek keretében elsőként a XIII. kerületi Váci út - Béke út közötti szakaszának re-naturalizációja történne meg, mely együtt járna magas szintű extenzív zöldterület létrehozásával, magas biodiverzitású vízparti élőhelyek kialakításával. A projekt hangsúlyos célja, hogy a jelenlegi, első szakasz tapasztalatait az ezt követő munkaszakaszokban; a patak felsőbb szakaszainak revitalizációjában hasznosuljanak.
2. a projektterület gyalogos és kerékpáros elérhetőségének, a rekreációs lehetőségek, és a környezeti oktatás lehetőségeinek bővítése, ezzel a városi életminőség javítása, a metropolisz-régió élhetőbbé tétele

Rákospatak partja a Vízafogó utca mentén

A **patak ökológiai viszonyainak helyreállítása megköveteli a vízgyűjtő szintű gondolkodást.** Nagyobb egységen, így a kerülethatárokon, jelen esetben a fővárosi határon átnyúló igény-megfogalmazás, -kielégítésről van szó, ami igényli a közös tervezést. A vízfolyások ökológiai folyosók, melyhez hozzátartoznak a parti sávok is, ezért az ezekre a területekre irányuló területhasználatok tervezése ennek a tudatában történjen. Komplex rendszerről van szó, a vízminőség (kémiai és biológiai egyaránt) javulását számos tényező befolyásolja. Nagymértékű változás akkor várható, ha a.) a felvízi szakaszból érkező víz minősége is javul (azaz nő a szennyvíztisztítás foka, és a csapadékbeömléskből érkező víz minősége is kielégítő mértékű), b.) a mederben az ökológiai szükséges vízmennyiség, vízsebesség kielégítő szintű, az éves vízjárás megfelelő.

A terület **bekapcsolása a városi zöldfelületi rendszerbe a Városliget északra húzásának megvalósulásával,** a csatlakozó felületekkel egy mozgalmas sávot hozhat létre, mely ökológiai és vizuális-esztétikai komplex rendszerben rejlő lehetőségeket jelent a térség jövőjére nézve. Ha ehhez a rendszerhez hozzákapcsoljuk a most még MÁV tulajdonban lévő peremterületeket, akkor összességében jelentős alapterületű potenciális rekreációs felület jöhet létre, mely teret tud adni a mentális és/vagy fizikai kikapcsolódást keresők számára. A rekreációs terület funkcionális értékét növelné a Rákospatak torkolatánál egy gyalogos és kerékpáros híd építése, mely hozzájárulna a part menti folytonos kerékpárút megteremtéséhez.

Jelenleg hiányoznak, vagy korlátozottan állnak rendelkezésre szabadtéri helyszínek rekreációs funkciók részére (görcsolya, asztalitenisz, kosárlabda, kutya activity-pálya stb.). Ezeknek e térrészre való összpontosításával „fiatalos” városrész kialakítása célozható meg.

A **Népsziget revitalizációja,** a nagyobb látogatószám vélhetőleg a Városliget térségét jobban terhelni fogja. Ennek megosztására is megoldás lehet a komplex fejlesztés. A **Margit-sziget** fejlesztése a Főváros kompetenciája, a kerületi önkormányzat célja, hogy a sziget hosszú távon is a város kitüntetett rekreációs területe legyen (erről részletesen lásd a 4.9 fejezetet).

A Duna-parti sáv közlekedés- és rekreációs célú fejlesztése indokolt, mely magával fogja vonni a Duna-parti korzójelleg erősödését. A látványkapcsolatok és egyes funkciók

(rekreációs, mentál-higiénés, ökológiai folyosó) erősítésével, a Duna még szebb és vonzóbb lakóterületi egységgé válhat, mely a főváros turisztikai potenciálját is növelheti.

A megvalósuló fejlesztésekkel várhatóan növekszik majd az ingatlanok értéke, különösképpen a Rákos-patak menti területeken. Itt felvetődhet a kérdés, hogy a nagyobb fenntartási munkát igénylő természet közeli kezelés költségeit ki fedezi, és annak minden jogkövetkezményeit (pl. árvízi kockázat növekedése nem szakszerű fenntartás esetén) ki állja. A tervezési lépéseket az előbb említett kérdéskör tisztázása után célszerű megtenni, és a fenntarthatóság jegyében az egyes beavatkozások elemzését kizárólag integrált (ökológiai, árvízi kockázat, esztétikai, funkcionális, költség-haszon) megközelítésben javasolt elvégezni.

A Rákos-patak zöldsávja revitalizáció előtt

Rákospatak – Duna partok – Népsziget - ökológiai folyosók akcióterülete (B6) cselekvési program			
Helyszín	Feladat típusa	Időtáv	Szereplők
Rákospatak revitalizációja	Természet közeli arculat visszaadása a rekreációs funkciók erősítésével	Középtáv	Budapest Főváros Önkormányzata Magyar Állam és vízgazdálkodással kapcsolatos szervei Budapest XIII. kerület Önkormányzata
Népsziget	Rekreációs célú hasznosítás előkészítése: árvízvédelem, Községi vízpart, közművesítés, közúti kapcsolatok kiépítése	Középtáv	Budapest Főváros Önkormányzata Budapest IV. kerület Önkormányzata Budapest XIII. kerület Önkormányzata Területen érintett magánszereplők
Kerülethatár (zuglói oldal)	Egyeztetések a Zuglói Önkormányzattal és a Fővárossal a Rákospark területének rekreációs és zöldfelületi funkciókkal való feltöltése érdekében a nyugati oldalon, illetve e célok beépítése a szabályozási tervekbe	Rövid- és középtáv	Budapest Főváros Önkormányzata Budapest XIV. kerület Önkormányzata Budapest XIII. kerület Önkormányzata MÁV Zrt. Területen érintett magánszereplők

6 Antiszegregációs terv

6.1 Helyzetelemzés

6.1.1 Leromlott lakóterületek városszerkezeti elhelyezkedése a kerületben és helyzetelemzésük

A központilag meghatározott szegregációs kritériumok értelmében nincs szegregátum a XIII. kerületben. A KSH által megküldött szegregációs térkép hat tömböt tartalmaz: ezek közül három a szegregációs mutató határértéke felett van, három a veszélyeztetett terület kategóriájába esik¹. A tömbök a kerületben szétszórtnak helyezkednek el, négy belőlük a vasút mentén fekszik. Egyik területen sem éri el a lakosságszám az 50 fős határt, ami alapján a területet ténylegesen szegregátumnak lehetne tekinteni. A megjelölt tömbök közül egy (1. terület) kizárólag intézményeket tartalmaz, másik két tömbben kizárólag telephelyek találhatók (2. és 3. terület), további két tömbben telephelyi környezetbe ágyazott egy-két lakóépületről van szó (4. és 5. területek). Magasabb lakosságszámot egyedül egy tömbben találhatunk (6. terület), ahol is a népszámláláskor összesen 46 fő lakott. Ez a tömb is vegyesfunkciójú volt 2001-ben, a pár kisebb lakóépület mellett, intézmények és telephelyek voltak találhatóak. A tömb 2001 óta teljes mértékben átalakult, a régi lakóházakat és szinte az összes egyéb építményt lebontották, helyükön új lakóépületeket építettek, a korábbiaknál lényegesen magasabb lakásszámmal. Mindezek alapján elmondható, hogy **a szegregációs mutató szerint tömb vagy annál magasabb területi szinten sem szegregált, sem veszélyeztetett terület nem mutatható ki a kerületben.**

¹ Szegregációs mutató értéke (azon aktívkorúak aránya, akik legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek és nincsen rendszeres munkajövedelmük) a szegregátnak számító területen 50% illetve a feletti, a veszélyeztetett területeken pedig 40-49% közötti.

1. tábla: A KSH szegregációs térképe által megjelölt területek jellemzői

Szegregációs térképen megjelölt terület	Szegregációs kategória	2001-es népszámlálási lakosság szám	Jelen állapot
1. terület: Gyöngyösi sétány – Berettyó – Tomori- Gyöngyösi utcák által határolt tömb	szegregált	4 fő	Népszámláláskor és jelenleg is intézményi tömb Bölcsőde, óvoda, általános iskola
2. terület: Szekszárdi – Újpalotai – Berettyó – Tomori utcák által határolt tömb	veszélyeztetett	5 fő	Nem lakóövezet
3. terület: Tomori - Szekszárdi – Madarász utcák – vasút által határolt tömb	veszélyeztetett	5 fő	Nem lakóövezet
4. terület: Gyöngyösi – Reitter – Kámfor – Jász utcák által határolt tömb	szegregált	10 fő	Nem lakóövezet
5. terület: Teve – Frangepán – Röppentyű - Fáy utcák által határolt tömb	szegregált	13 fő	Nem lakóövezet
6. terület: Béke – Petneházy – Jász – Országbíró utcák által határolt tömb	veszélyeztetett	46 fő	Népszámláláskor

Forrás: KSH Népszámlálás, 2001

A szegregációs térkép alapján sem szegregátum, sem szegregációval veszélyeztetett terület tömbszinten nem azonosítható be, találhatók **olyan területek, ahol az alacsony státuszú lakosok a kerületi átlagnál magasabb koncentrációban vannak jelen.** Ezek a területek az általános tapasztalatok szerint a roma családok is nagyobb arányban élnek. A 2001-es népszámlálási adatokból előállított társadalmi mutatók városrészek közötti jelentős különbségei is (lásd Helyzetelemzés 3.2.2 fejezet) a hátrányosabb helyzetű lakosság jelenlétére utalnak a Belső- és Középső-Angyalföldön, a keleti vegyes funkciójú és a Váci út menti funkcióváltó területeken. A megjelölt városrészekben belül is a Szabolcs, Dévai, Mohács, Csata, Üteg, Kassák, Csángó, Huba, Pap Károly, Teve, Jász és Szent László utcákban, azoknak egy részén, a Váci úton még meglévő lakóépületekben jellemző az alacsonystátuszú és hátrányos helyzetű lakosság magasabb aránya. E területeken az önkormányzati lakások és az önkormányzati tulajdonú épületek magasabb arányban találhatóak, az állomány főként rosszabb minőségű, épületekből áll, melyen belül magas az alacsony komfortfokozatú otthonok aránya. Az alacsonyabb státuszú területekre jellemző, hogy lényeges átalakulások folynak, jórészt önkormányzati beavatkozások eredményeképpen. A rehabilitációs és a 10 éves felújítási és szanálási program nagyban hozzájárul a leromlott és szegregációnak indult térségek megújulásához. Az alábbi területeket érintették a beavatkozások:

- Keleti vegyes funkciójú városrész, ezen belül is a Tahi utca és a Szegedi út közötti területen: a bontások területi koncentrációja itt a legnagyobb, az érintett épületek kis lakásszámúak (legtöbb 10 lakásszám alatti épület).
- Középső-Angyalföldön, a Petneházy utcától északra eső területen a kislakásszámú, gyakran nem lakóövezetbe ékelődött épületek szanálása

történik. A Szegedi úti és a Róbert Károly krt.-i részen, valamint a Lehel utcai tömbök teljes egészében átépültek, továbbá az Üteg, Csata utcákban folynak fejlesztések.

- A Váci út mentén, a meglévő rossz minőségű lakóépületek felszámolása a cél. A főútvonal mentén nemkívánatos a lakófunkció megtartása, ezért történt meg az önkormányzati és a társasházi épületek bontása, jellemzően vállalkozói források bevonásával. Ezeknek az épületeknek egy része magas lakásszámmal rendelkezik, a Váci út 121-133. épületek (köztük három társasház) esetén összesen 236 lakás, a Váci út 164-166. épületekben 27 lakás, a 146-150. épületekben 58 lakás kerül(t) bontásra.
- Belső-Angyalföldön a két rehabilitációs területen kívül a Mohács utca 18/A-B épületek bontása történt meg összesen 127 lakással.

A kerületben a leromlott területeket érintő fejlesztések jelentős része a 10 éves lakóház-felújítási és szanálási program nyomán történik, melyet a képviselő-testület 1998-ban hagyott jóvá. A program, melyet évente felülvizsgálunk, tételesen határozza meg, hogy mely épületeket érdemes megtartani, vagy lebontani. A kategorizálás alapját az épületek és a bennük lévő lakások minősége, műszaki állapota, elhelyezkedése, a fenntartás gazdaságossága adja. A bontásra javasolt épületek (2006-ban 65 db) elsősorban a 10-nél kevesebb lakást tartalmazók, melyek szanálása vállalkozói források bevonásával történhet. A megtartandó épületek (2006-ban 75 db) kategóriáját képezik az újjépítésű és felújított bérházak és a jobb minőségű, általában nagy lakásszámmal rendelkező épületek. Ebben a csoportban szerepelnek olyan rosszabb minőségű, korszerűtlen épületek is, melyek felszámolása jelenleg nem tekinthető reálisnak nagy lakásszámuk és/vagy kedvezőtlen elhelyezkedésük miatt.

A szanálások során követett konkrét költöztetési gyakorlat térbeli eloszlását 13 db lakóépület-bontás² esetében vizsgáltuk. A 13 épületben összesen 286 db lakás került szanálásra, ami 246 család elhelyezését igényelte (40 db lakás már üres volt). A 246 családból 17 család igényelt pénzbeli térítést. A cserelakások közül 223 db a kerületben, 6 db lakás más kerületben található. A cserelakások elhelyezkedését tekintve, azok összesen 71 db utcában található. A 229 db lakásból 93 db 8 utcában van, ezekben az utcákban több mint 5 db cserelakás került kijelölésre, a többi utcában ennél kevesebb. Ezeket az utcákat (Bulcsú, Dévai, Hegedüs Gyula, Lehel, Pap Károly, Szabolcs utcák és a Váci út) részletesebben vizsgálva megállapítható, hogy összesen 45 db épületben vannak a cserelakások. Közülük 40 db található új, felújított önkormányzati épületben (Bulcsú u. 11., Dévai u. 5-7., Szabolcs u. 14-16., Pap Károly u. 10.), a többi 45 db lakás 39 épületben helyezkedik el. Fontos megjegyezni, hogy a cserelakásokat minden esetben felújítva biztosítják a bérlők részére.

Az önkormányzati szanálások mellett a magántőkének is szerepe van a leromlott területek megújításában, elsősorban ott, ahol a beépítési sűrűség alacsony (pl. a keleti vegyes funkciójú városrészben), ahol nem lakófunkciójú épületek találhatók.

² A bontott lakóépületek a következők voltak: Dévai u. 7., Szabolcs utca 12., 14., 16/A-B, Mohács utca 10/A-B, Váci út 144., 146., 148., 150., Lőportár utca 3/B és 5.

A kerületben hosszabb távon is megmaradhat néhány kisebb, gyakran csak egy tömb részére koncentrálódó, zárványszerű alacsony státuszú terület, melyek jövője a megjelenő befektetői érdeklődéstől függhet.

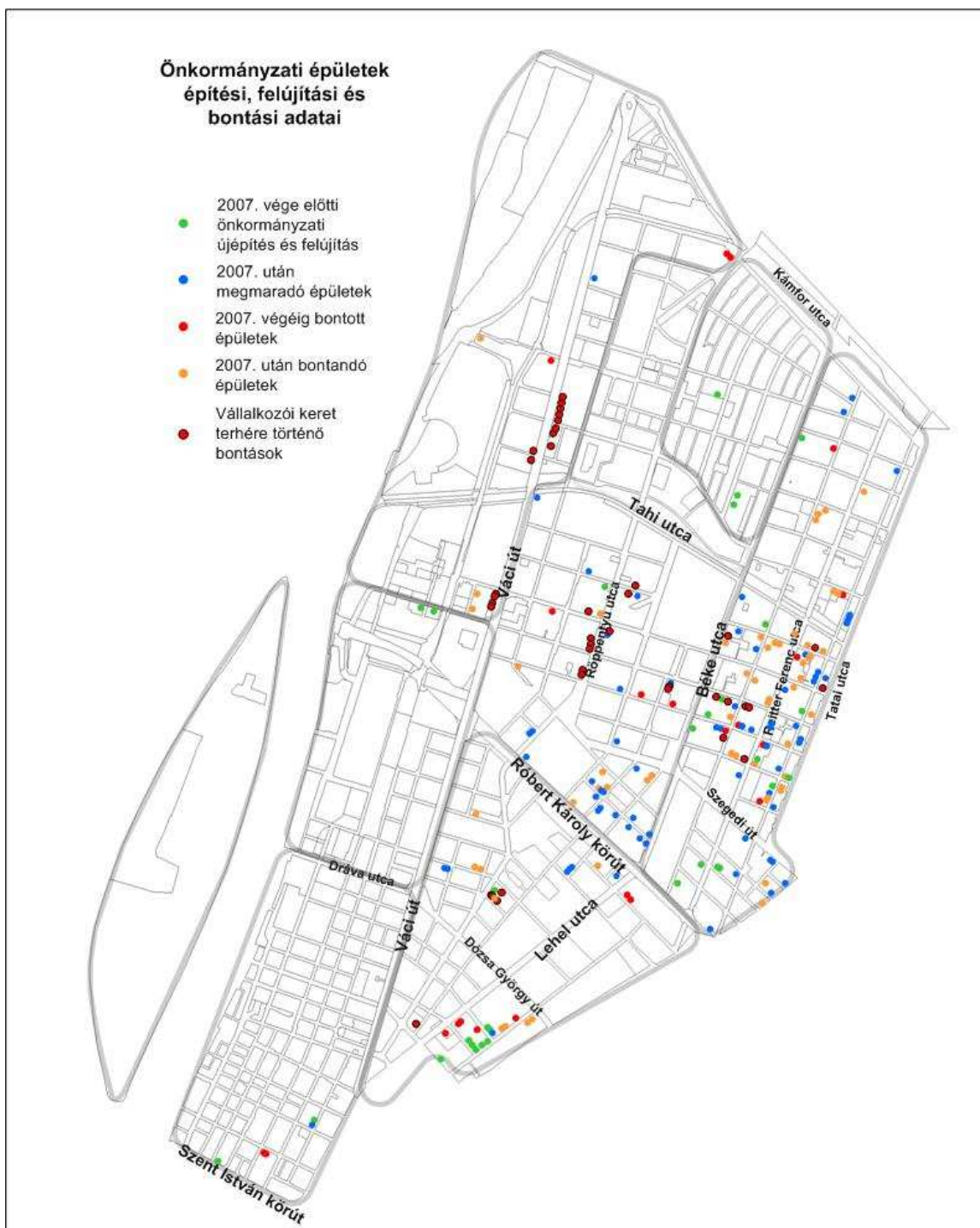
- Ilyenek a magas lakásszámú Teve utca 45-47-49. sz. alatti társasházak, melyek javarészt komfortnélküli kis lakásokat tartalmaznak, és ahol a társasházi átalakulás ellenére az önkormányzati tulajdon aránya magas. Az épületek szanálása műszaki okokból is indokolt lenne, de bevonható források hiányában egyelőre nem tervez az önkormányzat beavatkozást. Ezeken a társasházakon kívül, a környező tömbökben található még néhány beékelődött rosszabb épület.

- A másik beragadt alacsonystátuszú terület az a három-négy tömb, ami a Mohács utcának a Lehel utcától nyugatra fekvő része mentén található. Az érintett tömbökben mintegy 600-700 lakás van, melyek közül sok ma is önkormányzati és alacsony komfortfokozatú, kisméretű lakás.

- Hasonlóan rosszabb státuszú a Pap Károly – Gömb – Teve – Csongor utcák által határolt tömb.

- A Tatai – Tahi – Béke utcák – Szegedi út – által határolt részen várható még néhány nagyobb leromlott épület megmaradása.

A jelzett területeken az önkormányzati tulajdonban lévő épületeken a Megújítási Program II. ütemezése szerint lesznek részleges felújítások. Az itt lévő társasházak esetében a munkálatok szervezésének és előkészítésének segítése (technikai segítségnyújtás) és a felújítási programba való bevonásának ösztönzése hozzájárulhat az épületek sürgető fizikai problémáinak kezeléséhez. A társasházak magánbefektetői forrásból való szanálása esetén az önkormányzat a lakók érdekvédelmét erősítő információk biztosításával tud hozzájárulni ahhoz, hogy a hátrányos helyzetű lakosság érdekei ebben az esetben se sérüljenek.

7. ábra: Az önkormányzati lakóépületek építési, felújítási és bontási adatai

Forrás: Angyalföld–Újlipótváros-Vizafogó Vagyonkezelő Zrt.

Rehabilitációs területek

Két területre az önkormányzat rehabilitációs programot dolgozott ki.

1. Szabolcs utcai akcióterület

A Szabolcs utca menti tömbök (Bulcsú utca – vasút – Dózsa György út – Lehel utca) hagyományosan a kerület egyik legleromlottabb területét jelentették az épületállomány, a társadalmi jellemzők tekintetében, ahol a roma lakosság aránya is igen magas. A terület egy vasút menti zárványt képez, mely megnehezíti a városszerkezeti integrálódás elősegítését. A nehézségek ellenére az önkormányzat 2001-ben rehabilitációs programot dolgozott ki, mely a rosszminőségű ingatlanállomány felszámolását és a koncentráltan itt élő hátrányos helyzetű lakosság lakáskörülményének javítását tűzte ki célul. A népszámlálási adatok szerint 2001-ben az öt tömbben összesen majd 1300 lakás, a népesség száma 2700 fő volt. A lakások több mint kétharmada egyszobás és több mint egyharmaduk alacsony komfortfokozatú lakás. Az aktívkorú népesség egyharmada legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezett, a felsőfokú végzettségük aránya 11% volt a 25 éves és annál idősebb népesség körében.

Az **elmúlt hét év önkormányzati beavatkozásai a Szabolcs utca nyugati oldalán lévő három tömböt érintették**, ennek hatására ezen terület lakásállománya és társadalmi összetétele kedvezőbb irányba változott. A társadalmi összetétel módosulása az új lakásépítéseknek köszönhető, melyek magánbefektetői és önkormányzati beruházásokban valósultak meg. A magánbefektetői beruházások a magasabb státuszú lakosságot vonzották a területre, az önkormányzati új bérlakások a középosztály alsóbb rétegeit (költség alapú lakbérek). Ezzel vegyesebb társadalmi szerkezet jött létre a területen. Ezért a népszámlálási adatok részletes bemutatása a **vasút menti két tömbre** történik, itt a korábbi mutatókhoz képest jelentős elmozdulás nem volt. A rehabilitációs terület 2001. évi népességének és a lakásainak valamivel több mint fele helyezkedik el a két tömbben. A mutatók azt tükrözik, hogy a térségnek ez a két tömb jelenti a **leromlottabb részét**: a lakások majd fele alacsony komfortfokozatú és az iskolai végzettség mutatói is rosszabbak, mint a terület egészén. Az itt élők rossz munkaerő-piaci pozícióját mutatja, hogy a foglalkoztatottak aránya jelentősen alacsonyabb (49%), mint a városrészi és a kerületi átlag, magas a foglalkoztatottak nélküli háztartások aránya, annak ellenére, hogy a népesség a kerületi átlagnál jelentősen fiatalabb. A szegregációs mutató (23,7%) fővárosi szinten magasnak mondható, de nem esik bele a központilag meghatározott „szegregációval veszélyeztetett területek”³ kategóriájába.

³ Összehasonlításképpen a VIII. kerületi teljes Magdolna negyed szegregációs mutatója 23,2%, bár természetesen a negyedben jóval magasabb mutatójú tömbök is előfordulnak. A fővárosi jobb munkalehetőségek, illetve a lakosság általánosan magasabb képzettségi mutatói miatt a budapesti leromlott területek szegregációs mutatói alacsonyabbak, mint a hasonló adottságú más városok leromlott területei.

2. tábla: A Szabolcs utca – Dózsa György út – vasút – Bulcsú utca határolt tömbök 2001-es népszámlálási mutatói

	Szabolcs utca vasút menti tömbök	Belső- Angyalföld	XIII. kerület
Lakónépesség száma	1 405	17 357	114 353
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,7	13,1	11,2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	64,4	66,6	63,8
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	17,9	20,3	25,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	38,7	21,8	17,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	9,8	23,4	24,8
Lakásállomány (db)	689	8 409	59 159
Alacsony komfortfokozatú lakások aránya	47,6	19,5	11,9
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	48,0	38,2	35,8
<i>Szegregációs mutató:</i> Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	23,7	12,8	9,4
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	47,9	58,3	60,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	48,1	39,4	41,4
Állandó népesség száma	1 350	16 655	109 228

Forrás: KSH Népszámlálás, 2001

Az eddigi önkormányzati **beavatkozások** a Szabolcs utca nyugati oldalán lévő tömbökben történtek, itt nagyobb számban voltak tisztán önkormányzati tulajdonú épületek, s ez kedvezett a terület megújítását és felértékelését célzó stratégia megvalósításának. Összesen tíz épületet bontottak le eddig (155 lakással) a három tömbben, a szanált épületek ingatlanjait értékesítették (Lehel u 13., 17/B-C, Szabolcs u. 28.), önkormányzati bérházakat építettek rájuk (Bulcsú 11., Dévai u. 5-7., Szabolcs u 12-16., Lőportár u. 5.) összesen 229 db lakással. A területen további fejlesztések fognak megvalósulni, a Szabolcs u. 22. és 24. épületek szanálásával.

A **vasúti sínek mentén fekvő két tömb esetében a beavatkozás feltételei kedvezőtlenebbek**, mivel itt **magasabb lakásszámú** épületek találhatók (689 db lakás) melyek többsége a privatizáció során **társasházzá** alakult. A társasházakban még mindig jelentős az önkormányzati tulajdonú lakások aránya. A rehabilitációs stratégia a két tömb épületeinek szanálását tűzi ki célul, azok rossz műszaki állaga és a lakásállomány összetétele miatt. A stratégia első üteme a Dózsa György úti tömbre koncentrál. Az önkormányzat szanálta a Szabolcs utca 9. alatti társasházat, és az ingatlant értékesítette. A tömb további épületeinek bontását 2010-ig tervezik vállalkozói források bevonásával (a Szabolcs u. 27. kivételével az épületek mindegyike társasház). A beavatkozás körülményeit kedvezően befolyásolhatja, ha a Dózsa György úti tömbben megkezdődik a fejlesztés, elindul a Westend 2 építése és megvalósul a Vágány utca meghosszabbítása.

A rehabilitáció eredményeként megújul a térség lakásállománya, a változások jelentős lakosságcserét eredményeznek.

2. Kassák Lajos utcai rehabilitációs terület

A rehabilitációs akcióterület 11 tömböt (Dózsa György út – Angyalföldi út – Klapka – Tüzér utcák által határolt tömbök) foglal magában, melyekben a lakófunkció dominál. A terület eredetileg is kevésbé számított leromlottnak, mint a Szabolcs utcai terület. Ezt bizonyítják a **2001-es népszámlálási adatok** is, melyek minden mutató tekintetében **jobb értékeket hoznak, ennek ellenére tükrözik a terület kedvezőtlen társadalmi státuszát és elavult lakásállományát.**

A 2001-es adatok alapján 2100 ember élt 1215 db lakásban, ami az egy lakásra jutó lakosságszámot tekintve alacsony értéket ad. Magas a területen az egyszobás (75%) és az alacsony komfortfokozatú lakások aránya (37%). A demográfiai összetételre az aktívkorúak átlagosnál magasabb, az időskorúak átlagosnál alacsonyabb aránya jellemző. A társadalmi státusz mutatói az iskolai végzettség tekintetében az alacsony státuszú népesség jelentős arányára utalnak (az aktívkorúak 31%-a rendelkezik legfeljebb általános iskolai végzettséggel), a foglalkoztatottsági mutatók a kerületi átlag körül alakulnak, az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportok aránya szignifikánsan magasabb, mint a kerületi átlag (33% a rehabilitációs területen és 23% a kerületben). A terület szegregációs mutatója (17,5%) lényegesen alacsonyabb a Szabolcs utcai rehabilitációs területnél. Mindezek az információk azt mutatják, hogy a társadalmi értelemben vett leromlottság nem drasztikusan előrehaladott, a társadalmi csoportok vegyes jelenléte 2001-ben is jellemző volt. A terület megfelel a jelenlegi uniós szociális városrehabilitációs programok feltételeit képező indikátorrendszer követelményeinek. A népszámlálás óta, **bizonyos tömbökben jelentősebb újjépítések** történtek, javítva a terület társadalmi és lakásállomány összetételét.

3. tábla: A Kassák Lajos utcai rehabilitációs terület 2001-es népszámlálási mutatói

	Kassák akcióterület	Belső- Angyalföld	XIII. kerület
Lakónépesség száma	2 157	17 357	114 353
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,0	13,1	11,2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	68,5	66,6	63,8
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	16,5	20,3	25,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	30,9	21,8	17,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	14,5	23,4	24,8
Lakásállomány (db)	1 215	8 409	59 159
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	37,0	19,5	11,9
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	37,3	38,2	35,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	17,5	12,8	9,4
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	60,2	58,3	60,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	42,8	39,4	41,4
Állandó népesség száma	2 030	16 655	109 228

Forrás: KSH Népszámlálás, 2001

Az önkormányzat - felmérve a kedvezőtlen tendenciákat - rehabilitációs stratégiát dolgozott ki, mely a beavatkozások fő irányvonalait tartalmazza. A terület **piaci felértékelésével** terveznek beavatkozásokat: közterület-felújítás és az elavult épületállomány bontása. A **stratégia első ütemében három súlyponti beavatkozást** jelöltek meg: a társasházi tulajdonú, elavultnak ítélt Malomházak bontása (illetve technikájának kidolgozása), a Csángó utcában az elavult önkormányzati lakóépületek bontása, valamint a templom előtti tér és a Kassák Lajos utca közterületi rehabilitációja.

Mivel a Kassák utcai rehabilitációs területen a tisztán önkormányzati tulajdonú épületek száma alacsony, itt közvetlen beavatkozásra az önkormányzatnak kisebb lehetősége van. A magánfejlesztői szféra terület iránti érdeklődésének mértéke nem látható tisztán, a lakosságcsere mértéke (aszerint, hogy mennyi meglévő társasházat vásárolnak ki a fejlesztők és bontanak le) e tényezőtől erősen függ. A **jelenlegi körülményből ítélve a rehabilitáció okozta közvetett lakosságcsere lassabb és kisebb mértékű lehet, mint a Szabolcs utcában**. Hiányzik a rehabilitációs stratégiából annak meghatározása, hogy az épületállomány milyen mértékű megújítását (ez az adottságok folytán bontást jelent) tartja kívánatosnak az önkormányzat, és ennek az eredeti lakosság-összetételre milyen hatása lesz (lakosságcsere mértéke).

6.2 Antiszegregációs program

Az alábbiakban részletesen tárgyaljuk azokat a meglévő és kialakítandó programokat, melyek csökkentik a hátrányos helyzetű csoportok területi koncentrációját, hozzájárulnak a hátrányos helyzetűek életesélyeinek és társadalmi státuszának növekedéséhez a XIII. kerületben.

6.2.1 Lakhatással kapcsolatos programok

Önkormányzati bérlakás-politika

Az önkormányzati bérlakásállomány a kerület lakásállományának 11%-át teszi ki, mely 7050 lakást jelent. (A fővárosi kerületek közötti rangsort nézve ez a negyedik helyet jelenti.) Az önkormányzat hosszabb távon az állomány kisebb mértékű csökkentését tervezi, az állomány minőségének javítását a helyi lakáspolitikai fő prioritásának tartja. Célját az elavult épületek bontásával, új bérlakás építéssel és a lakáspiacon való vásárlással valósítja meg. A beavatkozások eredményeképpen az állomány minőségi összetétele az elmúlt tíz évben folyamatosan javul. Bérlakáshoz pályázat útján lehet jutni, a lakberek szociális, költség- és piaci alapúak. Az újonnan épített és a teljesen felújított lakások bére költségalapú, a leendő bérlőnek vállalnia kell, hogy támogatás nélkül tudja azt fizetni. Amennyiben lakásfenntartási támogatási kérelemmel fordul a Szociális Osztály felé, s ha megfelel a jogosultsági kritériumoknak, részesülhet támogatásban. Ezt a nyilatkoztatási gyakorlatot az önkormányzat megszünteti. Az önkormányzat nem működtet külön lakbér-támogatási rendszert, a lakásfenntartási támogatás hivatott a lakberek megfizetését is támogatni.

Szanálásokhoz kapcsolódó költöztetések során követett stratégia

Az önkormányzati lakóépületek bontása és ehhez kapcsolódóan a lakók elköltöztetése az Angyalföld-Újlipótváros-Vízafogó Vagyonkezelő Zrt. feladata, akkor is, ha a terület fejlesztése magánbefektető által történik, és a bontást is a magánbefektető finanszírozza. Ez igaz a rehabilitációs és az azon kívüli területekre. A szanálás során a bérlőnek másik bérlakást ajánlanak fel, vagy készpénzben fizetik ki. Ez utóbbit a lakók ritkán választják, mivel a lakás forgalmi értékének maximum 50%-át kaphatják meg készpénzben. Azok választják ezt a megoldást, akiknek lakhatásuk megoldott, vagy lakásvásárláshoz saját forrással rendelkeznek. **A legtöbb bérlakást kérik, jellemzően a kerületben.** Kerületen kívül kb. 30-40 bérlakása van az önkormányzatnak, amit a bérlők kérésére vásároltak.

A cserelakás biztosításánál két szempontot érvényesít az önkormányzat. Lehetőleg mindenkinek **legalább komfortos lakást biztosítson**, szem előtt tartva a lépcsőzetesség elvét. Ez azt jelenti, hogy az önkormányzati állományon belül egy mobilitási lánc kialakítására törekednek: az újonnan épített és felújított lakásokba a komfortos lakásokból költözhetnek bérlők, az így megüresedett komfortos lakásokhoz a rosszabb minőségű lakásokban lakó bérlők juthatnak hozzá. A rehabilitáció nyomán épült új bérházakba (pl. Szabolcs utcai akcióterület) korlátozott számban kerültek az eredetileg is itt élők, a szanálásokhoz kapcsolódó bérlőelhelyezésekhez e lakásoknak egy előre meghatározott részét fordítják. Az új bérlakások nagyjából részét pályázatok útján kerülnek bérbeadásra azoknak, akik bár komfortos lakásban laktak, de körülményeik mégsem voltak megfelelőek.

A másik szempont, hogy a szanálások következményeként ne alakítsanak ki problémás góccokat, ne keletkezzenek szegregátumok. Ezért igyekeznek **a kiköltöztetett bérlőket – a számukra legelőnyösebb körülményeket biztosítva - elhelyezni a kerületben.** Az elhelyezés vegyesen történik önkormányzati tulajdonú épületekbe és társasházakban lévő önkormányzati lakásokba.

A kerületben jelentős **magánfejlesztések** is történnek a leromlott területeken. A rendelkezésre álló információk szerint az eddigi magánfejlesztések esetében nem történt nagyobb számú leromlott társasházi épület kivásárlása, azokat kivéve, melyeket az Angyalföldi Vagyonkezelő Zrt. koordinált. A cég a magánbefektetői pályázat révén több leromlott társasházszanálásban is részt vett oly módon, hogy a nem önkormányzati bérlők kártalanításában koordinációs szerepet vállalt.

A költöztetések során a szociálisan rászorult családok esetében a Vagyonkezelő a jelzőrendszer keretében tájékoztatja a Prevenciós Központot. Kapcsolatot tart a Lakásbérlők Országos Egyesületének helyi szervezetével.

Lakhatási támogatások

Lakásfenntartási támogatás (LFT)

Az önkormányzat a törvényben meghatározott normatív és adósságkezelésben részesülők lakásfenntartási támogatása mellett, helyi lakásfenntartási támogatást is működtet. **A helyi lakásfenntartási támogatásnak a jövedelemhatár és az elismert lakásköltség-háztartás jövedelem hányados jogosultsági kritériuma is megengedőbb mint a normatív támogatásé.** A helyi támogatás összege egységesen 6500 Ft/hó, az ennél alacsonyabb összegű normatív lakásfenntartási támogatásban részesülők számára is kiegészíti az önkormányzat a támogatást 6500 Ft-ra (kiegészítő lakásfenntartási támogatás).

2008 áprilisában 2415 fő kapott lakásfenntartási támogatást. Ebből az utóbbi egy évben 2102 fő kerületi lakos számára került megítélésre a normatív és helyi lakásfenntartási támogatás. A lakásfenntartási támogatás tekintetében a legtöbb támogatás Belső Angyalföldre és a Keleti vegyes funkciójú városrészbe jut, ezt követi Újlipótváros és Középső-Angyalföld. **A támogatás több mint a fele (56%) a kerület három rosszabb helyzetű városrészébe (A6, A7, A8) irányul,** melyek a lakásállománynak (2001-es adatok szerint) mintegy egyharmadát foglalják magukba. A három városrészben találhatóak lakótelepi beépítésű területek, a magas támogatási arány nemcsak ezek meglétének köszönhető. Jelentős számban részesülnek olyan bérlői háztartások támogatásban, melyek a problémás részekben, a rosszabb minőségű lakóépületekben találhatóak. Ezt jelzi az az adat is, hogy a Szabolcs utcában és a Szabolcs közben lakók közül 94 háztartásnak ítéltek meg az elmúlt egy évben LFT-t, ami fajlagosan 13,6 db támogatás/100 lakást jelent (ami a városrész átlaga felett van). Jelentős számú támogatást kap még Újlipótváros, de ha összevetjük az itt lévő lakások számával, akkor arányosan ez a kerületi átlag alatti támogatásmértéket jelent. **A Váci út menti funkcióváltó terület,** ahol kevés lakás található, kiemelkedik **a fajlagosan magas támogatási arányával,** 100 lakásra itt 5 db támogatás jut.

Összegezve megállapítható, hogy a lakásfenntartási támogatás a támogatások abszolút számát és fajlagos megoszlását tekintve **azokban a hátrányosabb helyzetű városrészekben koncentrálódik, ahol a leromlott lakóterületek találhatóak.**

4 tábla: A lakásfenntartási támogatás (normatív és helyi) városrészek közötti megoszlása

	Lakásszám 2001 Népszámlálás	LFT fő	100 lakásra jutó normaív LFT	A támogatások megoszlása a városrészek között (%)
A1 Újlipótváros	21647	358	1,65	17,0
A2 Vízafogó	7695	180	2,34	8,6
A3 Váci út menti funkcióváltó területek	1792	128	7,14	6,1
A4 Kertváros	2481	69	2,78	3,3
A5 Észak lakótelep	5317	189	3,55	9,0
A6 Keleti vegyes funkciójú városrész	6576	416	6,33	19,8
A7 Középső Angyalföld	5212	339	6,50	16,1
A8 Belső Angyalföld	8409	423	5,03	20,1
Kerület összesen	59129	2102	3,55	100,0

Forrás: Szociális Osztály, 2008. június

Adósságkezelés

Az adósságkezelési szolgáltatásra jogosultak köre a szociális törvényben levővel egyező, az önkormányzati rendelet **kizáró feltételként** határozza meg, ha valaki **önhibájából** vált adóssá (ilyen eset, ha valaki az elmúlt négy évben igazolható módon nem dolgozott legalább 200 napot, és ha nem volt regisztrált munkanélküli sem, vagy a regisztrációval kapcsolatos együttműködési megállapodást megszegte). Ennek vizsgálatát a családsegítő szolgálat munkatársai végzik, annak érdekében, hogy az okok minél teljesebb körben kerüljenek feltárára. Így biztosítható, hogy a jogosultság megállapításakor a szociális szempontok teljesebb körben érvényesüljenek. Adósságkezelési támogatásban (a törvényi szabályozásnak megfelelően) akkor részesülhet valaki, ha vállalja az együttműködést a Családsegítő Szolgálattal. A szakemberek törekszenek arra, hogy a háztartásokat a központi adósságkezelési ellátáson kívül más segítő rendszerekbe is be tudják kapcsolni (Hálózat Alapítvány, Héra Alapítvány), ha **valaki nem kaphatja meg az adósságkezelési támogatást, akkor más ellátás segítségével stabilizálják lakhatási helyzetét.**

Az utóbbi egy évben az önkormányzat 107 db **adósságkezelési támogatás** iránti kérelmet hagyott jóvá. Jelenleg összesen 142 család vesz részt adósságkezelési programban. Az adósságkezelési támogatás területi megoszlása hasonló képet mutat, mint a lakásfenntartási támogatás.

5 tábla: Adósságkezelési támogatás városrészek közötti megoszlása

	Lakásszám 2001 Népszámlálás	Adósság- kezelési támogatás fő	1000 lakásra jutó adósságkezelési támogatás	A támogatások megoszlása a városrészek között (%)
A1 Újlipótváros	21647	10	0,46	9,3
A2 Vízafogó	7695	9	1,17	8,4
A3 Váci út menti funkcióváltó területek	1792	2	1,12	1,9
A4 Kertváros	2481	7	2,82	6,5
A5 Észak lakótelep	5317	12	2,26	11,2
A6 Keleti vegyes funkciójú városrész	6576	23	3,50	21,5
A7 Középső- Angyalföld	5212	18	3,45	16,8
A8 Belső- Angyalföld	8409	26	3,09	24,3
Kerület összesen	59129	107	1,81	100,0

Forrás: Lakásadatok: KSH Népszámlálás, 2001
Segélyezési adatok: Szociális Osztály, 2008 június

Az adósságkezeléssel felmerülő egyik **legfőbb nehézség, hogy az érintett családok későn fordulnak segítségért**, amikor olyan mértékű adósságot halmoztak fel, hogy az nehezen kezelhető, és a háztartás kilakoltatás előtt áll. Önkormányzati bérlők esetében az Angyalföld-Újlipótváros-Vízafogó Vagyongkezelő Zrt. jelzi a Családsegítő felé a bérleti szerződés felmondását a tartozás mértékének megjelölésével. A Családsegítő ekkor veszi fel a kapcsolatot az adós családdal. A segítségnyújtás a nagyon alacsony jövedelműek esetében nehezebb, mivel a folyamatosan jövedelemhiánnyal küzdők nem tudják előteremteni a szükséges önrészt, ha jelentős segítséggel is, de sikerül a család helyzetét rendezni, a hátralék később újból felhalmozódhat. A legproblémásabb háztartások esetében is érnek el sikereket, nem utolsósorban a koncentrált szociális munka és a külső adósságkezelési programok bevonásának köszönhetően. Az olyan roma családoknál, ahol probléma adódik az intézmény és a családok közötti kommunikációban újabban a CKÖ-t bevonják annak érdekében, hogy a családok együttműködési készségét növeljék.

Az antiszegregációs program keretén belül az alábbi beavatkozások szükségesek annak érdekében, hogy a szegregációval veszélyeztetett területeken élők és az ilyen területekről elköltözők **integrációja és lakhatási biztonsága** ne kerüljön veszélybe.

Új szegregátumok kialakulásának megelőzése: Az eddigi szanálásokhoz kapcsolódó költöztetési irányok, a rendelkezésre álló bérlakásállomány térbeli elhelyezkedésének vizsgálata annak érdekében, hogy a szegregátum kialakulása elkerülhető legyen. A vizsgálat eredményének függvényében kell a jövőbeni költöztetések területi stratégiáját kialakítani.

A bérlők elhelyezését továbbra is az önkormányzat szervezze a jelenleg is alkalmazott szempontok figyelembevételével.

Lakbérek megfizethetősége: Az elavult bérlakásállomány szanálásával, modernizálásával a bérlők, köztük a hátrányos helyzetűek lakáskörülményei jelentősen javulnak. A magasabb komfortfokozattal a fajlagos lakbérek emelkednek, amit a

hátrányos helyzetűek nem biztos, hogy képesek megfizetni. Ezért szükséges annak vizsgálata, hogy a lakásállomány minőségi átstrukturálódása nyomán egyes jövedelmi csoportok esetében miként alakul a lakberek megfizethetősége, a meglévő lakhatási és egyéb támogatások hatékony segítséget jelentenek-e ezen csoportok számára. Vizsgálandó a helyi lakhatási támogatási rendszer átalakításának indokoltsága annak érdekében, hogy az alacsony jövedelműek ne szoruljanak ki a bérlet szektorból.

Társasházak felújításának támogatása a leromlott területeken: Az önkormányzat a társasház-felújítási program keretében kamatmentes kölcsönt biztosít a felújítás értékének 70%-áig, a szociálisan rászoruló háztartások törlesztő részletét a rászorultság mértékétől függően 50% vagy 100%-ban átvállalja.

Beilleszkedés segítése: A kerület rehabilitációs programjai és szanálási beavatkozásai nagymértékű lakossági mobilizációval járnak. A hátrányos helyzetű családok integrált lakókörnyezetbe való költöztetése a családok egy részénél aktív, személyre szabott támogatást igényel, mely segíti az új lakókörnyezetbe való beilleszkedést és kezeli a hátrányos helyzet hátterében álló okokat (pl. munkanélküliség, családi problémák). A befogadó lakóközösség felkészítése is szükséges, főként roma családok költözése esetén, annak érdekében, hogy a konfliktusok elkerülhetők legyenek. A beilleszkedést segítő komplex szociális munkába az önkormányzat bevonja a civil szervezeteket. A civil szervezetek közreműködése a leromlott területen (pl. rehabilitációs akcióterületek) segíti a hátrányos helyzetű csoportok elérését és az általuk végzett szociális munka révén a rászorult háztartások bekapcsolhatók a helyi szociális szolgáltatásokba. A civil szervezetek előnye abban rejlik, hogy a családokkal rugalmasabb formában tudnak kapcsolatot kialakítani és a felmerülő konfliktusokat, problémákat megoldani. Nem helyettesítik, hanem kiegészítik az önkormányzati szféra funkcióit, növelve a beavatkozás hatékonyságát.

Együttműködés erősítése: A lakhatási problémák hatékonyabb kezelése érdekében a problémák időben való feltárása növeli a siker valószínűségét. Ezért az érintett szereplők, az Angyalföldi Vagyonkezelő Zrt. és a Családsegítő közötti információáramlást erősíteni szükséges. **A szanálások, a rehabilitációs programok során a partnerséget rendszerszerűvé kell tenni.** A szanálásokat, épület-felújításokat menedzselő vagyonkezelő cég és a szociális szféra (Családsegítő, Gyermejjóléti Szolgálat) mellett indokolt esetben kerüljön bevonásra a helyi Cigány Kisebbségi Önkormányzat, a Lakásbérlet Országos Egyesülete helyi szervezetének képviselője. A beavatkozások elfogadását és hatékonyabb megoldások kidolgozását segíti, ha az érintett lakosság mind teljesebb körben bevonásra kerül.

6.2.2 Oktatási programok

A hátrányos helyzetű gyerekek számára a jó minőségű oktatásnak kiemelkedő jelentősége van, ez biztosítja számukra a jövőbeni kitörési lehetőségeket és a jobb munkaerő-piaci pozíció elérését. **Az önkormányzat közoktatási koncepciójának egyik fő prioritása a hátrányos helyzetű és a tanulási, fejlődési nehézségekkel küzdő gyerekek felzárkóztatása.** 2007-ben készült el **a közoktatási esélyegyenlőségi program**, amely azt vizsgálta, hogyan érvényesül az esélyegyenlőség a kerület oktatási rendszerében, és cselekvési tervet állított fel a feltárt problémák kezelésére.

A közoktatási esélyegyenlőségi program a helyzetértékelés során megállapította, hogy **nem mutatható ki a kerület alapfokú oktatási intézményei között szegregációs**

gyakorlat, meghatározott olyan pontokat, ahol **az integráció erősítése szükséges**. A kerületben a hátrányos helyzetű gyerekek (HH) száma regisztrált. A sajátos nevelési igényű (SNI) gyerekek aránya az országos átlagnak megfelelő.

Az intézményrendszer tekintetében a helyzetelemzés megállapította, hogy az **óvodák megfelelő kapacitással** rendelkeznek ahhoz, hogy a kerületben élő halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerekek számára 3 éves kortól biztosítsák az óvodai férőhelyeket. Az önkormányzat törekszik arra, hogy a HHH gyermekek családjai a gyermek 3 éves korától éljenek az óvodáztatás lehetőségével. Az óvodáztatással járó kedvezményeken (pl. ingyenes étkeztetés) keresztül teszi vonzóvá a szülők számára az óvodát, a jól működő gyermekvédelmi rendszer segítségével igyekszik meggyőzni a szülőket az óvoda előnyeiről. A személyes meggyőzésben, tájékoztatásban a családokkal rendszeres kapcsolatot tartó védőnőknek meghatározó szerepük van.

Az **általános iskolák felszereltségében nincs különbség**, és minden intézmény megfelelően **változatos programokat**, lehetőségeket (könyvtár, nyelvoktatás, informatikai oktatás, sport és kulturális szabadidős tevékenység stb.) kínál a tanulók számára. Minden iskolában van fejlesztő pedagógus, az önkormányzat gyógypedagógusi és logopédusi hálózatot működtet, melynek szolgáltatásai az összes iskola számára elérhetőek..

A 2006-2007. tanév adatai alapján a helyzetelemzés megállapította, hogy a **Csata utcai és a Számítástechnikai Általános Iskolában magas a HH és HHH, a Vízafogó és Pannóniai utcai iskolában magas az SNI gyermekek száma**. A helyzetelemzés **kifogásolta az intézményekben a kislétszámú osztályok indítását** az SNI gyermekek számára, ami azonos évfolyamon belül - az új törvényi szabályozás szerint - szegregációs oktatási gyakorlatnak számít. A Csata utcai Általános Iskola a 2007-2008-as tanévtől kezdve nem indított kislétszámú osztályt.

6. Tábla: A hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) és a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók aránya egyes kerületi általános iskolákban⁴

intézmény neve	Gyermek-, tanulólétszám az intézményben 2006-2007 tanév				HH (%)	HHH (%)	Tanulólétszám az intézményben 2007-2008 tanév*				HH (%)	HHH (%)
	Össz.	HH	HHH	SNI			Össz.	HH	HHH	SNI		
Csata utcai Ált. Isk.	369	137	89	0	37,1	24,1	356	185	24	12	52	6,7
Számítás-technikai Ált. Isk.	541	162	14	6	29,9	2,6	527	87	12	5	16,5	2,3
Pannónia Ált. Isk.	398	48	7	61	12,1	1,8	348	53	13	23	15,2	3,7
Vizafogó Ált. Isk.	275	41	0	110	14,9	0,0	264	59	2	106	22,3	0,8
Ének-zenei és Testnevelés Ált. Isk.	421	71	0	1	16,9	0,0						
Berzeviczy Gizella Ált. Isk.	263	47	0	3	17,9	0,0						
Általános iskolák összesen	5145	741	117	293	14,4	2,3						

* A 2007-2008-as éves adatok összesítése a tanév végén történik, ezért az idei tanévre csak a Köznevelési Esélyegyenlőségi Programban külön megjelölt intézményekre kértük le részletesen az adatokat.

Forrás: Művelődési, Ifjúsági és Sport Osztály (MISO)

A cselekvési program megjelölte, hogy fel kell tárnunk, miért magas a HH és HHH, illetve az SNI tanulók aránya egyes iskolákban, és ki kell alakítani az ezzel kapcsolatos integrált oktatási gyakorlatot⁵. A 2007-2008-as tanév adatai azt mutatják, hogy a HH és HHH problémában leginkább érintett a **Csata utcai iskola**, ahol - elhelyezkedéséből adódóan - a roma gyerekek aránya viszonylag magas (bár pontos adatok erre nincsenek). Hangsúlyozni kell, hogy az iskola nem számított szegregált intézménynek.

A **Számítástechnikai Általános Iskola** esetében a HH tanulók aránya magas, a HHH tanulók aránya átlagosnak mondható. A magasabb HH arány az iskola körzetével lehet részben összefüggésben, amihez a Gyöngyösi utcai lakótelep, a Váci út környéke tartozik. Az iskola körzete - társadalmi összetételét tekintve - vegyes, a lakótelep státusza jelentősen jobb, mint a Váci út menti lakóterületé. Az átlagosnál magasabb számú HH gyerek valószínűleg a Váci út menti régi beépítésű lakóépületekből kerül ki, ahol - mint azt a statisztikai adatok is mutatták -, magasabb az alacsony státuszú háztartások száma. Az adatok azt mutatják, hogy a HH gyermekeknek a fele nem az iskola körzetéhez tartozó lakóhellyel rendelkezik.

⁴ Az összes általános iskola adatait tartalmazó tábla a **mellékletben (12.3. fejezet)** található.

⁵ A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok területi megoszlását mutató tábla a **mellékletben (12.4. fejezet)** található. Az adatok azt mutatják, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kapó legtöbb család **Belső-Angyalföldön és a Keleti vegyes funkciójú városrészben** él (családszám szerint a támogatások 25,5-25,5%-a jut a városrészekbe), ezt követően a legtöbb támogatás **Középső-Angyalföldre** jut. A **három városrészbe összesen a támogatások kétharmada jut**, mind a támogatott családok, mind a támogatott gyerekek száma szerint. A lakásszámba vetített fajlagos támogatási mutató a lakásfenntartási támogatáshoz hasonlóan a **Váci út menti funkcióváltó területeket** emeli ki, itt bár viszonylag kevés család él, de köztük az átlagosnál magasabb a hátrányos helyzetű gyermekes családok aránya.

A fizikai és társadalmi problémákkal fokozottan érintett **Szabolcs és Kassák Lajos utcai rehabilitációs akcióterületekhez tartozó** – Ének-zenei és Testnevelési Általános Iskola és tagiskolája, a Berzeviczy Gizella Általános Iskola – HH adatai a kerületi átlagnál valamivel magasabbak. Az iskolát a közoktatási esélyegyenlőségi program sem emelte ki, mint szegregációval veszélyeztetettet.

A **Pannónia és Vízafogó iskolákban a magas SNI gyermekek száma az iskolák pedagógiai programjára vezethető vissza.** A Pannónia iskolában integrált módon folyik a SNI gyermekek oktatása. A Prizma általános iskolával kötött együttműködés keretében a szakértői bizottság által integrált nevelésbe javasolt enyhén értelmi fogyatékos gyerekek oktatását is végzik, az előremutató kétpedagógusos modell keretében. A Vízafogó iskolában 1-8. évfolyamokban külön osztályt működtetnek diszlexiás, diszgrafiás, diszkalkuliás gyermekeknek.

Megállapítást nyert, hogy az **általános iskolák továbbtanulási mutatói eltérnek egymástól**; egyes iskolákból az átlagosnál magasabb arányban tanulnak tovább gimnáziumban és szakközépiskolában, más iskolákból döntően szakiskolákba jelentkeznek a tanulók.

Az önkormányzat **a továbbtanulási tendenciák vizsgálata** céljából elkészítette a 2006/2007. és a 2007/2008. tanév végére vonatkozó továbbtanulási adatokat a kerületi önkormányzati fenntartású általános iskolákra vonatkozóan. Az adatok alapján megállapítható, hogy kerületi szinten az előző évhez képest csökkent a gimnáziumban továbbtanulók aránya, elsősorban a szakközépiskolában továbbtanulók javára, a szakiskolákban továbbtanulók aránya enyhén nőtt. A HH és HHH problémában leginkább érintett Csata utcai és Számítástechnikai iskolákban a gyerekek többsége szakközépiskolában tanul tovább. A Csata utcai iskolában a szakiskolákban továbbtanulók aránya nőtt az előző évhez képest, és jelentősen a kerületi átlag fölé emelkedett, a Számítástechnikai iskolából alig jelentkeznek gyerekek szakiskolába. Az SNI gyerekek oktatásával kiemelten foglalkozó Pannónia iskolában a gyerekek nagy többsége gimnáziumban és szakközépiskolában tanul tovább, tavalyhoz képest valamelyest nőtt a szakiskolákban továbbtanulók aránya. A „vízafogóban” a gyerekek túlnyomó többsége valamilyen szakközépiskolát választ, tavaly óta jelentősen csökkent a szakiskolában továbbtanulók aránya. Az Ének-Zenei és a Berzeviczy iskolák továbbtanulási mutatói az idei tanévben a kerületi átlag szerint alakultak.

A **HHH gyerekek továbbtanulási adatai** alapján megállapítható: az idei év végi adatok szerint 11 olyan 8. osztályos gyerek volt, akinek évet kell ismételnie, közülük egy HHH gyerek. A továbbtanuló gyerekek közül (összesen 593 fő) 11 gyerek tartozik a HHH kategóriába, 3 fő közülük szakközépiskolában, 6 fő szakiskolában tanul tovább. A „nem tanul tovább” kategóriába 11 gyereket soroltak: 2 fő külföldön tanul, 2 fő nyáron fog pótvizsgázni, 7 főnek még keresik a befogadó iskolát (ezen legutóbbiak közül 1 gyermek HHH).

7 Tábla: A kerületi önkormányzati fenntartású általános iskolák továbbtanulási mutatói a 2006/2007-es és 2007/2008-as tanév

Intézmény	2006/2007. tanév végén					2007/2008. tanév végén				
	Végzett 8-os összesen (fő)	Gimnáziumban tanul tovább (%)	Szakközépiskolában tanul tovább (%)	Szakiskolában tanul tovább (%)	Nem tanul tovább (%)	Végzett 8-os összesen (fő)	Gimnáziumban tanul tovább (%)	Szakközépiskolában tanul tovább (%)	Szakiskolában tanul tovább (%)	Nem tanul tovább (%)
Ének-zenei	52	32,7	34,6	26,9	5,8	51	35,3	45,1	17,6	2,0
Berzeviczy	46	30,4	58,7	10,9	0,0	41	34,1	51,2	14,6	0,0
Gárdonyi	33	51,5	36,4	12,1	0,0	31	35,5	35,5	29,0	12,9
Herman	32	59,4	31,3	9,4	0,0	37	59,5	35,1	5,4	0,0
Hunyadi	55	52,7	38,2	9,1	0,0	52	55,8	32,7	11,5	0,0
Vízafogó	33	9,1	57,6	33,3	0,0	33	9,1	72,7	12,1	0,0
Pannónia	88	48,9	37,5	13,6	0,0	55	36,4	41,8	18,2	3,6
Kék	64	67,2	26,6	6,3	0,0	60	53,3	38,3	8,3	0,0
Számtech.	61	27,9	68,9	3,3	0,0	46	32,6	65,2	2,2	0,0
Tomori	44	56,8	40,9	4,5	0,0	28	25,0	53,6	14,3	7,1
Csata	56	35,7	42,9	16,1	1,8	53	22,6	41,5	34,0	0,0
Eötvös	47	51,1	48,9	0,0	0,0	51	25,5	56,9	15,7	0,0
Hegedűs	62	43,5	40,3	17,7	0,0	48	37,5	52,1	10,4	0,0
Prizma	16	0,0	0,0	81,3	18,8	7	0,0	0,0	71,4	28,6
összesen	689	43,3	41,9	13,8	1,0	593	36,1	46,5	15,5	1,9

Forrás: Művelődési, Ifjúsági és Sport Osztály

A HHH gyerekek **kompetencia mérési eredményeinek**, a magántanulói státuszok és az általános iskolák eltérő továbbtanulási (középiskola típusa szerint), lemorzsolódási tendenciáinak vizsgálata is a cselekvési program részét képezi. Az idei kompetencia mérések eredményeit a kerületi Pedagógia Szolgálat segítségével minden iskola teljes körűen - a HHH gyerekekre külön hangsúlyt fektetve - értékeli, a végső eredmény 2009-re várható.

Az önkormányzat az elmúlt években többféle **pályázaton** vett részt annak érdekében, hogy iskoláiban megteremtse a mai kor követelményeinek megfelelő oktatási körülményeket. Pályázat keretében történt az iskolák egy részének digitális táblával való felszerelése (a többi iskolának az önkormányzat saját forrásból fogja biztosítani a táblák beszerzését), a pedagógusok képzése a kompetencia alapú oktatásra és szintén pályázat útján nyertek forrásokat a sajátos nevelési igényű tanulók integrált környezetben való oktatására is. Ez utóbbi pályázat a Prizma és a Pannónia iskolákat érintette. A Csata utcai iskolában a Józsefvárosi Tanodával közösen működött egy ideig pályázati forrásokból a hátrányos helyzetű gyermekek továbbtanulási esélyeinek növelését célzó **tanoda**. Később a helyi CKÖ működtette egy ideig tovább programot.

Az antiszegregációs program keretén belül - a közoktatási esélyegyenlőségi programmal összhangban - az integrált oktatás erősítését célzó programok kialakítását szükséges kiemelni. A programoknak fokozni kell a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált oktatása feltételeinek javítását. E célból **követni kell a HH, HHH és SNI gyermekek iskolák szerinti koncentrációját**, és azokban az iskolákban, ahol magas a gyermekek aránya, részletesen fel kell tárni az okokat és lehetőség szerint meg kell tenni a **szükséges beavatkozásokat**. Az óvodákban és az általános iskolákban a HHH regisztráció érdekében a szülők meggyőzésére hangsúlyt kell fektetni.

A magas HH, HHH és SNI gyermek aránnyal rendelkező iskolákban az **integrált oktatás feltételeit az egyes évfolyamok szintjén** ki kell alakítani, a **többi iskolát befogadóvá kell tenni** a szociálisan hátrányos helyzetű és az SNI gyermekek felé. Ez utóbbit indokolja az a tény, hogy a jelenlegi adatok szerint a problémában érintett iskolákban magas a nem körzeti HH gyerekek száma. Az integrált oktatás feltételeinek fontos részét képezi a pedagógusok és a problémával foglalkozó szakemberek felkészítése, képzése. Fokozott hangsúlyt kell kapjon a gyerekek **továbbtanulásra való felkészítése** a megfelelő tanácsadás, tájékoztatási rendszer kialakításával annak érdekében, hogy a gyerekek és a szüleik megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek a választási lehetőségekről.

A rossz szociális háttérrel rendelkező gyerekek egy része szocializációs problémákkal küzd, melyet az oktatási rendszer csak részben képes korrigálni. Az ő esetükben különösen fontos **az iskolán kívüli szabadidős lehetőségek, az iskolai felzárkóztatást célzó programok** kínálatának bővítése. Ezek megszervezésében a **civil szervezetek** fontos szerepet tölthetnek be, a társadalmilag leromlottabb területekre koncentrálnak hatékonyan tudják felkutatni a célcsoportot és felkelteni a gyerekek érdeklődését. A programok finanszírozásába az önkormányzat saját forrása mellett az uniós és hazai pályázati források nagymértékben bevonhatók.

Az **óvodai nevelés** terén biztosított, hogy a rossz szociális háttérrel rendelkező gyermekek **3 éves kortól** részt vegyenek az óvodai nevelésben, így megteremtve az esélyét a felzárkóztatásuk minél hamarabbi megkezdésének és az iskolára való hatékony felkészítésnek. Azokban az óvodákban, ahol magas a hátrányos helyzetű gyermekek száma, az óvodapedagógusok képzésére fokozott figyelmet fordítanak.

A kerületben folyó nagyléptékű fejlesztések az oktatási rendszerre is hatással vannak, a leromlott területek felszámolása az egyes iskolák gyermek-összetételének megváltozásával is jár. Ez megnyilvánul abban, hogy az egykor leromlott területeken az új lakásépítések révén nagyobb számban megjelennek a jobb státuszú családok, a nagy volumenű szanálások révén az alacsony státuszú, hátrányos helyzetű családok jelentős része a kerület más részébe költözik. A beavatkozások célja, hogy a jobb státuszú családok gyermekei a helyi iskolákba járjanak, ez az iskolák vonzóbbá tételével és megfelelő marketinggel, tájékoztatással érhető el. A szanálások során elköltöző gyerekek, amennyiben iskolát is váltanak, a jelzőrendszer segítségével felkészíthetők az új környezetbe való beilleszkedésre, az intézmények a gyerekek befogadására. **A szanálási programok során vizsgálni kell, hogyan fogja érinteni az egyes iskolák tanulóiinak összetételét a HH és HHH gyerekek arányának változása.**

6.2.3 Foglalkoztatási és képzési programok

A helyi foglalkoztatási politika legfőbb célja a **hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci pozícióinak javítása, a munka világába való visszavezetése**. Az erre vonatkozó stratégiát a 2007-ben kidolgozott **Esélyegyenlőségi Program** és az ehhez illeszkedő helyi **Foglalkoztatási Akcióterv** tartalmazza. A programokban megfogalmazott beavatkozások fő célcsoportjai a nők, az aktívkorú roma lakosság, a pályakezdők, a megváltozott munkaképességűek és a fogyatékosok.

A kerületben a regisztrált munkanélküliek száma 2007-ben 1388 fő volt, a kerületi munkaképes korú lakosság közel 2%-a. A regisztrált munkanélküliek 60%-a nő (és arányuk lassan növekszik), 42%-a 45 év feletti, egynegyedük alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, 11%-uk pályakezdő. A regisztrált munkanélküliek majd egynegyede nem részesül ellátásban. Az ellátásban részesülők közül magas a hosszú távú munkanélküliek aránya, 30%-uk több mint 10 éve van távol a munkaerőpiactól. A roma lakosságot tekintve nagy probléma az alacsony foglalkoztatottsági szint, és a tapasztalatok szerint körükben magas a nem regisztrált munkanélküliek aránya. A kerületben jelentős a rokkantnyugdíjban részesülők aránya, az aktívkorú lakosság 7%-a részesül ebben az ellátásban.

A halmozott szociális problémákkal küzdő és mélyszegénységben élő háztartások körülményeinek javításában, további romlásuk megakadályozásában az önkormányzat kulcsszerepet tulajdonít az érintettek munkához jutásának. A munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűek heterogén csoportot alkotnak. Az önkormányzat **differenciált eszközrendszert** alakított ki az egyes célcsoportok esetében, melynek alapja az, hogy mennyire lehetséges a nyílt munkaerőpiacra való visszavezetés, milyen kiegészítő szolgáltatásokra, képzésekre van szükség a nyílt vagy védett munkaerőpiacon való megjelenéshez. Fontos, hogy az önkormányzat által, saját finanszírozással kialakított szolgáltatások nemcsak a regisztrált munkanélküliek számára elérhetőek.

A hátrányos helyzetűek számára a munkahelyteremtést a **közhasznú és közmunka programok, az egyéb teljes körű szolgáltatások biztosítják**, melyek a munkanélküliek visszavezetését szolgálják a nyílt munkaerőpiacra. Ez utóbbi tartalmazza az álláskereső klubot, álláskeresői technikai tréninget, az informatika- és idegen nyelv oktatást és helyi képzési alap létrehozását. A munkaképesség visszaszerzését célozza az arra rászorulóknak egyéb családsegítői szolgáltatásokba való bekapcsolása. A foglalkoztatási programok, az ezzel kapcsolatos információszolgáltatás hatékonyságának növelését szándékozott elérni az **Együttműködést Segítő Munkacsoport** felállítása, mely szoros partnerség kialakítására törekszik a helyi álláskeresőkkal foglalkozó szervezetek között.

Az egyes célcsoportok munkához jutását külön programokkal igyekszik segíteni az önkormányzat. A pályakezdők álláskeresőségének megkönnyítése érdekében felvette a kapcsolatot a Pályakezdők irodájával és a Prevenció Központon belül egy külön internetes szobát hoztak létre, ami az álláskeresőssel kapcsolatos információk folyamatos elérését biztosítja. A megváltozott munkaképességűek számára az Angyalföldi Szociális Egyesület szervez munkát. A **roma lakosság munkaerő-piaci esélyegyenlőségének javítását célozza** a jelenleg folyó program, mely a képzést és a foglalkoztatást köti össze. A Családsegítő a helyi **CKÖ-vel együttműködésben** állította össze és bonyolítja a foglalkoztatási programot, mely két részből áll. Először a családsegítő közvetítése révén 2-3 hónapot dolgoznak egy munkahelyen, időközben

vizsgálják a résztvevők terhelhetőségét, majd a képzés következik. A résztvevők többsége gyermekes nő. A programot az önkormányzat finanszírozza az előző évi pályázatok előfinanszírozási összegéből.

A **nők munkaerő-piaci reintegrációját** szándékozik segíteni a gyermekek napközbeni elhelyezési lehetőségének bővítése, a bölcsődei férőhelyek számának növelése.

Az önkormányzat több képzési programot nyújtó szervezettel is kapcsolatot tart, pl. a Munkaügyi Központtal és a Magyar Iparszövetség Oktatási Központjával. Az utóbbival két uniós pályázaton vettek részt, melyek célcsoportja a nők és a megváltozott munkaképességűek voltak.

Az **antiszegregációs program** keretén belül az Esélyegyenlőségi Programban és a Foglalkoztathatósági Akciótervben megfogalmazott célok és intézkedések megvalósítására kell törekedni, az ezekhez illeszkedő konkrét programok kialakításával, melyek a célcsoportok minél szélesebb körét érik el. Az antiszegregációs program részeként különös hangsúlyt kell fektetni az alábbiakra:

- A **hátrányos helyzetű célcsoportok hatékony elérése és bevonása a programokba.** A leromlott területek esetében ebben jelentős szerepe van a rehabilitációs beavatkozásokhoz kapcsolódó aktív szociális munkának, mely feltárja a célcsoportok jelenlétét és bekapcsolja őket a megfelelő szociális szolgáltatásokba.
- A **képzési lehetőségek** minél szélesebb körű feltárása, és a támogatott lehetőségek maximális igénybevétele.
- A nyílt munkaerőpiacra visszavezethető csoportok esetében törekedni kell arra, hogy a **közcélú és közmunka programok átmeneti fázisát jelentsék a munkanélküliek foglalkoztatásának.** Szükséges e programok összekapcsolása olyan képzési és munkaerő-piaci programokkal, melyek képessé teszik a résztvevőket a nyílt munkaerőpiacra való belépésre.
- A **helyi munkáltatókkal (köz- és magánszféra egyaránt) együttműködés** kialakítása a munkanélküliek, különösen a hátrányos helyzetűek (pl. roma munkanélküliek, gyermekes nők) foglalkoztatásának elősegítésére.
- A fenti célok elérése érdekében a **már meglévő partnerségek további erősítése** a foglalkoztatási programokban érintett szereplők (Prevenációs Központ, Munkaügyi Központ, Angyalföldi Szociális Egyesület, Sima Út Kft., Fővárosi Közhasznú Foglalkoztatási Szolgálat Kht., képzéssel foglalkozó szervezetek) között, azon szereplők bevonása, melyek kapcsolatban vannak a hátrányos helyzetű csoportokkal (pl. a Cigány Kisebbségi Önkormányzat).

Antiszegregációs cselekvési program

Célok	Intézkedések	Intézkedés felelőse	Megvalósítás időintervalluma	Indikátor
Új szegregátumok kialakulásának megelőzése	<i>Fejlesztések szegregációs hatásának vizsgálása:</i> Az eddig megvalósul költöztetések és a közép (2008-2013) és hosszabb távon a szanálási tervek és a bérlők költöztetéséhez rendelkezésre álló bérlakásállomány és a hátrányos helyzetű lakosság térbeli eloszlásának vizsgálata, ezzel kapcsolatos monitoring rendszer kiépítése. A vizsgálat eredményének függvényében a költöztetések térbeli stratégiájának kidolgozása.	Angyalföld-Újlipótváros-Vizafogó Vagyongkezelő Zrt.	Megvalósítás időintervalluma Vizsgálat: 2008-2009 Intézkedés kidolgozása: 2009-2010 Utána monitoring folyamatosan	A hátrányos helyzetű lakosság térbeli szegregációjának veszélye csökken a kerületben
A bérlakásállomány minőségi átstrukturálódásával a bérlakások hosszabb távon is megfizethetők maradjanak a hátrányos helyzetű bérlőknek, különös tekintettel a jelenlegi leromlott területek fejlesztésével érintett bérlőknek	<i>Megfizethetőségi vizsgálat:</i> Vizsgálat arra vonatkozóan, hogy mennyire képesek a jelenlegi leromlott területek bérlői megfizetni a magasabb komfortfokozatú, felújított lakások lakbéréit. A vizsgálat eredményeinek függvényében intézkedés a megfizethetőség növelésére, fizetőképesség szerint differenciált lakhatási támogatási rendszer kialakításával.	Felelős: Angyalföld-Újlipótváros-Vizafogó Vagyongkezelő Zrt. Partner: Szociális Osztály	Vizsgálat: 2008-2009 Intézkedés kidolgozása: 2009-2010 Utána monitoring folyamatosan	A hátralekosság miatt felmondott lakásbérleti szerződések száma nem nő, hosszabb távon csökken
A leromlott területek felszámolásával, rehabilitációjával érintett lakók integrált lakókörnyezetbe való beilleszkedésének segítése	<i>Beilleszkedést segítő program:</i> A rászorult hátrányos helyzetű háztartások segítése aktív szociális munkával a problémáik feltárásával és a megfelelő szociális szolgáltatásba való bekapcsolással. Ezzel egy időben a befogadó lakóközösség felkészítése is szükséges.	Felelős: Szociális Osztály Partner: Prevenációs Központ, Angyalföld-Újlipótváros-Vizafogó Vagyongkezelő Zrt.	2008 program kidolgozása Végrehajtás folyamatosan a leromlott területek felszámolásával egy időben	Az integrált lakókörnyezetbe került (elköltözött, vagy rehabilitált lakókörnyezetben maradt) hátrányos helyzetű családok számára nyújtott aktív szociális munka

Célok	Intézkedések	Intézkedés felelőse	Megvalósítás időintervalluma	Indikátor
Együttműködés és partnerség erősítése a hátrányos helyzetű háztartások lakhatási biztonságának erősítése érdekében	Együttműködés erősítése a lakhatási problémában érintett közszereplők között, szociális szervezetek bevonása a szanálási programok kialakításába és a szanálásban, költöztetésben érintett lakók érdekvédelmének biztosítása. Angyalföldi Vagyongkezelő Zrt. bevonása a jelzőrendszerbe.	Felelős: Prevenációs Központ, Partner: Angyalföld-Újlipótváros-Vizafogó Vagyongkezelő Zrt., Szociális Osztály	2008-2009	Nő azon hátrányos helyzetűek száma, akiknek lakhatással kapcsolatos adósságának rendezésében még a lakásbérleti szerződés felmondása előtt sikerül segítséget nyújtani.
A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodáztatásának minél korábbi megkezdése	A szülők meggyőzése a korai óvodáztatás szükségességéről azoknak az intézményeknek a segítségével, melyek a 0-3 éves kisgyermekeket nevelő hátrányos helyzetű szülőkkel kapcsolatban vannak	Felelős: MISO Osztály Partner: Védőnői Szolgálat, Prevenációs Központ és intézményei	2008-tól folyamatosan	Nő azoknak a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma akik 3 éves korukban kezdik meg az óvodát
Az oktatási intézmények szegregációját mérő HH/HHH és SNI, illetve a továbbtanulási és lemorzsolódási adatok folyamatos követése és visszacsatolás biztosítása a helyi oktatási programba	HHH regisztráció hatékonyabb rendszerének biztosítása a szülők felé való kommunikáció erősítése révén. Ennek érdekében az intézményeket érintő egységes kommunikációs stratégia kidolgozása. A jelzett adatok folyamatos követéséhez szükséges adatszolgáltatási és elemzési rendszer kidolgozása	Felelős: MISO Osztály Partner: közoktatási intézményvezetők	2008-2009 adatszolgáltatási rendszer kidolgozása Monitoring folyamatosan	A meghatározott adatok összegyűjtése és elemzése az iskolai év végén
A helyi iskolarendszerben az esélyegyenlőség biztosítása a szegregációs folyamatok csökkentésével	Szegregációs hatásokkal érintett iskolák esetében az oktatás integráltságát elősegítő beavatkozások végrehajtása (körzethatár módosítás, integrált osztályok indítása, továbbtanulási döntésben intenzív segítségnyújtás stb)	Felelős: MISO Osztály Partner: közoktatási intézményvezetők	2008-tól folyamatosan évente	Az egyes iskolák között csökken a különbség - a HH/HHH-s, SNI-s gyerekek arányát, - a középiskola típusa szerint továbbtanulási arányokat, - lemorzsolódási arányokat tekintve

Célok	Intézkedések	Intézkedés felelőse	Megvalósítás időintervalluma folyamatosan	Indikátor
A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek iskolai eredményességének további javítása	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatását célzó programok szervezése (fejlesztő foglalkozások, tanulás tanítása)	Felelős: MISO Osztály Partner: közoktatási intézményvezetők, civil szervezetek		Kompetencia mérések során a hátrányos és halmozottan helyzetű gyerekek teljesítményének iskolánkénti mérése: a teljesítménye fokozatosan közelít a kerületi átlaghoz
A leromlott területeken koncentráltan élő hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci pozíciójának javítása	A munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűek hatékonyabb bekapcsolása a képzési, foglalkoztatási és álláskeresési programokba. A közcélú és közmunka programokban résztvevők számára az elsődleges munkaerőpiacra visszavezető programok kialakítása. Helyi munkáltatókkal együttműködés kialakítása. Az aktív szociális munka és partnerségi munka révén a leromlott területekről a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűek bekapcsolása a releváns programokba.	Felelős: Prevenció Központ Partner: Szociális Osztály, CKÖ	2009-től folyamatosan	A képzési, foglalkoztatási és álláskeresési programokba részt vevő hátrányos helyzetűek száma nő A nyílt munkaerőpiacon elhelyezkedett hátrányos helyzetűek száma nő
Anti-szegregációs terv rendszeres felülvizsgálata	A megjelölt beavatkozások hatékonyságának vizsgálata, abból a szempontból, hogy mennyire járultak hozzá a célok teljesüléséhez. Két évente felülvizsgálat az IVS monitoringgal egy időben	Felelős: kerületfejlesztésért felelős alpolgármester	2010	Felülvizsgálattal kapcsolatos monitoring jelentés és az eredmények függvényében a cselekvési program aktualizálása

Antiszegregációs Terv Melléklet

A szociális szolgáltatástervezési koncepció feladatainak időarányos teljesüléséről a 2006-2007 időszakban

Ssz.	Elfogadott ellátás, szolgáltatás tartalma	A megvalósítás módja:	2006. év		2007. év	
			ütemezés	teljesülés	ütemezés	teljesülés
1	alapellátás keretében szenvedélybetegek közösségi ellátásának továbbfejlesztése	Ellátási szerződés formájában			X	X
2	szakellátás keretében pszichiátriai betegek gondozóháza, szenvedélybetegek gondozóháza, fogyatékosok életkörülményeinek vizsgálata, létrehozása	Ellátási szerződés formájában			X	X
3	jelzőrendszer igény szerinti bővítése		X	X	X	X
4	A házi segítségnyújtás továbbfejlesztése, új formák megvalósítása a fekvőbetegek, a kórházból kiadottak esetében	Folyamatos feladat Új módszerek kidolgozása	X	X	X	X
5	helyi rendelet karbantartása, a felmerülő igények szerinti módosítása	Folyamatos feladat	X	X	X	X
6	minőségirányítási rendszer működtetése, fejlesztése (HACCP, CAF)	Folyamatos feladat	X	X	X	X
7	Internetes szolgáltatás, számítógépek használatának lehetősége a gondozottak számára	Folyamatos feladat Feltételek adottak,	X	X	X	X
8	Informatikai ellátottság hatékonyabb kihasználása	Folyamatos feladat új feladat az intézményi és a hatósági rendszer kapcsolatának kialakítása	X	X	X	X

9	szakmai továbbképzés, ismeretek bővítése	folyamatos	X	X	X	X
10	egyes célcsoportok életkörülményeinek további vizsgálata:	Folyamatos feladat Saját és a társ intézmények, ágazatok adatainak elemzése	X	X	X	X
11	tartós munkanélküliekkel való foglalkozás, szakmai program továbbfejlesztése pályakezdők és 50. életévet betöltötték kiemelt támogatása	Folyamatos feladat Új módszerek kidolgozása, pályakezdő fiatalok, volt állami gondozottak feltérképezése részükre szolgáltatás beindítása	X	X	X	X
12	adósságkezelési szolgáltatás fejlesztése	Folyamatos feladat Új módszerek kidolgozása	X	X	X	X
13	személyi létszám minimum 1/2000(I.7.) SzCsM rendelet szerinti elérése	Folyamatos feladat	X	X	X	X
14	egy közös projekt keretében az egészségügyi és szociális ellátások biztosítása a kerületi állampolgárok számára	Folyamatos feladat A Nyíró Gyula Kórházzal megkezdett együttműködés továbbfolytatása	X	X	X	-
15	Egyesített Bölcsőde férőhelyének szükség szerinti bővítése	Elsősorban a szünetelő férőhely visszaállítása	X	X	X	X
16	Fogyatékos gyermekek ellátásával kapcsolatos ellátási kötelezettség biztosítása	Ellátási szerződés formájában			X	X
17	Pályázatokon való részvétel		X	X	X	X
18	A hatósági munkát segítő szociális program továbbfejlesztése	A Workflow rendszer már több éve szolgálja a hatósági ügyintézés, az új feladatok, a KET és hatékonyabb eljárások érdekében új programra van	X	X	X	X

		szükség				
19	FEUVE megerősítése, gyakorlati elsajátítása	Ez egy új belső ellenőrzési rendszer, melynek jogi alapját megteremtettük, a gyakorlati alkalmazás készségszintű elterjesztése a feladat	X	X		
20	Kerületi Bűnmegelőzési koncepció és a szociális, gyermekjóléti koncepció közös pontjainak meghatározása	a családon belüli erőszak megelőzése, a konkrét esetek kezelése.			X	X
21	Erősíteni a csellengő gyermekekkel való foglalkozást	Működik az utcai szociális munka a gyermekjóléti központon keresztül, új programok kidolgozása	X	X	X	X
22	Szociális foglalkoztató működésének felülvizsgálata	Jogszábeli háttér megváltozása	X	X	X	X
23	Hajléktalanok étkezésének, mint szociális alapszolgáltatásnak megoldása	Ellátási szerződés keretében	X	X		
24	Fogyatékkal élők lakásának akadálymentesítését segítői szolgáltatások bevezetése	Szociális és Egészségügyi Bizottság pályázatot ír ki	X	X		

Forrás: Beszámoló a szolgáltatástervezési koncepció időarányos teljesítéséről, tájékoztató a szociális intézményhálózat működéséről, 2. számú melléklet, képviselő-testületi előterjesztés 2008. április

A szociális szolgáltatástervezési koncepció feladatai a 2008 – 2010 év

sorszám	feladat	Megvalósítás formája, módja	2008. év	2009. év	2010. év
1	Támogató szolgáltatás, közösségi ellátás 2009. évi újrászervezése	Támogató szolgáltatás - Ellátási szerződés formájában, tervezett költsége: 2 millió Ft. Közösségi ellátás saját intézmény költségvetésben megtalálható	X	X	
2	Az aktív korú rendszeres szociális segélyben részesülőkkel megfelelő, személyre szóló beilleszkedési program kidolgozása, és a beilleszkedési programok körének szélesítése	Prevenációs Központ szakmai programjának folyamatos fejlesztése (költségvetési vonzata 2 millió)	X	X	X
3	jelzőrendszer igény szerinti bővítése		X	X	X
4	A házi segítségnyújtás továbbfejlesztése, új formák megvalósítása a fekvőbetegek, a kórházból kiadottak esetében Költségvetési vonzata tervezett	Folyamatos feladat Új módszerek kidolgozása	X	X	X
5	helyi rendelet karbantartása, a felmerülő igények szerinti módosítása	Folyamatos feladat	X	X	X
6	minőségirányítási rendszer működtetése, fejlesztése (HACCP, CAF) Költségvetési vonzata tervezett	Folyamatos feladat	X	X	X
7	Internetes szolgáltatás, számítógépek használatának lehetősége a gondozottak számára Költségvetési vonzata tervezett	Folyamatos feladat Feltételek adottak,	X	X	X

8	Informatikai ellátottság hatékonyabb kihasználása Költségvetési vonzata tervezett	Folyamatos feladat új feladat az intézményi és a hatósági rendszer kapcsolatának kialakítása	X	X	X
9	szakmai továbbképzés, ismeretek bővítése Költségvetési vonzata tervezett	folyamatos	X	X	X
10	Az étel házhozszállításának és kiszerezésének (ételhordó helyett előre csomagolt, zárt tálcás rendszer) módját a szolgáltatás átszervezését követően meg kell vizsgálni és az ezzel kapcsolatos igényeket fel kell mérni: Költségvetési vonzata tervezett	Folyamatos feladat Saját és a társ intézmények, ágazatok adatainak elemzése	X		
11	Szűrőprogramok szervezése 2008. évben Költségvetésben szerepel	Együttműködve az egészségügyi ágazattal	X	X	X
12	adósságkezelési szolgáltatás fejlesztése	Folyamatos feladat Új módszerek kidolgozása	X	X	X
13	személyi létszám minimum 1/2000(I.7.) SzCsM rendelet szerinti elérése	Folyamatos feladat	X	X	X
14	Egyesített Bölcsőde férőhelyének szükség szerinti bővítése Költségvetési forrás: Beruházási program szerint	Új telephely	X	X	

Forrás: Beszámoló a szolgáltatástervezési koncepció időarányos teljesítéséről, tájékoztató a szociális intézményhálózat működéséről, 3. számú melléklet, képviselő-testületi előterjesztés 2008. április

7 A fejlesztések partnerségi vonatkozásai

A partnerségi kérdésekre a városfejlesztési stratégia az alábbi célokat fogalmazza meg: szükséges olyan horizontális programfeladatok rögzítése, amelyek révén a városfejlesztés és –irányítás szereplői közötti kapcsolatrendszernek intézményesíthetők. E kapcsolatok az alábbiak:

- **Városfejlesztési aktorok köre:** ezen javasolt kapcsolati elem lényege, hogy a kerület fejlesztésében érintett szereplők (részben állandó tagok, mint az önkormányzat és a kerületi, fővárosi szakági és hatósági szereplők) az adott fejlesztések szereplői, figyelembe véve a civil szféra véleményét, egy-egy fejlesztési kérdésben kooperációs egyeztetéseket folytatnak, és a városfejlesztési tevékenység teljes folyamatában aktívan részt vesznek.
- **Kerületközi kooperációk:** lényeges kapcsolati elem, amely célja, hogy a XIII. kerületet érintő, kerülethatáron kívül történő fejlesztések, átépítések folyamatába az önkormányzat a hivatalos, kötelező elemeken túl is bevonásra kerüljön, ugyanezt biztosítsa a szomszédos kerületek számára is saját fejlesztési programjaihoz kötődően.
- **Kerület-főváros kapcsolatrendszer megerősítése:** a kétszintűségből eredő feladatmegosztás visszasságait, a kerület-főváros konfliktusokat rendezendő, gyakran preventív és proaktív jellegű egyeztetéssorozat a városfejlesztési tevékenység és a kapcsolódó terveztetési, engedélyeztetési folyamatok felgyorsítása, a közös célok érvényesítése érdekében.

8 A stratégia megvalósíthatóságának eszköz- és intézményrendszere

A kerület fejlődési pályája mögött jól szervezett intézményi és adminisztrációs háttér áll, a fejlesztések volumene és dinamikája indokolja a városfejlesztési tevékenységek és szerepkörök újragondolását a hatékonyabb működés érdekében.

A stratégia megvalósíthatóságát az IVS-hez rendelt szervezeti rendszer javaslatok, az ingatlangazdálkodási terv és a monitoring folyamatának kidolgozása biztosítják. A stratégia megvalósíthatóságát szolgáló elemek tartalmazzák azokat az alapvető eszközöket, melyekkel biztosítható, hogy a kijelölt célok elérhetőek legyenek, és megvalósulásuk mérhetővé váljon. Az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium által kiadott Városfejlesztési Kézikönyv, az uniós forrásokból megvalósuló városrehabilitációs programok követelményrendszere nagy hangsúlyt fektet e tartalmi elemekre és (jövőbeni) számonkérhetőségükre.

8.1 Az IVS megvalósíthatóságának szervezeti rendszere

A kerületfejlesztéshez kapcsolódó feladatok több szereplő között oszlanak meg, az alábbi módon:

A kerületfejlesztésért felelős alpolgármester koordinálja a kerület egészét érintő fejlesztési koncepciók, stratégiák kialakítását, kapcsolatot tart a különböző városfejlesztési aktorokkal és a közsféra egyéb szereplőivel (Fővárosi Önkormányzat, szomszédos kerületek, állami szint).

Az ingatlangazdálkodásért felelős alpolgármester hatáskörébe tartozik az önkormányzat forgalomképes (lakáscélú ingatlanok, helyiségek) ingatlanjaival kapcsolatos feladatok végrehajtása és fejlesztések koordinálása.

A Főépítési Iroda feladatkörébe tartozik a kerületszabályozási tervek előkészítése, figyelembe véve az önkormányzat stratégiai fejlesztési dokumentumait, a településrendezési szerződések koordinálása és a fővárosi kétszintű önkormányzati rendszerből fakadó különböző tervezési szintek közötti összhang megteremtése.

A Kerületfejlesztési és Kerületüzemeltetési Bizottság hatáskörébe tartoznak a területfejlesztéssel, városrendezéssel, környezetvédelemmel, közlekedéssel, köztisztasággal kapcsolatos önkormányzati feladatok. A bizottság véleményt nyilvánít a kerületfejlesztési tervekről, a városrendezési és építési szabályzatról, a kerületi szabályozási tervekről, a környezet- és természetvédelmi szempontból kiemelt beruházásokról, véleményezi a fővárosi fejlesztési és szabályozási dokumentumokat és terveket, a szomszédos kerületek szabályozási terveit.

A Tulajdonosi és Lakásgazdálkodási Bizottság felelős a vagyongazdálkodással kapcsolatos feladatokért, ellenőrzi az önkormányzati vagyongazdálkodási döntések végrehajtását és vizsgálja az önkormányzati gazdasági társaságok működését vagyongazdálkodási szempontból. Állást foglal az önkormányzat fejlesztési terveivel, ingatlankezelés fejlesztésével, lakáspolitikai és lakásépítési programokkal kapcsolatban. Javaslatot tesz lakásépítési programokra, lakásgazdálkodási és lakáselosztási feladatokra, és ellenőrzi azok végrehajtását.

Az Angyalföldi Vagyonkezelő Zrt.-hez tartozik az önkormányzati forgalomképes ingatlanok (lakáscélú ingatlanok, helyiségek) kezelése, fenntartása és javaslatok kidolgozása az ingatlanállománnyal kapcsolatos fejlesztésekre.

A Sima Út Kft. végzi a közterületek karbantartását, felújítását, és ellátja a közútkezelői feladatokat.

A Környezetgazdálkodási NKft. dolgozza ki a környezetfejlesztési programot, felelős a parkok, zöldterületek fenntartásáért, fejlesztéséért.

A jelenleg érvényes kerületfejlesztési gyakorlatban a fejlesztéshez kapcsolódó feladatok ellátása - azok sokrétűségének megfelelően - különböző önkormányzati szereplők között oszlik meg. Annak érdekében, hogy a magánszféra fejlesztései során ténylegesen érvényesüljenek a közszféra érdekei, az önkormányzat megkülönböztetett figyelmet fordít arra, hogy a **törvény adta lehetőséggel élve településrendezési szerződést, megállapodást kössön a fejlesztővel.**

8.1.1 A szervezeti rendszer jövőbeni fejlesztésének lehetőségei

A kerület fejlesztési tevékenységeinek hatékonyabb rendszerben való működtetése érdekében indokolt, hogy **az önkormányzat erősítse a fejlesztéssel kapcsolatos stratégiai és koordinációs tevékenységét és kiemelve ezen feladatokat a működtetéssel és fenntartással kapcsolatos tevékenységek közül.**

A városfejlesztés újszemléletű szervezeti rendszerét az önkormányzatnak **két ütemben** javasolt megvalósítani. **Első ütemben a jelenlegi struktúrán belül** alakítható ki egy szervezeti rendszer a feladatok ellátására, **a második ütemben a megszerzett tapasztalatok alapján hozható létre egy külön erre a feladatra orientált önkormányzati szervezet.**

1. Az első ütem részeként a jelenlegi szervezeti rendszeren belül egy **Városfejlesztési Irányító Testület (VIT)** felállítása javasolható, amely biztosítja, hogy a városfejlesztésben érvényesüljön az integrált szemlélet (gazdasági, társadalmi, környezeti szempontok). A testület tagjai az alpolgármesterek, a főépítész, az építésügyi és a pénzügyi osztály vezetője. A testület munkáját a polgármester irányítja. A gazdasági társaságok vezetői meghívottként vesznek részt a testület munkájában. A VIT felelős az alábbi feladatok ellátásáért:

- az akcióterületi stratégiák és éves szinten ütemezett cselekvési program kidolgozása,
- a stratégiák alapján az önkormányzat által jóváhagyott éves kerületfejlesztési és az ebből adódó ágazati feladatok folyamatos koordinálása,
- a magánfejlesztőkkel kötendő településfejlesztési szerződések előkészítése,
- a városfejlesztésben érintett nem helyi önkormányzati szereplőkkel való folyamatos egyeztetés, szükség esetén azok bevonása a fejlesztési akciókba (pl. civil szervezetek),
- az IVS monitoringja és felülvizsgálatának előkészítése.

A Városfejlesztést Irányító Testület munkáját egy 1-2 főből álló **operatív „végrehajtó” egység egészítheti ki**, melyet célszerű az egyik önkormányzati cégen belül létrehozni. Ez az operatív egység koordinálja a VIT által megjelölt, különböző önkormányzati szervezetek hatáskörébe tartozó feladatok elvégzését, kapcsolatot tart a magánfejlesztőkkel és a civil szférával, egyeztet velük a tervezett fejlesztésekről, a VIT számára előkészíti a szükséges beszámolókat, dokumentációkat. A Városfejlesztést Irányító Testület évente beszámol a képviselő-testületnek az általa végzett munkáról. Az egyes üléseken az alpolgármesterek és a főépítész rendszeres jelleggel, az ágazatvezetők (osztályvezetők és önkormányzati cégek vezetői) az adott témától függően, szükség szerint vesznek részt. A javasolt szervezeti rendszerben **a városfejlesztéshez kapcsolódó feladatok az alábbi módon oszlanak meg:**

**Képviselő-testület
és bizottságai**

dönt a stratégia irányairól, feladatairól

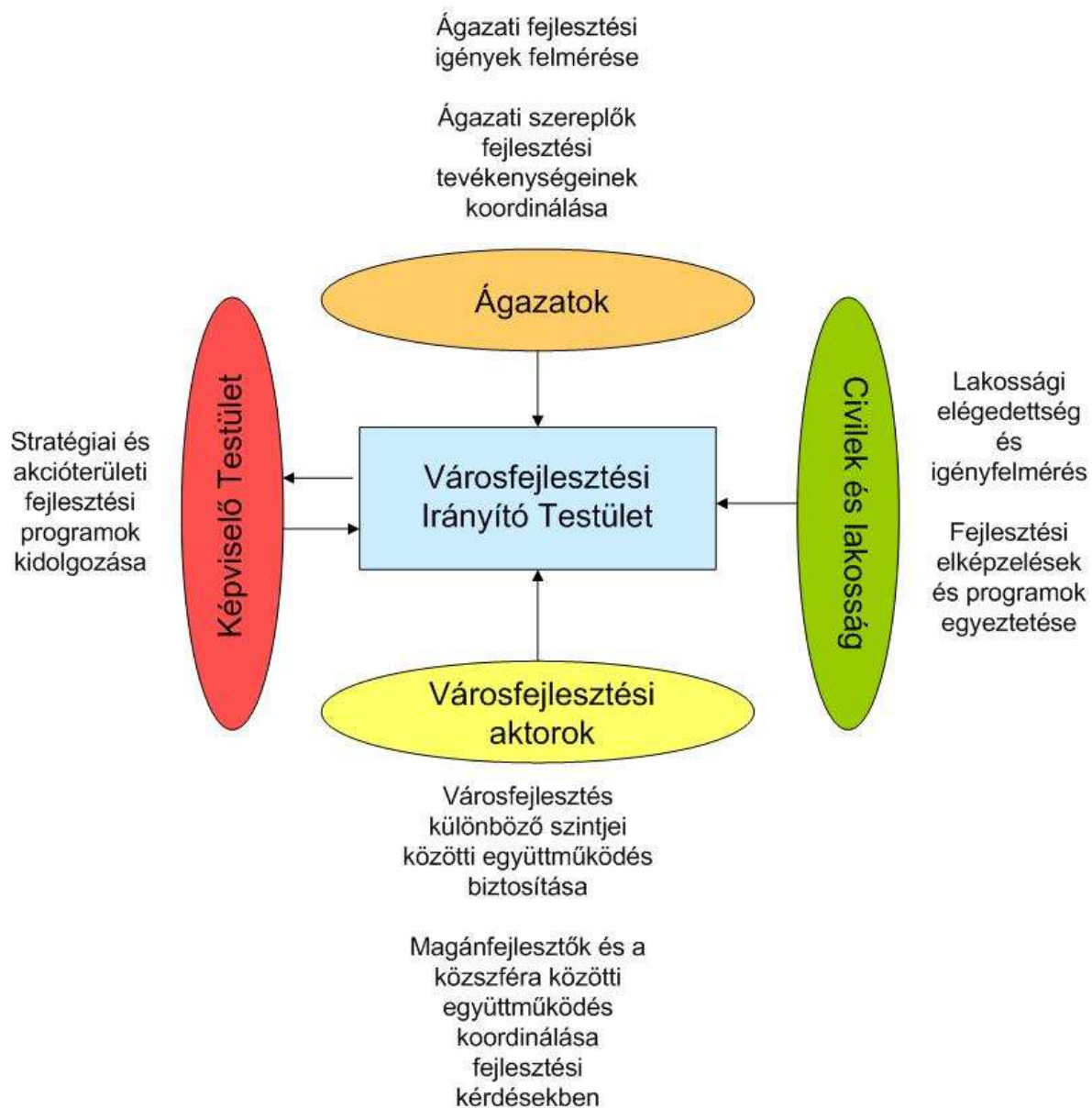
Városfejlesztést Irányító Testület ellátja a városfejlesztés operatív irányítását

Operatív egység

ágazati szinten koordinálja a városfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat és kapcsolatot tart a külső szereplőkkel

Az VIT-hez kapcsolódó operatív egységet célszerű felruházni külön **pályázati koordinációs feladatkörrel**, melynek célja, hogy a területi és ágazati fejlesztési stratégiák ismeretében teljes körűen figyelje a megjelenő pályázatokat, releváns pályázati kiírás esetén értesítse az érintett ügyosztályt, intézményt és segítse azokat a pályázat elkészítésében.

2. **Hosszabb távon** megvizsgálandó, hogy **az önkormányzat** – az ÖTM által kiadott Városfejlesztési Kézikönyv ajánlásainak és az uniós városrehabilitációs pályázati követelményeknek megfelelően - létrehozzon egy **városfejlesztő társaságot**, amelynek feladata a kerületfejlesztéshez kapcsolódó összes tevékenység átfogása és koordinálása. **A városfejlesztő társaság létrehozásával a kerületfejlesztés stratégiai irányítása nem kerül ki az önkormányzat hatásköréből és az önkormányzati cégek is a jelenlegi struktúrában működnek tovább.** A kerületfejlesztés stratégiai irányait, akcióterületek kijelölését és ahhoz kapcsolódó fejlesztési stratégiákat továbbra is az önkormányzat határozza meg. A városfejlesztő társaság tevékenységét önkormányzati felhatalmazással, az önkormányzat nevében végzi. A fejlesztés stratégiai kérdéseinek meghatározása az önkormányzat hatáskörében marad, a városfejlesztő társaság a fejlesztések, akcióterületi programok operatív irányítását végzi.

8 ábra: A Városfejlesztési Irányító Testület (VIT) és a kerületi főbb szereplők tevékenységei a VIT-tel kapcsolatban

8.2 Ingatlangazdálkodási stratégia

Az önkormányzat vagyona a törzsvagyonból és egyéb vagyonból áll. A törzsvagyon a kötelező önkormányzati feladat- és hatáskör, a közhatalom gyakorlására szolgáló vagyon, mely forgalomképtelen vagy korlátozottan forgalomképes vagyon lehet. A forgalomképtelen vagyon közé a helyi közutak, parkok és terek tartoznak, a korlátozottan forgalomképes ingatlanok közé sorolandók többek között a közművek, intézmények, műemlékek, középületek, sportpályák és sportcélú létesítmények, védett természeti területek, mindazon vagyon, melyet a törvény vagy a képviselő-testület forgalomképtelen, vagy korlátozottan forgalomképes vagyonnak minősít.

Az önkormányzat egyéb vagyona forgalomképes vagyon. Ide az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helységek, egyéb ingó és ingatlan vagyontárgyak tartoznak, továbbá az egyszemélyes önkormányzati társaságok vagyona, a többszemélyes gazdasági társaságokban lévő önkormányzati üzletrész, részvény.

Az önkormányzat vagyonkezelő szervezetei az Angyalföld-Újlipótváros-Vizafogó Vagyonkezelő Zrt., a „Sima Út” Út- és Közműépítő Kft., a Lehel Csarnok Élelmiszerkereskedelmi Központ Üzemeltető Kft., a XIII. Kerületi Környezetgazdálkodási Nkft., a Budapesti Önkormányzati Parkolási Kft., a XIII. Kerületi Egészségügyi Szolgálat Kft. és a Sport- és Szabadidő Kft.

Az önkormányzat vagyonáról az éves zárszámadáshoz vagyonkimutatást kell csatolni.

Az önkormányzati vagyon értéke 2007. év végén 70,3 milliárd Ft volt, ami 3,7 milliárd Ft értékű vagyonnövekedést jelentett az előző év végéhez képest. A vagyonnövekedés nagyrészt az önkormányzati beruházásoknak (felújítás, korszerűsítés, építés) volt köszönhető.

8. tábla: Az önkormányzat 2007. év végi vagyonkimutatása

	Hasznos alapterület (m ²)	Földterület (m ²)	Telek (föld) érték (Ft)	Épület érték (Ft)	Burkolat érték (Ft)	Összes érték (Ft)
Forgalom- képtelen utak összesen		2 134 279	10 140 273 104		8 589 254 394	18 729 527 498
Forgalom- képtelen parkok összesen		796 334	3 690 490 769		1 738 157 685	5 428 648 454
Korlátozottan forgalomképes intézmények összesen	188 574	467 121	8 017 197 000	14 820 295 060		22 837 492 060
GESZ	140 253	305 151	5 797 485 000	6 920 255 928		12 717 740 928
Polgármesteri Hivatal	15 497	15 349	254 756 000	2 439 534 441		2 694 290 441
Üzemeltetésre átadott intézmények összesen:	32 824	146 621	1 964 956 000	5 460 504 691		7 425 460 691
Forgalomképes ingatlanok		92 677	3 206 555 000	6 147 311 685		9 353 866 685
Lakások és helyiségek	430 761		427 844 842	13 530 592 682		13 958 437 524
Összesen	619 335	3 490 411	25 482 360 715	34 498 199 427	10 327 412 079	70 307 972 221

Forrás: www.bp13.hu

Az önkormányzat fő prioritásai közé tartozik olyan vagyongazdálkodás folytatása, amely biztosítja az **önkormányzati vagyon értékének megőrzését és növekedését**. Az önkormányzat a vagyonértékének megőrzése, növelése érdekében folyamatosan és tervszerűen végzi a közterületek (utak és parkok), az intézmények felújítását. Az egyes vagyontárgyak értékesítéséből származó bevételeket a megmaradó vagyonelemek fejlesztésére és új beruházásokra fordítja. A szükséges közterületi fejlesztések egy részét a településrendezési szerződések keretében magánfejlesztők végzik.

A forgalomképes ingatlanokkal – lakások és helyiségek - való gazdálkodást az Angyalföld-Újlipótváros-Vízafogó Vagyonkezelő Zrt. végzi. A Angyalföldi Vagyonkezelő Zrt. külön programot dolgozott ki a lakások és helyiségek tekintetében. A **lakásgazdálkodás** célja az állomány összetételének megújítása, mint azt már az előzőekben bemutattuk. Ennek érdekében az önkormányzat a korszerűtlen önkormányzati lakóépületeket szanálja, a megmaradó lakóépületeket előre meghatározott ütem szerint felújítja és új önkormányzati bérházakat épít. A szanált épületek ingatlanjainak értékesítéséből származó bevételt az állományon belüli fejlesztési feladatok költségeinek fedezésére fordítja. Külön keretet képez a Megújítási Program I. (Szabolcs utcai rehabilitációs terület), az itt értékesített ingatlanok bevételei a területen lévő további rehabilitációs feladatok költségeit fedezik.

A **helyiséggazdálkodás** alapelve az állomány megőrzése és annak piaci hasznosítása, az önkormányzati bevételekhez való minél nagyobb mértékű hozzájárulás érdekében. A kilencvenes évek elején értékesítésre került a legfrekvenciáltabb helyeken (pl. Szent István körút) lévő helyiségek nagy része. 1995-től a helyiségek spontán privatizációja leállt. Azóta azok a társasházakban lévő helyiségek kerülnek árverés útján értékesítésre, melyek gazdaságosan nem adhatók bérbe (főként pincékben, alagsorban nem frekvenciált helyen lévő nagyméretű helyiségek) és amelyek után fizetendő közös költségek folyamatos veszteséget jelentenek. A többi helyiség tekintetében 2004 eleje óta, a Lakástörvény adta lehetőség szerint a határozatlan idejű szerződéseket folyamatosan határozott idejű szerződésekre módosítják a bérlőkkel való kölcsönös megegyezés keretében. A nyereséges helyiséggazdálkodásból származó bevételeket a helyiségekre fordítandó üzemeltetési és fenntartási költségeken túl, az önkormányzati lakások fenntartási költségének fedezésére fordítják, mivel ezen utóbbi szektorban a lakbérbevételek nem fedezik teljes egészében a szükséges ráfordításokat. A gazdaságosan bérbe nem adható üres helyiségállomány árveréséből származó bevételeket a Megújítási Program I. során felmerülő szanálási, bérlő-elhelyezési költségek fedezésére fordítja az önkormányzat.

2006. év végén összesen 1575 db helyiség volt az önkormányzat tulajdonában, ebből 1371 db volt bérbeadással hasznosított, az üres állomány nagysága 102 db volt. A bérbe adott helyiségek közül 1010 esetben megtörtént a határozott idejű szerződésre való módosítás. A szerződésmódosítások eredményeképpen a helyiség bérbeadásból származó bevétel évről évre növekszik, 2003-ban 1,4 milliárd Ft, 2006-ban 1,7 milliárd Ft volt.

Az önkormányzati ingatlanokkal való megfelelő és gondos gazdálkodás nagymértékben hozzájárul az önkormányzat kerületfejlesztési céljainak az eléréshez. Az integrált városfejlesztési stratégia által kijelölt egyes fejlesztési akcióterületeken a különböző típusú önkormányzati ingatlanok különböző mértékben találhatók, ami eltérő önkormányzati fejlesztési beavatkozásokat tesz lehetővé.

A Pozsonyi úti akcióterületen a kerületi önkormányzatnak indirekt beavatkozási eszközei vannak, jelentős fővárosi együttműködésre van szükség az út forgalomcsillapítását és funkcióváltását illetően. Meghatározó szerepe lehet a helyiséggazdálkodás terén, mivel mintegy hatvan üzlet, raktár és iroda tulajdonjogával rendelkezik az önkormányzat.

A Szabolcs utcai akcióterület déli részén korábban a forgalomképes önkormányzati tulajdonú épületek nagyobb arányban voltak jelen. Mára számuk csökkent, így az ingatlanfejlesztésben az önkormányzat kisebb szerepet képes vállalni.

A Szabolcs utcai akcióterület északi részén nincs önkormányzati tulajdonú ingatlan, itt állami tulajdonú ingatlanok (kórház területe, illetve honvédségi területek) találhatók. A jövőbeni fejlesztésekre a szabályozással és a tulajdonosokkal való egyeztetések során lehet befolyással az önkormányzat.

A Kassák Lajos utcai akcióterületen korlátozott számban van teljesen önkormányzati tulajdonú ingatlan. Ezek szanálást követően kerülhetnek magánfejlesztő részére értékesítésre. További önkormányzati beavatkozásra ad lehetőséget a Kassák Lajos utca felújítása, mely helyi jelentőségű főutcának számít.

Az Árpád hídi központ (városközponti akcióterület) térségében nincs kizárólag önkormányzati tulajdonú ingatlan, kulturális jelentőségénél fogva a József Attila Színházat kell kiemelni, amely nem önálló, kizárólagos funkciójú épület. Az akcióterületen történő fejlesztéseket az önkormányzat szabályozási tervekkel befolyásolja, – mivel nagyléptékű fejlesztések valósulnak meg - kiemelt jelentősége van a fejlesztőkkel kötendő településrendezési szerződésnek.

8.3 Városmarketing

A kerületmarketing célja kettős: cél, hogy Angyalföld – Vízafogó – Újlipótváros lakossága számára a kerület átalakulását, fejlődését bemutassa, a fejlesztések által megjelenő új lehetőségeket a város egésze számára ismertté tegye. Ezáltal a kerület hírneve emelkedik, a fővároson belüli szerepe, a városi funkciók gazdagodása révén kedveltebbé válik. A kerület ma azon kevés fővárosi térségek egyike, amely a lakosságát növelni tudja. Ez a stratégia alapja is, sugallja a dinamizmust és a humanizált, tudatos városfejlesztési tevékenységek összességét. Ebből adódóan a marketingstratégiának is alapja, hogy a kerületi fejlesztéseket, mint értéket hirdesse.

A lakossági kommunikáció és marketing egyik legfőbb iránya, hogy a stratégiai dokumentumok és fejlesztések bemutatását az önkormányzat a lakosság számára minden lehetséges fórumon keresztül közvetíti, és lehetőséget teremt a lakossági vélemények visszacsatolására is.

A marketingtevékenység nem egyirányú ismeret- és információterjesztést, hanem a vélemények megismerését és a tervekbe való beépítését jelenti.

A lakosság felé történő kommunikáció és a kerületmarketing legfőbb eszközei az alábbiak:

- helyi újság,
- helyi televízió (kábel televízió),
- lakossági tájékoztató kiadvány készítése,
- önkormányzati internetes portál és kerületi tematikus portálok,
- fővárosi internetes és nyomtatott felületek kerületi vonatkozásai.

A kerületen kívüli célcsoportokat (is) szolgáló marketing és PR tevékenységek:

- hirdetések tetszőleges felületeken (közösségi és magán),
- bemutatkozó kisfilmek készítése,
- PR cikkek megjelenése,
- kerületi rendezvények, események, fővárosi szintű rendezvények kerületi vonatkozásai.

8.4 A monitoring rendszer és kommunikáció

Az integrált városfejlesztési stratégia egy olyan tervezési dokumentum, amely ágazati és területi megközelítésben, horizontális szempontokat is szem előtt tartva fogalmazza meg a kerület és egyes részeinek jövőképét, fejlesztési irányait. A stratégia megvalósítása a benne foglalt célok elérését, az azokhoz vezető út kijelölését jelenti. E célok részben jelentenek új elemeket a kerület dinamikus fejlődésében, jelentős részben a már meglévő, jóváhagyott kerületi programok, intézkedési tervek, vagy a kétszintű önkormányzati rendszer másik szegmensét érintő fejlesztési feladatok beépülése teszi teljessé az integrált városfejlesztési stratégiát.

A megvalósíthatóság alapelvei az alábbiak:

- letisztult célrendszer és stratégia,
- stratégia fokozatos, ütemezett végrehajtása cselekvési program formájában,
- áttekinthető intézményrendszer, figyelembe véve a kétszintűség adta kereteket: egyértelmű felelősségi körök hozzárendelése az egyes feladatokhoz; a stratégiaalkotás és a fejlesztés megvalósításának koordinálása,
- hatékony monitoring és felülvizsgálati rendszer.

Ezen alapelvek, feltételek közül a célrendszer maga az integrált stratégia „lelke”, jól meghatározott célok mentén lehet hatékony, az ágazati és a területi logikát egyaránt képviselni tudó rendszert kialakítani. Az intézményrendszer áttekinthetősége, a felelősségi körök definiálása szintén az IVS végrehajthatóságát és fenntarthatóságát segíti elő, és megkönnyíti az önkormányzati működés mindennapjait.

A fentiek teljesülése nem eredményezi önmagában az IVS alapú városfejlesztés sikerét. Szükség van a célrendszerben megfogalmazott területi és tematikus feladatok teljesülésének vizsgálatára, a megvalósítás eredményeiből, vagy eredménytelenségéből adódó észrevételek visszacsatolására. E visszacsatolás a monitoringot követő IVS felülvizsgálat. **A monitoringot - vagyis a prioritások és programok megvalósulását mérő mutatók összegyűjtését - javasolt évente elvégezni, az elért eredmények és a megváltozott körülmények alapján történő IVS-felülvizsgálatot kétfévente.** Az IVS elfogadását követő első évben egyszerűsített monitoring történik, amelynek alapvető célja az évenkénti adatszolgáltatás biztosítása. A második évben ez a folyamat részletes kiértékeléssel, és visszacsatolást követően felülvizsgálattal zárul a következőkben meghatározottak szerint.

A stratégia monitoringjához alapadatokat, kiindulási értékeket tartalmazó adatbázisra van szükség. A stratégia – műfajából adódóan – nem a projektszintre, hanem a nagyobb léptékű összefüggésekre és a területi kapcsolatrendszerekre fókuszál – figyelembe véve az ágazati célokat is –, nem kizárólag a projektek megvalósulása a mérhetőség alapja, hanem az egyes célok teljesülése, amely projekt- és programszinten is értékelhető. A stratégia fontos szűrő is kell legyen: az ágazati programok jövőbeni készítését és a lokális fejlesztési, rendezési dokumentumokat is meg kell feleltetni a városfejlesztési stratégiával.

E feladat be kell épüljön az önkormányzat működési rendjébe, amely alapján valamennyi KSZT, ágazati program és azok felülvizsgálata az IVS-sel összehangolandó. Ezen felül az IVS aktualizálását is meg kell tenni, figyelembe véve az egyes területeken és ágazatokban történt előrehaladást.

A monitoringért és a felülvizsgálatért a **Városfejlesztést Irányító Csoport a felelős**, a monitoring tényleges elvégzése a városfejlesztési operatív egység feladata az ágazatok közreműködésével. Az éves monitoring- és a kétféves felülvizsgálati jelentést az önkormányzat fogadja el.

A hatékony monitoringhoz szükséges adatszolgáltatás érdekében indokolt a **kerületi térinformatikai rendszer** valamennyi ágazathoz történő hozzárendelése, használatának kötelezővé tétele és átlátható kezelhetőségének biztosítása. Ez lehetővé teszi, hogy az egyes ágazatok az éves adatszolgáltatásaikat egyszerűen tudják elvégezni, továbbá a térképi megjelenítés révén a változások jobban követhetővé válnak (pl. bontások és építések, út- és közmű-felújítások megvalósulása a kerületben).

Az IVS megvalósítása és monitoringja során fontos, hogy az önkormányzat bővítse partnereivel a kapcsolatát, melynek sokszínűsége az önkormányzat korábbi gyakorlatára is jellemző volt. (lásd 8.5 fejezet). Ennek a folyamatosan erősítendő partnerségnek a szerves része, hogy a monitoring eredményeit az önkormányzat hatékonyan **kommunikálja** a lakosság, a civil és szakmai szervezetek, illetve a helyi vállalkozói, befektetői szféra felé.

Az alábbi táblázat az egyes tematikus és területi prioritásokhoz és programokhoz rendelhető indikátorokat mutatják. A bázisévnek 2008. tekintendő.

PRIORITÁS	PROGRAM	ALPROGRAM	MUTATÓ, HATÁSINDIKÁTOR
TEMATIKUS PRIORITÁSOK ÉS PROGRAMOK			
Városfejlesztés és épített környezet megújítása	Fenntartható városfejlesztés programja	Kiemelt lakásfejlesztési projektek	A kerületi lakosság számának növekedése 2015-ig folyamatosan Csökkenő munkanélküliségi ráta
		Építészeti értékeink megőrzése	Védettséget élvező épületek számának növekedése Építészeti értékek megújulása (megújított épületek számának növekedése)
	Lokális infrastruktúra programja	Útfejlesztés, forgalomtechnika, parkolás	Fizető parkolóhelyek számának növekedése Újraburkolt utak hosszának növekedése Kerékpárút hosszának növekedése
Lakhatási feltételek javítása, közbiztonság erősítése	A lakhatás megújuló feltételei	A bérlakásállomány tudatos fejlesztése	Kerületi bérlakásállomány komfortszintjének növekedése, komfortos és összkomfortos lakások arányának változása a teljes állományra vetítve
		Lakóépületek felújítása	Megújított lakóépületek számának növekedése
	Biztonság mindenkinek	Biztonságos kerület	Kerületben elkövetett, különböző bűncselekmények számának csökkenése
Élhető környezet	AngyalZÖLD program	Rekreációs igények kielégítése	Felújított játszóterek számának növekedése Kerületi rekreációs lehetőségek számának bővülése
		Minőségi zöldfelületi hálózat programja	Kerületi zöldfelületek nagyságának növekedése Zöldterületi rekreációs lehetőségek bővülése Kerületi faállomány gyarapodása és minőségének növekedése
Esélyegyenlőség, felzárkóztatás, innováció	Tudás és siker program	Oktatás fejlesztése	A továbbtanulási mutatók javulása
	Gondoskodás és felzárkóztatás programja	Szociális ellátórendszer javítása	Az idős ellátásban résztvevők számának növekedése A szociális ellátásokban résztvevő hátrányos helyzetűek számának növekedése
		„Az egészség érdekében”	A szűrő és prevenció programokban résztvevők számának növekedése
		Munkaerő-piaci integráció programja	Az önkormányzati programok által álláshoz jutók számának növekedése Képzési, foglalkoztatási programokba bekapcsolt munkanélüliek száma
	Közművelődés és sport	Elérhető kultúra programja	Szabadidős és kulturális szolgáltatások számának növekedése
		Sportélet fejlesztése	A kerületben rendszeres sportolók számának növekedése

PARTNERSÉGI PROGRAM			
Nyitott és átlátható városirányítás	Partnerségi program	Teret a lakosságnak program	Lakossági rendezvények számának növekedése
		Együtt a civilekkel	Azon esetek számának növekedése, amikor civil szervezetek kerülnek bevonásra a kerületi döntéshozatal során
		Fejlesztések nyilvánosság szolgálatában a	Önkormányzati portál látogatottságának növekedése
		A szolgáltató hivatal erősítése	Internetes ügyintézés fejlesztése az így intézett ügyek száma alapján
VÁROSRESZEK STRATÉGIÁJA			
Újlipótváros (A1)	Élhető lakókörnyezet kialakítása minőségi közterületek és a zöldfelületi rendszer megújításával, az építészeti örökség megőrzésével		Csillapított forgalmú területek hosszának növekedése Zöldfelületek növekedése Működő kiskereskedelmi üzlethelyiségek össz-alapterületének növekedése Új művelődési ház létrehozása
Vizafogó (A2)	Lakóterületi arculat és a lakótelepi épületállomány megújítása a közlekedés káros hatásainak csökkentése mellett, harmóniában a szomszédos városközponttal		Megújult lakótelepi épületek száma Átmenő forgalom csökkenése a lakótelepi területen (jármű/nap) A városközpont és a lakótelep közötti terület kiskereskedelmi egységei számának növekedése
Váci út menti funkcióváltó területek (A3)	Élhető városrész kialakítása a jövő nemzedékek életkörülményeinek és a rekreáció összvárosi igényeinek figyelembevételével; A Váci úti térség átalakult karaktereinek minőségi továbbformálása		Újépítésű lakások átlagos alapterületének növekedése Dunai zöld partokat használó, nem helyi lakosok számának növekedése Új irodaterületek össz-alapterületének növekedése
Kertváros (A4)	Hagyományos kertvárosi arculat megőrzése az épületállomány állapotának javításával		Megújult épületek számának növekedése
Északi lakótelepi terület (A5)	A lakótelepi épületállomány korszerűsítése és a közterületi rendszer fejlesztése		Megújult lakótelepi épületek számának növekedése Megújult zöldfelület nagyságának növekedése Megújított játszóterek számának növekedése
Keleti vegyes beépítésű terület (A6)	A lakófunkció erősítése és a gazdasági funkciók területi átrendezése		Új lakások számának változása Bejelentett lakcímmel rendelkező lakosok számának növekedése
Középső-Angyalföld (A7)	A lakó és az egyéb (ipari, szolgáltató, iroda) funkciójú fejlesztések térbeli polarizálása		Új lakások számának változása Lakosság számának növekedése
Belső-Angyalföld (A8)	Kiegyensúlyozott rehabilitáció a szolidaritás értékeinek figyelembevételével		A rehabilitációs akcióterületeken a komfortnélküli lakásállomány csökkenése, új és felújított lakóépületek számának növekedése A rehabilitációs akcióterületeken a szociális ellátásokba bevont hátrányos helyzetűek számának növekedése az eredetileg a területen lakók tekintetében
Margitsziget (A9)	Rekreációs funkciók megtartása és a zöldfelületi rendszer fejlesztése a további beépítések elkerülésével		Rekreációs és kulturális programok számának növekedése Megújított zöldterületek nagyságának növekedése

8.5 Partnerség az IVS készítése során

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiát a kerületi önkormányzat képviselő-testülete fogadja el. Az első szakmai egyeztetésekre az érintett hivatali osztályok és önkormányzati szervezetek bevonásával került sor. A térségi egyeztetés keretében az IVS megküldésre került a szomszédos kerületek (III., IV., V., VI. és XIV. kerületek) polgármestereinek és a Fővárosi Önkormányzatnak.

Az IVS 2008 nyarán felkerült a kerületi honlapra. Véleményt kértünk a kerületi civil és egyházi szervezetektől, a kerület díszpolgáraitól. A kerületi vállalkozói szféra bevonásra került a participációs folyamat során.

Szeptember hónapban lakossági és szakmai fórum megrendezésére került sor.

A participációs folyamat során érkezett javaslatok jelentős része beépítésre került a stratégiába. A leggyakoribb vélemények, kiegészítések az alábbi témákban érkeztek:

- lakótelepek, panelépületek modernizálása, humanizálása, az itt lévő közterületek, parkok, játszóterek felújítása, használhatóbbá tétele,
- a kerületi parkok, zöldfelületek, játszóterek mennyiségének és minőségének növelése; környezetvédelmi kérdések hangsúlyosabb kezelése,
- a fejlesztések és az élhető városi környezet egyensúlya megteremtésének szükségessége,
- közlekedés kapcsán a kerékpáros-közlekedés infrastrukturális lehetőségének növelése, a parkolási gondok enyhítése, a gyalogosközlekedés kedvezőbb feltételeinek megteremtése,
- a szociális problémák kapcsán az idősök helyzete és a lakhatási feltételek javítása (minőségi megújulás szükségessége és a megfizethetőség problémája) merült fel.

A beérkezett vélemények azt tükrözték, hogy az IVS által kitűzött stratégiai célok és ezek elérését biztosító fejlesztési programok a kerület lakosainak és használóinak az érdekeit szolgálják, a szükséges társadalmi támogatottság rendelkezésre áll.

8.6 Az IVS szerepe, haszna a kerület számára

A városfejlesztési stratégia Angyalföld-Újlipótváros-Vizafogó fejlesztési stratégiája. Túlmutat a kerületi önkormányzati szerepkörön, túlmutat a kerület, mint közigazgatási egység területén. Az önkormányzat, a kerületben érintett valamennyi köz- és magánszereplő, a civil szféra számára e stratégia az irányadó dokumentum az elkövetkező években. Az önkormányzat e stratégia mentén tudja a lokális fejlesztéseit a területi és az ágazati logika egysége alapján pontosítani, a fejlesztési igényeket a rendezési oldal elvárásaival, jogszabályi kereteivel összhangba hozni. A kerület tudatos fejlesztési dinamikáját az IVS révén pontosabbá, orientáltabbá lehet alakítani, miközben a stratégia nyitottsága és partnerségi összefüggései révén a kerület minden lakója és „használója” számára átlátható kereteket ad a fejlesztésekhez, a kerületi arculat és karakterek fenntartásához, fejlesztéséhez.

9 Felhasznált források jegyzéke

- 3/2006. (II. 27.) Budapest Főváros XIII. kerületi önkormányzati rendelet a pénzbeli és természetbeni, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról
- 7/2006. (III. 20.) Budapest Főváros XIII. kerületi önkormányzati rendelet a Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának feltételeiről
- 34/2006. (XI. 20.) Budapest Főváros XIII. kerületi önkormányzati rendelet az önkormányzati tulajdonú lakások béréről
- AngyalZöld, Zöldfelületi Stratégia 13. A XIII. kerületi Önkormányzat zöldfelületfejlesztési stratégiája és zöldhálózatfejlesztési programterve
- A Közép-magyarországi régió stratégiai terve 2007-2013. Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács, 2005. március (aktualizálva 2006. március) (<http://www.kozpontiregio.hu/3/strat07.pdf>)
- Beszámoló a sportkoncepció végrehajtásáról, javaslat a további feladatokra, Budapest Főváros XIII. kerület alpolgármestere, Holopné Schramek Kornélia, 2005.
- Beszámoló a Közművelődési koncepció végrehajtásáról
- Beszámoló a szolgáltatástervezési koncepció időarányos teljesítéséről, tájékoztató a szociális intézményhálózat működéséről, Budapest Főváros XIII. kerület alpolgármestere, Holopné Schramek Kornélia, 2008.
- Beszámoló a Prevenációs Központ 2007. évi tevékenységéről
- Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat Szolgáltatástervezési koncepciója. 2004 szeptember.
- Budapest Főváros XIII. Kerületének Településfejlesztési Koncepciója
- Budapest Főváros Környezetvédelmi Programja 2007.
- Budapest Középtávú Városfejlesztési Programja – Podmaniczky Program – 2006-os, felülvizsgált változat. 2006. szeptember 18. (<http://www.budapest.hu/engine.aspx?page=terv>)
- Budapest közlekedési rendszerének fejlesztési terve. Budapest, 2001. május
- Budapest Városfejlesztési Koncepciója. Budapest, 2002 (http://www.budapest.hu/Engine.aspx?page=varosfejlesztesi_koncepcio)
- „Esély az esélyre”, Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programja
- Európa Terv XIII. – Angyalföld – Vízafogó – Újlipótváros városfejlesztési programja, 2005.
- Fővárosi Szabályozási Keretterv (FSZKT) és Budapest Városépítési Keretszabályzat (BVKSZ)
- Javaslat a XIII. kerületi Önkormányzat 2007-2010. évi bűnmegelőzési feladataira
- Javaslat a XIII. kerületi Önkormányzat 2007-2010. évi lakás- és helyiséggazdálkodási feladataira, valamint a 10 éves lakóház felújítási programra, Budapest Főváros XIII. kerület alpolgármestere, Hiszékeny Dezső. 2007

- Javaslat a XIII. kerületi Önkormányzat 2007-2010. évi közművelődési feladataira. Budapest Főváros XIII. kerület alpolgármestere, Borszéki Gyula, 2007.
- Javaslat szanálási és ingatlanhasznosítási terv elfogadására. Budapest Főváros XIII. kerület alpolgármestere, Borszéki Gyula, 2003.
- Közép-magyarországi operatív program 2007-2013. A Magyar Köztársaság Kormánya, 2006. december 6. (<http://www.kozpontiregio.hu/3/op07.pdf>)
- Közoktatási esélyegyenlőségi program. Budapest, XIII. Kerület Önkormányzata, 2007.
- Országos Területfejlesztési Konceptió. Országos Területfejlesztési Hivatal, 2005. december
(<http://www.pharereg.hu/main.php?folderID=2323&articleID=6850&ctag=articlelist&iid=1>)
- Otthonunk a XIII. kerület
- Tájékoztató a „Megújítási program II” állásáról, javaslat további feladatokra. Budapest Főváros XIII. kerület alpolgármestere, Hiszékeny Dezső. 2007.
- Tájékoztató a XIII. kerület közcélú parkolásának helyzetéről; javaslat a parkolási lehetőség bővítésére. Budapest Főváros XIII. kerület alpolgármestere, Borszéki Gyula, 2007
- XIII. kerületi Önkormányzat Környezetvédelmi Programja 2007-2013
- XIII. kerületi Önkormányzat Közművelődési koncepciója
- XIII. kerületi Önkormányzat Középtávú Egészségügyi Koncepciója
- XIII. kerületi Önkormányzat Közoktatási Koncepciója 2007-2013
- XIII. kerületi Önkormányzat Minőségbiztosítási Programja 2007-2013
- XIII. kerületi Önkormányzat Közoktatási Intézkedési terve 2007-2013
- XIII. kerületi Önkormányzat Sportkoncepciója

10 Mellékletek

10.1 Budapest Városfejlesztési Koncepciójának kerületi kapcsolódási irányai

A BVK stratégiai célja	A BVK átfogó célja	A BVK specifikus célja	Kapcsolódási pontok a XIII. kerületet érintő fejlesztési lehetőségekhez
I. A geopolitikai helyzet kihasználása, a fővárosi gazdaság hatékonyságának elősegítése	1. Budapest EU-határfőváros szerepeinek kiépítése	a) Intenzív együttműködés kiépítése Budapest és a még nem EU-tag szomszédos, illetve dél-délkelet európai országok fővárosai között	
		b) Kapcsolatok fejlesztése a Közép-Magyarországi Régió és a tagországok, illetve a később csatlakozó országok nagyvárosi/fővárosi régiói között	
		c) Budapest kezdeményezése eurorégió(k)ban való részvételre, illetve új eurorégió kialakítására	
	2. Budapest regionális térszervező, kereskedelmi szerepkörének erősítése	a) A MÁV főhálózat, pályaudvarok, terminálok fejlesztése a nagysebességű vasút átvezetéséhez nyomvonal biztosítása	
		b) A Duna, mint nemzetközi vízi út lehetőségeinek kihasználása, a hajózási infrastruktúra fejlesztése	Duna menti új fejlesztésekhez kötődő Duna-város kapcsolatok erősítése, és a hajózás szerepének városon belüli növelése.
		c) Az M0 körgyűrű M1-M3 közötti szakaszának megépítése	M0 északi szektor (11-es út – M3) forgalomcsillapító hatása a XIII. kerületre.
		d) A Ferihegyi repülőtér fejlesztése, földi kapcsolatainak megfelelő szintre hozatala	
		e) A Csepeli Szabadkikötő adottságainak kihasználása	
		f) A Budapesti Intermodális Logisztikai Központ megépítése	
	3. A hatékony gazdasági	a) Budapest városmarketingjének erősítése	Kapcsolódás a kerületmarketing elemeihez

	tér szerkezet kialakítása	b) Budapesti inkubátorok támogatása	
		c) Budapest idegenforgalmának erősítése	Margitsziget és Népsziget
		d) Tudásipari klaszterek kialakulásának elősegítése	A kerület barnamezős északi területein tudásvárosi funkciók elősegítése.
	4. A gazdaság környezetbarát jellegének erősítése	a) Az erőforrások – energia, víz – jobb kihasználása, a hulladék kibocsátás és költségeinek csökkentése	
		b) Az ISO 14001 nemzetközi minőségi bizonyítvány megszerzésének támogatása	
		c) A termelés széndioxid kibocsátásának csökkentése	„0”-ra csökkentés
	5. A fővárosi szakképzés és a munkaerőpiaci igények harmonizálása	a) A régió szakképzési hálózatának összehangolása	A Váci út térségében elhelyezkedő szakképző intézmények fejlesztése, regionális kooperáció pl. a TISZK-eken keresztül.
		b) A szakképzés munkaerő-piaci harmonizációja	
		c) Korszerű felnőttképzés	
	6. A helyi lakosság és foglalkoztatása színvonalas ellátása	a) Monitoring rendszer kiépítése	
		b) Mikrohitel program – a Fővárosi Önkormányzat, a BVA, a BKIK és a PHARE közös támogatásával	
		c) Az iparüzési adó átgondolt differenciálása	
		d) Elsősorban a KKV kört segítő beszállítói program	
		e) A Fővárosi Önkormányzat segítsége információnyújtásban, kiállítások, szakmai rendezvények szervezésében	
		f) Információközpontok, inkubátorházak építése együttműködéssel	

	7. Kiskereskedelem és idegenforgalom: a budapesti gazdaság kiemelt ágazatai	a) a nagy forgalmú belvárosi utak üzletsorának támogatása	Újlipótvárosi területek kiskereskedelmének védelme és fejlesztése
		b) a központrendszer kiegyensúlyozott fejlesztése	Kerületi központok fejlesztése (Béke tér – kerületi jelleg, Róbert Károly körút / Váci út – fővárosi jelleg)
		c) az információs rendszer és a város-promóció fejlesztése	
		d) nagyobb jelentőségű rendezvények megszervezése és támogatása	Kerületi területen megvalósuló rendezvények
II. A közlekedési rendszer fejlesztése	1. A környezetbarát közlekedés elősegítése	a) A közlekedés káros hatásainak csökkentése	Belső harántirányú gyűrűk (Hungária gyűrű, Nagykörút) forgalmának, kamionforgalmának oldása újabb harántoló elemekkel – pl. M0, Körvasúti körút
		b) A csillapított forgalmú zónák elterjesztése	Újlipótvárosi forgalomcsillapítás, új beépítések környezetének emberléptékű közlekedésfejlesztése
		c) A gyalogosközlekedés körülményeinek javítása	Gyalogos zónák kijelölése, csillapított forgalmú utcák közterületi rendezése Ditrői Mór, Hollán Ernő, Pozsonyi utcák
		d) A kerékpáros közlekedés infrastruktúrájának fejlesztése	Part menti kerékpárút kiépítése, a kerületfejlesztési koncepció kerékpáros elemeinek megvalósítása
		e) Hajóközlekedés kísérleti bevezetése	XIII. kerületi megállók
	2. Az integrált városi közlekedés eszközrendszerének fejlesztése	a) Az intermodalitás eszközrendszerének és csomópontjainak kialakítása	
		b) A forgalomáramlás és irányítás információs rendszerének megteremtése	
	3. A közösségi közlekedés fejlesztése	a) A közösségi közlekedés általános színvonalának fejlesztése	Környezetkímélő közlekedés fejlesztése a kerületben (pl., busz, trolihálózat fejlesztése az új, parti lakóterületek felé), BKSZ

		b) Kiemelt jelentőségű gyorsvasúti vonalak fejlesztése	5-ös metró II., északi ütem, vasút városon belüli szerepének növelése – pl. esztergomi vonal
		c) A villamoshálózat (közúti vasúti hálózat)	14-es villamos Nyugati pályaudvarig vezetése, körvasúti körúti villamos vonal
	4. A város integrált parkoláspolitikája	a) A Belváros komplex parkolásgazdálkodásának megvalósítása	Parkolásgazdálkodás egységesítése, Közlekedési koncepció
		b) A P+R parkolás rendszerének végleges kiépítése	P+R elemek kijelölése és megvalósítása a kerületben
		c) A parkolás intézményi és finanszírozási rendszerének javítása	
	5. A közúthálózat fejlesztése	a) A közúti főhálózat fejlesztése	Aquincumi híd és körvasúti körút északi szakaszának fejlesztése, Szegedi úti felüljáró
		b) A gyűjtő- és mellékhálózat fejlesztése	
		c) A dunai átkelők kapacitások bővítése	Aquincumi híd építése, Margit híd felújítása, Drávai utcai gyalogoshíd, Népszigeti gyalogoshíd
		d) A szintbeni vasúti-közúti keresztezések részleges megszüntetése	
III. Az épített környezet minőségének javítása	1. Épület- városrehabilitáció lakóterületeken és a	a) Akcióterületi városrehabilitáció	Szabolcs utca – Kassák Lajos utca térsége, Szegedi úttól É-ra eső terület
		b) A parkolási rendszer fejlesztése	
		c) Lakótelepek rehabilitációja	Országos panelprogram keretében a kerületi lakótelepek rehabilitációja
		d) A külső városrészközpontok identitást erősítő minőségi fejlesztés	Béke tér rendezése

	2. Közterületek megújításának és fejlesztésének célkitűzése	a) A belső területi rehabilitációhoz kapcsolódóan a gyalogos területek bővítése, csillapított forgalmú lakó-utcahálózat kialakítása	Forgalomcsillapított területek kialakítása a kerület belsőbb részein, sétálóutcák, 30 km/órás övezetek kiépítése
		b) A 4-es metróhoz kapcsolódóan a felszín rendezése (Móricz Zsigmond körtér, Kiskörút térségében, Baross téren)	
		c) Egyes kiemelt fontosságú, a város arculatát alapvetően meghatározó, leromlott területek rehabilitációja	Nyugati pályaudvar rendező területének fejlesztése, Duna-parti vonal átépítése új város-Duna kapcsolatokkal
		d) A rakpartok vonalában, ezek városképi jelentősége miatt minőségi közterület-fejlesztések	Folytonos közterületi és zöldfelületi sáv kialakítása a Dráva utcától az Újpesti vasúti hídig (Északi korzó)
		e) A külső kerületekben kialakuló alközpontok közterületeinek minőségi fejlesztése	Béke tér, Szegedi út környezetének rendezése, terek kialakítása (Agóra funkció)
		f) Kiemelt jelentőségű, rendezetlen közterek arculat-kialakítása	Váci út – Róbert Károly körúti csomópont köztéri rendezése
	3. Az átmeneti zóna megújítása, területi tartalékainak feltárása	a) A Körvasúti körút kiépítése	Aquincumi híd és a Körvasúti körút északi szakaszának (M3-10-es út) kiépítése
		b) Az átmeneti övezet egyes részeinek átstrukturálása új funkciók kialakításával	Rákosrendező, Angyalföldi pu., Vágány utca térségének funkcióváltása, a part menti területek átstrukturálása
		c) Vasúti, honvédségi területek rendezése, hasznosítása	Rákosrendező, Angyalföldi pu., Vágány utca térségének funkcióváltása, Lehel utca, Honvédségi terület
		d) Környezeti károk felszámolásának támogatása	Barnamezős területek kármentesítése
	4. A népesség megtartását elősegítő lakáspolitiká	a) Az új lakásépítés városias formáinak elősegítése	Part menti ingatlanfejlesztések. Vegyes északi övezet minőségi lakóingatlan-fejlesztései (pl. Tatai út, Szegedi út, Rokolya utca környéke)
		b) Egy új non-profit bérlakásszektor kialakulásának elősegítése	Kerületi bérlakásépítések
IV. A természeti környezet	1. A város kommunális szolgáltatásainak fejlesztése	a) A vízellátás, szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás fejlesztése	

minőségének javítása, a kommunális infrastruktúra és a zöldterületi rendszer fejlesztése		b) A távfűtési rendszer jövőjének rendezése	Kerületi lakótelepek távfűtés-korszerűsítési programjai
		c) A hulladékgazdálkodás problémájának kezelése	Részvétel a fővárosi komplex hulladékgazdálkodás megvalósításában
		d) A köztisztaság fejlesztése	Kerületi közterületek köztisztaságának fejlesztése – a környezettudatos neveléssel
	2. Települési környezetvédelem	a) A Fővárosi Környezetvédelmi Program végrehajtása	
		b) A komplex hulladék-gazdálkodás feltételeinek megteremtése, a rendszer megvalósítása; ezen túl területileg differenciált módon.	Részvétel a fővárosi komplex hulladékgazdálkodás megvalósításában
		b) A biológiailag aktív felületek arányának növelése, a meglévő zöldfelületek védelme, színvonalának jelentős emelése	Duna-parti zöld sáv, Rákos-patak revitalizáció, Ökológiai folyosó
		d) A közterületek tisztaságának fokozása, általában a porszennyezés csökkentése	Szökőkutak telepítése
	3. A zöldterületek és zöldfelületi elemek fejlesztése	a) Térségi zöldövezet-fejlesztés	
		b) Átmeneti zóna, mint sajátos funkciógazdag „parkvárossá” átalakítása	Új közterületi és zöldfelületi elemek létrehozása – pl. Rákosrendező (XIV. kerület) egy részének „Új Városligetté” alakításával.
		c) Meglévő erdők és nagy közparkok kiemelt védelme és fejlesztése	
		d) Új városi park(ok) kialakítása, a sűrű beépítések lazítása	Modern nagyvárosi vízparti beépítés a FOKA-Öböl környékén, közösségi funkciók számára a Dráva utcától északra
		e) A park- és játszótér rekonstrukciós erőfeszítések	Kerületi és fővárosi játszóterek fejlesztése, játszószer-megújítása
V. A kultúra és a	1. A belváros	a) Magángyűjtemények kiállítási helyének megteremtése	

szabadidő városa	rehabilitációjának kulturális funkciója	b) Kulturális szponzori rendszer kiépítése	
		c) Önkéntes kulturális idegvezetők, művelődésszervezők alkalmazása	
		d) Képzőművészeti programok továbbfejlesztése	
		e) A Közraktárak kulturális, szórakoztató funkcióval való feltöltése	
	2. A multikulturális Budapest	a) Európa Kulturális Fővárosa cím megpályázása	Kerületi kulturális szerep fokozása, aktív részvétel Budapest sikeres pályázata esetén (2010-ben)
		b) A balkáni népek etnokulturális eredményeinek, illetve új törekvéseinek bemutatása	
		c) Agóra-program beindítása	
		d) 1956-os emlékhely kialakítása	
		e) A városmarketing szisztematikus kiépítése	Kerületmarketing fejlesztése
		f) A cigányság kulturális teljesítményeinek bemutatása	
		g) „Hegy-program” elindítása	
	3. Budapest, mint Európa egyik zenei központja	a) Korszerű hangversenyerem építése	
		b) A „Hegy-program” zenei változatának kidolgozása	
		c) Zenei központ, zenebolt az Írók Könyvesboltjához hasonlóan	
		d) Kamarakoncertek megrendezésére alkalmas terek kialakítása a város egyes régióiban	Szent István park nyáron, zeneiskola télen
		e) A budapesti művészeti fesztiválok új zenei karakterének megteremtése	

		f) Igényes zenei, jelentős pénzdíjjal járó világversenyek, bemutakozások fejlesztése	
		g) A közterület-megújító programokban az utcai zenélés, az örömszene formáinak kiépítése, támogatása	
		h) A templomi zene fórumainak megteremtése	Altemplomok kulturális célú hasznosítása a Hegedűs Gyula utcai zsinagógában és a Pozsonyi úti református templomban
		i) A helyi várospolitikák „sűrűsödési pontjainak” támogatása, újak kialakulásának segítése	
	4. Szabadidő-szórakozás	a) A Hajógyári Sziget kiépítése „Élmény-szigetté”	
		b) A Duna zöldpartjai és a rekreációs területek minőségének javítása	Népsziget rekreációs központ hasznosítása, Északi korzó megvalósítása a Dráva utcától az Újpesti hídig, Margitsziget
		c) Pesti és budai rakpart kiépítése, a korzó szórakoztató és kulturális jelentőségének visszaadásával	Északi korzó megvalósítása a Dráva utcától az Újpesti hídig.
	5. Az info-sztráda budapesti kapcsolódásainak kiépítése	a) A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár hálózatának kiépítése és működtetése többfunkciós könyvtárrendszeré	
		b) Új, eligazító-orientáló „városkapuk” építése az M0-s minden bejáratánál és a vasúti intermodális csomópontoknál	
		c) Az „intelligens város” eszméjének megvalósítása	
	6. Kreatív oktatási és képzési formák támogatása	a) Konvertálható tudás megszerzésének biztosítása az oktatás minden szintjén	Kerület szakképzési és alapfokú intézményeiben minőségi oktatás-fejlesztés
		b) Idegen nyelv tudás és informatika fejlesztése	
VI. A fenntartható társadalom és a közösségi gondoskodás	1. Szociális városrehabilitáció	a) „Szociális rehabilitációs” modellkísérlet megindítása	Szociális elemek beépítése a Szabolcs u. – Kassák L. utca rehabilitációs folyamataiba
		b) A városrehabilitáció térségi modelljének kidolgozása	

		c) Közsféra fejlesztéseinek célzott elhelyezése krízistérségekben	
		d) Integrált beavatkozás a depressziós városrészekben	Szabolcs utca – Kassák L. utca térségének rehabilitációja
		e) Kulturális funkciók széttelepítése	
	2. Közsfégi gondoskodás modelljének kialakítása	a) Intézményi rekonstrukció végigvitele	
		b) Hiányzó ellátások kialakítása	Pszichiátriai ellátások szervezése
		c) A támogatási rendszer egyenlőtlenségeinek csökkentése célraorientált fővárosi alapokkal	
		d) A közsfégi gondoskodás modellintézményeinek megteremtése	
	3. A magas szociális kockázatú csoportok esélyeinek növelése	a) A lakástalanság problémája és a hajléktalan-ellátás	Bérlakásépítés
		b) Foglalkoztatáspolitikai modellkísérletek	
		c) A mindenki számára egyformán használható város megteremtésének kiemelt jóléti vonatkozásai	
	4. Az oktatási rendszer esélyegyenlőtlenségeinek mérséklése	a) Az iskolaszervezet változásának kompenzációja	Általános iskolák, óvodák
		b) Differenciálás, hátránykompenzáció	
	5. Az egészségügyi ellátás fejlesztése	a) Regionális vezető kórházak kialakítása	Regionális kórházprogram véghezvitele
		b) Szakellátó decentrum-program	
		c) Lokális prevenciós program	Prevenciós programok
		d) Lakossági állapotvizsgáló és szolgáltató rendszer	
		e) Egészségfejlesztési Alap útján szolgáltatásmodernizáció	

		f) Döntéstámogató ágazati IT projekt elindítása és kiépítése	
		g) Pilot-programok indítása: új gazdálkodási formák, otthon-ápolás, szakértői háttérintézmény	
	6. A közbiztonság erősítése	a) Az oktatási és az iskolai gyermekvédelmi rendszerre alapozva hosszú távú társadalomfejlesztési programok beindítása a gyermek- és fiatalkorúak integrációjának erősítésére	
		b) Az „éjjel-nappal” működő város kialakulásának elősegítése, a turisztikai szempontból fontos területek kiemelt védelme	
		c) A térfigyelő rendszer további kiépítése, a járókelők szubjektív biztonságérzetének növelése	Fokozatos kiépítés a közbiztonsági helyzetnek megfelelően
VII. A város és környéke térségi integrációjának fejlesztése	1. A város és a városkörnyék integrált közlekedési rendszerének létrehozása	a) A kötöttpályás tömegközlekedési hálózat fejlesztése	Vasút városon belüli szerepének növelése
		b) A régió közúthálózatának fejlesztése	
		c) A Budapesti Közlekedési Szövetség létrehozása	
	2. A város és térsége közös fejlesztési programjainak kialakítása	a) Regionális szennyvízprogram	
		b) Vízbázisvédelem	
		c) Zöldgyűrű kialakítása, a települési összenövések megakadályozása	
		d) Budapest és térsége közös EU-társfinanszírozású programjainak kialakítása	
	3. A térségi integráció egyeztetési fórumainak kialakítása	a) Területrendezési egyeztetési fórum felállítása	
		b) Zöldterületi Kompenzációs Alap felállításának kezdeményezése	
VIII. A városi	1. A belső városrészek	a) Rehabilitáció	Újlipótváros

tér szerkezet fejlesztése	komplex rehabilitációja	b) Közterületek fejlesztése	
		c) Forgalomcsillapítás és parkolás	Egységes parkolási rendszer megvalósítása
	2. Az átmeneti zóna területtartálékainak feltárása	a) Iparterületi rehabilitáció	Barnamezős mintaprojektek indítása
		b) Közlekedési kapcsolatok kiépítése	
		c) Zöld területek fejlesztése	
	3. Duna, mint várostengely és a parti zóna kiemelt fejlesztése	a) Hidak-utak	Új elemek integrálása a meglévő városszövetbe (pl. Dráva utcai gyalogoshíd, Aquincumi híd)
		b) Partszakaszok szabályozása	Északi korzó megépítése jelentős zöldfelületi elemekkel
	4. A külső városrészek fejlesztése	a) Helyi belvárosok	
		b) Haránt irányú kapcsolatok	Szegedi út, Körvasúti körút fejlesztése, Hungária gyűrű tehermentesítése
		c) Infrastruktúra fejlesztés	
	5. A városi központrendszer kiegyensúlyozott fejlesztése	a) Intermodális csomópontok	
		b) Nagyobb városi terek, mint alközpontok, közterek	
		c) Nagy ingatlanfejlesztési projektek, mint új központképző elemek	Északi Duna-part ingatlanfejlesztései, Váci út menti zóna funkcióváltásának befejezése
		d) Nagyobb bevásárlóközpontok, mint központképző elemek	Bevásárlóközpontok telepítésének szabályozása (Rákospataktól délre szigorúbb szabályozás érvényesítése)
		e) Hagyományos kerületi központok – „helyi belvárosok”	Béke tér Agóra funkcióinak erősítése, közterületi fejlesztések

10.2 A Középtávú Városfejlesztési Program (Podmaniczky Program) 2006-os változatának XIII. kerületi vonatkozásai

Budapest Főváros Önkormányzata 2003 tavaszán fogadta el Budapest Városfejlesztési Koncepcióját, amely 15 éves távlatban gondolkodik a város és környéke jövőjéről. A dokumentum az időtáv és a szerteágazó célrendszer miatt önmagában nem alkalmas a megvalósításhoz szükséges konkrét programok kijelölésére. A középtávú fejlesztések megvalósíthatóságára, a Koncepción alapulva készült el a Középtávú Városfejlesztési Program (Podmaniczky Program). Az Európa Terv XIII.-hoz hasonlóan a Podmaniczky Program is a 2013-ig tartó időszak fejlesztési lehetőségeit tekinti át, kapcsolódva az Európai Unió szabályozásának már ismert és várható feltételeihez. A programon belül a Magprogram tartalmazza azokat a fejlesztéseket, amelyekre az elfogadás időpontjában a forrás biztosítottak látszott. A Podmaniczky Program szerkezete több dimenzióban vizsgálja Budapest fejlesztéseit.

Elsőként a tematikus középtávú programok készültek el. A Városfejlesztési Koncepció egy-egy stratégiai célja mentén⁶, városházi felelősök, valamint külső szakértők bevonásával készült el a tematikus rendszer, lefedve az adott célhoz tartozó legfontosabb fejlesztési irányokat. A tematikus feldolgozás iránymutatást jelent a későbbi ágazati dokumentumok elkészítéséhez, a meglévők felülvizsgálatához. A középtávú időszakra kirajzolódnak olyan kiemelt fejlesztési térségek, ahol a projektelemek, fejlesztések között erős szinergia mutatható ki, vagy egy-egy térségben városfejlesztési szempontból „motorként” viselkedő területek jelölhetők ki. Ezek a fejlesztések az adott települési szolgáltatás színvonalát emelik, a város működésének, térszerkezetének alapvető megváltoztatását is okozzák. A Podmaniczky Program 2006-os, felülvizsgált változata nyolc fejlesztési térséget különített el, amelyek közül „Észak-Budapest”, „A városi központrendszer kiegyensúlyozott fejlesztése”, valamint „A Duna, mint várostengely és a parti zóna kiemelt fejlesztési programja” egyes fejlesztései érintik a XIII. kerületet. Ezek a fővárosi szintű elkülönített térségek bővített programot jelentenek a Főváros jelenlegi pénzügyi helyzetéhez képest.

Észak-Budapest

A fejlesztési térség az alábbi programelemeket tartalmazza:

- *Észak-déli Regionális Gyorsvasút északi szakasza (Békásmegyer-Szentendre)*
- *Óbudai Gázgyár hasznosítása (PPP)*
- *Nagy Lajos Király útja kiszélesítés*
- *Aquincumi híd építése*
- *Körvasúti körút az M3-ig*
- *Szegedi úti felüljáró*
- *Körvasúti körút az új 10-es útig*
- *Római part árvízvédelme*
- *Fejlesztési pólus program – Duna-technopolisz*
- *Duna megközelíthetőségének javítása, rakpartok közterületi fejlesztése*
- *Rákosrendező revitalizációja (PPP)*
- *Lakótelepi mintaprojektek*

⁶ A fővárosi gazdaság hatékonyságának elősegítése, a közlekedési rendszer fejlesztése, az épített környezet minőségének javítása és a városi térszerkezet fejlesztése, a természeti környezet minőségének javítása, a kultúra és szabadidő városa, a közösségi gondoskodás, a város és környékének integrációja.

- *Graffiti és falragasz eltávolítások*
- *Fokozott köztisztasági beavatkozások*
- *Hagyományos kerületi központok minőségi fejlesztése*
- *Észak-budapesti szennyvíztisztító telep bővítése*
- *Kaszásdűlő területének revitalizációja*
- *2-es villamos Árpád hídig való meghosszabbítása*
- *Pesti Duna-parti „északi belváros” kialakítása*

A városi központrendszer kiegyensúlyozott fejlesztése

A fejlesztési térség az alábbi Magprogram elemeket tartalmazza:

- *Akcióterületi városrehabilitáció*
- *Hagyományos kerületi központok minőségi fejlesztése*
- *Nagy ingatlanfejlesztések mint központképző elemek (PPP)*
- *Nagy bevásárlóközpontok mint központképző elemek (PPP)*

A Duna, mint várostengely és a parti zóna kiemelt fejlesztési programja

A fejlesztési térség az alábbi Magprogram elemeket tartalmazza:

- *Nemzetközi hajóállomás funkciók biztosítása magántőke bevonásával*
- *Duna, mint közlekedési folyosó kihasználtságának növelése*
- *Duna megközelíthetőségének javítása, rakpartok közterületi fejlesztése*
- *Római-part árvízvédelme*
- *Duna rekreációs célú fejlesztése (RSD)*
- *Duna program*
- *Közraktárak kulturális hasznosítása (PPP)*
- *Pesti Duna-parti „északi belváros” kialakítása*

Kiemelt tematikus programok

A Podmaniczky Program nem kizárólag térszerkezeti rendszerben értelmezhető fejlesztési javaslatokat fogalmaz meg, hanem javaslatot tesz kiemelt tematikus programokra is, amelyek túlmutatnak a mindennapi, működtetéshez kapcsolódó fejlesztési feladatokon, továbbá innovációt hordoznak. A nyolc horizontális program az élhetőség, a hatékonyság és a szolidaritás, mint városfejlesztési értékek mentén határozza meg Budapest fejlődési irányait. A javarészt nem térspecifikus, horizontális programok közvetlenül érintik a kerületet. A kiemelt fejlesztési térségek és a tematikus programok maradéktalan megvalósítása jelentősen meghaladná a reálisan kalkulálható fejlesztési lehetőségeket, ezért a Podmaniczky Program készítése során további szűkítésre volt szükség. Szakmai egyeztetések nyomán meghatározásra került a középtávú időszakra vonatkozóan mindenképpen megvalósítandó feladatok köre, melyet a Podmaniczky Program „Budapest Magprogramja” tartalmaz. A Magprogram fejlesztési elképzelései azt biztosítják, hogy a főváros és a kerületek dinamikusabbá váljanak és képesek legyenek a kihívások fogadására, a versenyképesség fokozására.

A Magprogram kidolgozásának célja az volt, hogy a becsülhető pénzügyi keret nagyságrendjén belül (uniós forrásokkal kiegészítve), hiánypótló projektek valósuljanak meg.

A kiemelt tematikus	A program azon témakörei, amelyek érintik, vagy
----------------------------	--

program címe	érinthetik a XIII. kerületet (A megvalósulásra legnagyobb eséllyel pályázó Budapest Magprogram elemei között is szereplő javaslatok itt dőlt betűvel szedve jelennek meg !)
A közösségi és környezetbarát közlekedés előnyben részesítése	- <i>BKSZ (teljes megvalósítás)</i> - <i>P+R, B+R parkolók építése</i> - <i>Egységes parkolás-gazdálkodás</i> - <i>Nagykörúti villamosok cseréje</i> - <i>1-es, 3-as villamos vonalának meghosszabbítása</i> - <i>Kerékpárút hálózat bővítése, kerékpárhasználat ösztönzése</i> - <i>Járműpark modernizálása és bővítése</i> - <i>Bajcsy-Zsilinszky úti villamosvonal visszaépítése és a 14-es vonal Nyugati térig történő meghosszabbítása, a két szakasz összekötése</i> - <i>Közösségi közlekedés előnyben részesítése</i> - <i>Forgalomirányítás fejlesztése</i> - <i>Körvasúti körút az M3-ig</i> - <i>Aquincumi híd építése</i> - <i>Komplex útfelújítási program</i> - <i>Margit híd felújítása, Szabadság híd részleges felújítása</i> - <i>Nagy Lajos király útja szélesítése</i> - <i>Szegedi úti felüljáró</i> - <i>Duna, mint közlekedési folyosó kihasználtságának növelése</i> - <i>Nagy ingatlanfejlesztések mint központképző elemek (PPP)</i> - <i>Nagy bevásárlóközpontok mint központképző elemek (PPP)</i> - <i>Közlekedési eszközök részleges akadálymentesítése</i> - <i>Kerékpárút hálózat jelentős fejlesztése</i> - <i>2-es villamosvonal Árpád hídig való meghosszabbítása</i> - <i>Hiányzó pesti elemek</i> - <i>Meglévő elemek fejlesztése a pesti oldalon</i>
Lakóterületi fejlesztések az élhető város érdekében	- <i>Akcióterületi városrehabilitáció kiterjesztése</i> - <i>Szociális városrehabilitációs kísérleti program</i> - <i>Hagyományos kerületi központok minőségi fejlesztése</i> - <i>Aluljárók felújítása</i> - <i>Fokozott köztisztasági beavatkozások</i>

	- Lakótelepi mintaprojektek - Új városias lakóterületek kialakítása - Város népességmegtartó erejének fokozása - Közbiztonság erősítése, térfigyelő rendszerek további kiépítése - Szociális városrehabilitáció kiterjesztése - Programszerű hozzájárulás a lakótelepi felújításhoz - Nagy forgalmú közterületek (pl. pályaudvarok) környezetének felújítása
Környezettudatos Budapest	- Hulladékgyűjtő szigetek és udvarok számának növelése - Háttérintézményi kapcsolatok fejlesztése - Komplex hulladékgazdálkodási program végrehajtása - Graffiti és falragasz eltávolítások - Fokozott köztisztasági beavatkozások - Kapcsolt hőtermelés arányának növelése - Primer rendszerek korszerűsítése - Városi közparkok komplex fejlesztése - Duna megközelíthetőségének javítása - Kisvízfolyások (pl. Rákos-patak, Gyáli-patak) környezetének rendezése - Fővárosi és kerületi környezetvédelmi programok végrehajtása - Alternatív és megújuló energiára épülő rendszerek elősegítése - Energiatakarékossági programok megvalósítása - Észak-budapesti szennyvíztisztító telep bővítése - Illegális lerakók felszámolása - Környezettudatosság javítása - Szekunder rendszerek nagy volumenű korszerűsítése - Rehabilitációs területek zöldfelületeinek növelése
Kultúra és turisztika a gazdaságban	- Mindennapi kultúra programja („hegy program”) - Az erős kulturális identitást hordozó városrészek speciális kulturális potenciáljának erősítése a területi revitalizációk során – zsidó kultúra, cigány kultúra - Városmarketing kialakítása, turisztikai- és régiómarketing fejlesztése - Közterületi tájékoztató pontok számának növelése - Agóra program beindítása

	- <i>Budapest fürdőváros program</i> - <i>Intermodiális csomópontok kiskereskedelmi fejlesztése (PPP)</i> - <i>Köz-tér-zene</i> - <i>Duna program</i> - <i>Margitszigeti szabadtéri színpad rekonstrukciója</i> - <i>Művelődési házak szisztematikus revitalizációja</i> - <i>Kulturális programok és fesztiválok fokozott támogatása</i> - <i>Turisztikai látványosságokhoz kötődő buszparkolás javítása</i>
A szolidáris város programja	- <i>Regionális kórházprogram</i> - <i>Szociális városrehabilitációs kísérleti program</i> - <i>Hiányzó ellátások kialakítása, hajléktalan ellátás fejlesztése</i> - <i>Hátrányos helyzetű rétegek munkaerő-piaci integrációja</i> - <i>Közüntézmények részleges akadálymentesítése</i> - <i>Közterületek részleges akadálymentesítése</i> - <i>Közlekedési eszközök részleges akadálymentesítése</i> - <i>Közbiztonság erősítése, térfigyelő rendszerek további kiépítése</i> - <i>LFT (lakásfenntartási támogatás) harmonizálása</i> - <i>Bérlakásépítés támogatása</i> - <i>Akadálymentesítési programok teljes körű megvalósítása</i>
Budapest Innopolisz	- <i>Fejlesztési pólus program – Duna-technopolisz</i> - <i>Intelligens város – Living Lab Budapest</i> - <i>Szakképzés minőségi átalakítása – térségi integrált szakképző központok (TISZK)</i> - <i>Szakképzési monitoring rendszer</i> - <i>Mikrohitel programok</i> - <i>KKV beszállítói program</i> - <i>KKV-k információs segítségnyújtása</i> - <i>Versenyképes felső tagozati képzések elősegítése</i> - <i>Speciális felzárkóztató programok</i> - <i>Inkubátorház-program</i> - <i>E-közigazgatási program kiterjesztése</i> - <i>Intézményi honlapok fejlesztése</i> - <i>Internetes távmunka és távtanulás</i>

	- Szabó Ervin Könyvtár hálózatának fejlesztése - Kreatív oktatási programok, informatikai és idegen nyelvi képzések indítása
Város-vasút partnerség	- <i>Barnamezős revitalizációs mintaprojektek (PPP)</i> - <i>Rákosrendező revitalizációja (PPP)</i> - <i>Környezeti károk felszámolása</i> - <i>Tarifaközösség és elektronikus jegykezelő rendszer</i> - <i>Összehangolt elővárosi és Városi közlekedési hálózat I. ütem</i> - <i>P+R, B+R tárolók építése</i> - <i>Aquincumi híd építése</i> - Kármentesítési projektek (több területen)
Város és környéke partnerség	- <i>Regionális és nemzetközi térségsszervező és kereskedelemi szerep erősítése</i>

10.3 Az általános iskolai közoktatás integráltsága

9. Tábla: A halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók iskolák szerinti adatai

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint							
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat	
		Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH
035020	Csata U. Ált. Isk. A7	356	25	10	190	10	10	166	15	0		
035021	Ének-zenei és Testnev. Á.I. A8	406	0	2	211	0	2	195	0	0		
	Berzeviczy Gizella tagiskola A8	221	1	4	180	1	4	41	0	0		
035022	Számítástech. Á.I. A5	527	12	5	326	6	5	201	6	0		
	Tomori Pál tagiskola A5	282	12	7	174	9	7	108	3	0		
035023	Hunyadi Mátyás Á: I. B1	465	0	0	251	0	0	214	0	0		

	Vizafogó tagiskola A2	264	2	106	74	1	106	88	1	0	102	1
035026	Gárdonyi Géza Á. I. A1	354	7	1	248	4	1	106	3	0		
	Herman Ottó tagiskola A1	250	1	1	250	1	1	0	0	0		
035028	Pannónia Ált. Isk. A1	348	13	23	210	7	23	138	6	0		
	Kék tagiskola A1	329	3	0	329	3	0	0	0	0		
035031	Hegedűs Géza Ált. Isk. A5	462	0	0	316	0	0	146	0	0		
035036	Eötvös József Ált. Isk. A6	403	12	0	403	12	0	0	0	0		
038423	Prizma Ált. Isk. EGYMI A8	91	1	91	0	0	0	0	0	0	91	1
035245	Ady Endre Gimnázium A4	60	0	0	0	0	0	60	0	0		
035290	Kassák Lajos Gimn. A8	229	0	0	0	0	0	229	0	0		
035244	Németh László Gimn. A7	234	0	1	0	0	0	234	0	0		
035243	Berzsenyi Dániel Gimn. A2	55	0	1	0	0	0	55	0	0		
	<i>nem önkormányzati fenntartású:</i>											
101611	Borostyánkő Alapítvány Heuréka Ált. Isk. B1	150	0	140								
102783	Kolping Katolikus Á.I. és Gimn.. C1	180	0	56								

Megjegyzés: az intézmények neve mellett jelöltük azt, hogy mely városrészben helyezkednek el (pl. Csata u. Á. I. A7)

Forrás: MISO Osztály

10.4 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

10. Tábla: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény területi megoszlása

	Lakásszám	Támogatott családok száma	Támogatott gyerekek száma	100 lakásra eső támogatás	Támogatott családok megoszlása a városrészek között	Támogatott gyerekek megoszlása a városrészek között
A1 Újlipótváros	21647	166	248	0,77	13,0	11,2
A2 Vízafogó	7695	92	149	1,20	7,2	6,7
A3 Váci út menti funkcióváltó területek	1792	72	124	4,02	5,6	5,6
A4 Kertváros	2481	35	68	1,41	2,7	3,1
A5 Észak lakótelep	5317	64	117	1,20	5,0	5,3
A6 Keleti vegyes funkciójú városrész	6576	327	589	4,97	25,5	26,5
A7 Középső Angyalföld	5212	198	350	3,80	15,5	15,8
A8 Belső Angyalföld	8409	327	575	3,89	25,5	25,9
Kerület összesen	59129	1281	2220	2,17	100,0	100,0

Forrás: Szociális Osztály